

Publicatieblad

van de Europese Unie

C 229

49e jaargang

Uitgave
in de Nederlandse taal

Mededelingen en bekendmakingen

22 september 2006

<u>Nummer</u>	Inhoud	Bladzijde
	I Mededelingen	
	
	II Voorbereidende besluiten	
	Comité van de Regio's	
	65e zitting op 14 en 15 juni 2006	
2006/C 229/01	Advies van het Comité van de Regio's over de Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's „Werk maken van duurzaam hulpbronnengebruik: een thematische strategie inzake afvalpreventie en afvalrecycling en over het Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende afvalstoffen”	1
2006/C 229/02	Advies van het Comité van de Regio's over het „Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad inzake de bevordering van schone voertuigen voor wegvervoer”	18
2006/C 229/03	Advies van het Comité van de Regio's over het Voorstel voor een aanbeveling van het Europees Parlement en de Raad inzake kerncompetenties voor levenslang leren	21
2006/C 229/04	Advies van het Comité van de Regio's over de Mededeling van de Commissie over de uitvoering van het communautair Lissabonprogramma: een beleidskader ter versterking van de EU-industrie — Naar een beter geïntegreerde aanpak van het industriebeleid	29
2006/C 229/05	Advies van het Comité van de Regio's over de Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's „Een nieuwe kaderstrategie voor meertaligheid”	34
2006/C 229/06	Advies van het Comité van de Regio's over het Derde pakket wetgeving ten behoeve van de maritieme veiligheid in de Europese Unie	38

Prijs:
18 EUR

(Vervolg z.o.z.)

2006/C 229/07	Advies van het Comité van de Regio's over de Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's over i2010: digitale bibliotheken	51
2006/C 229/08	Advies van het Comité van de Regio's over de Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's „Het communautair Lissabonprogramma uitvoeren — Een modern KMO-beleid voor groei en werkgelegenheid”	53
2006/C 229/09	Advies van het Comité van de Regio's over de Resolutie van het Europees Parlement over de bescherming van minderheden en maatregelen ter bestrijding van discriminatie in een uitgebreid Europa	57
2006/C 229/10	Advies van het Comité van de Regio's over de „Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's — De bijdrage van de Commissie voor de periode van bezinning en daarna: Plan D voor Democratie, Dialoog en Debat” en het „Witboek inzake een Europees communicatiebeleid”	67

II

(Vorbereidende besluiten)

COMITÉ VAN DE REGIO'S

65e ZITTING OP 14 EN 15 JUNI 2006

Advies van het Comité van de Regio's over de Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's „Werk maken van duurzaam hulpbronnengebruik: een thematische strategie inzake afvalpreventie en afvalrecycling en over het Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende afvalstoffen”

(2006/C 229/01)

Het Comité van de Regio's,

Gezien de „Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's — Werk maken van duurzaam hulpbronnengebruik: een thematische strategie inzake afvalpreventie en afvalrecycling” COM(2005) 666 final, en het Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende afvalstoffen, COM(2005) 667 final — 2005/0281 (COD);

Gezien het besluit van de Europese Commissie van 5 januari 2006 om het Comité overeenkomstig de artt. 175 en 265, eerste alinea, van het EG-Verdrag over dit onderwerp te raadplegen;

Gezien het besluit van zijn bureau van 12 april 2005 om de commissie Duurzame ontwikkeling met het opstellen van een advies ter zake te belasten;

Gezien zijn advies over de mededeling van de Commissie „Naar een thematische strategie inzake afvalpreventie en afvalrecycling” (COM(2003) 301 final — CdR 239/2003 ());

Gezien zijn verkennend verslag over „De omzetting van Richtlijn 1999/31/EG betreffende het storten van afvalstoffen op lokaal en regionaal niveau” — CdR 254/2005);

Gezien het ontwerpadvies (CdR 47/2006 rev. 2) dat op 3 april 2006 door de commissie Duurzame ontwikkeling is goedgekeurd (rapporteur: **Laust Grove Vejlstrup**, gemeenteraadslid van Sydthy (DK/EVP);

heeft tijdens zijn 65e zitting op 14 en 15 juni 2006 (vergadering van 14 juni) onderstaand advies uitgebracht.

1. Standpunten van het Comité van de Regio's

1.2 Het afvalstoffenbeleid is van fundamenteel belang voor het hele milieubeleid. Een milieuvriendelijker afvalstoffenbeleid zal het milieu als geheel dan ook sterk ten goede komen.

Algemene opmerkingen

1.1 Het Comité is verheugd over de thematische strategie van de Commissie, omdat de afvalproblematiek hiermee op geïntegreerde en holistische wijze wordt benaderd, waardoor verdere noodzakelijke milieubeschermingsmaatregelen op dit gebied doorgevoerd kunnen worden.

1.3 In de meeste lidstaten zijn de lokale en regionale overheden verantwoordelijk voor de implementatie van een zeer groot gedeelte van het EU-milieubeleid, waarvan afvalverwerking tot de belangrijkste aspecten behoort. Lokale en regionale overheden dienen een belangrijke rol te krijgen bij het ontwikkelen van nieuwe methoden en maatregelen op het gebied van afvalverwerking.

(¹) PB C 73 van 23 maart 2004, blz. 63.

1.4 Om van alleen het verwijderen van afval over te schakelen op een duurzaam, op preventie, hergebruik, recycling en terugwinning gericht beleid zijn forse inspanningen en overleg met lokale overheden nodig. De lokale en regionale overheden hebben meer mankracht en middelen nodig om zich van deze taak te kunnen kwijten.

1.5 Het Comité vindt dat de hiërarchie inzake afvalbeheer het dragende en leidende beginsel binnen het afvalstoffenbeleid moet zijn, maar staat open voor alternatieven — zoals een evenredig gebruik van de levenscyclusbenadering, waarbij de hele levenscyclus van een product in aanmerking wordt genomen — wanneer afdoende is aangetoond dat die werken en uitvoerbaar zijn.

1.6 Wel bestaat het gevaar dat de uitvoering van de thematische strategie op een aantal gebieden, zoals *end of waste* (wanneer afval niet langer als zodanig wordt beschouwd) en het vermengen van gevaarlijk afval, onnodige en ondoelmatige belemmeringen kan opwerpen, die mogelijk schadelijke gevolgen voor het milieu hebben.

1.7 Er bestaat nog altijd behoefte aan duidelijke wetgeving, bijvoorbeeld wat de definitie van recycling en terugwinning betreft.

Doelstellingen van de strategie

1.8 Het Comité onderschrijft de doelstellingen van de strategie en is het ermee eens dat het afvalstoffenbeleid van de EU kan bijdragen tot een vermindering van de globale negatieve milieueffecten van hulpbronnengebruik, en dat de EU ernaar dient te streven een recyclingsamenleving te worden.

1.9 Uit de omschrijving van de doelstellingen maakt het Comité op dat de aandacht gericht is op de hiërarchie inzake afvalbeheer.

Voorgestelde actie

Uitvoering, vereenvoudiging en modernisering van de bestaande wetgeving

1.10 Het is verstandig dat de aandacht in de strategie uitgaat naar de problemen rond de implementatie en de aanpassing van de huidige wetgeving, rekening houdend met de wetenschappelijke en technologische ontwikkelingen.

1.11 Het Comité kan zich erin vinden dat de bestaande wetgeving vereenvoudigd en gemoderniseerd moet worden voor zover milieubeschermingsmaatregelen daardoor gemakkelijker uitgevoerd kunnen worden.

De nieuwe kaderrichtlijn afvalstoffen

Artikel 1

1.12 Het Comité is ingenomen met de verwijzing naar de hiërarchie inzake afvalbeheer, een belangrijk uitgangspunt voor de inspanningen op dit gebied en de basis van een gezond en succesvol afvalstoffenbeleid.

1.13 Wel is het spijtig dat de hiërarchie is beperkt tot drie niveaus. Hergebruik, recycling en terugwinning worden aan elkaar gelijkgesteld, maar dit is in strijd met de geest van diverse wetgevingsteksten.

1.14 Het Comité betwijfelt of de lidstaten met de interpretatieruimte die het artikel biedt, wel de nodige maatregelen zullen treffen en de meest geschikte instrumenten zullen inzetten om de doelstellingen van het artikel te realiseren.

Artikel 2

1.15 Het Comité betreurt dat de rechtsbasis voor wetgeving inzake specifieke afvalstromen is geschrapt.

Artikel 3

1.16 Het Comité wijst erop dat de definitie van producent impliceert dat een partij die afval behandelt, altijd wordt beschouwd als afvalproducent, ongeacht de vraag of de aard of samenstelling van het afval al dan niet worden gewijzigd. Dit is in strijd met het *end of waste*-concept van de Commissie zelf.

Artikel 5

1.17 Het Comité kan zich vinden in de nauwkeurigere definitie van terugwinning bij verbranding, maar wijst er wel op dat de definitie van terugwinning bij andere behandelingsvormen nog steeds erg onduidelijk is.

Artikel 8

1.18 Het Comité betreurt dat de verwijzing naar het beginsel dat de vervuiler betaalt — waarop de verantwoordelijkheid van producenten is gebaseerd — is geschrapt.

Artikel 11

1.19 Het Comité stelt bezorgd vast dat de invoering en definitie van *end of waste* grote gevolgen kan hebben, en ondoelmatig kan zijn, bijv. dat:

- er niet langer eisen gesteld kunnen worden aan de behandeling van producten die niet langer als afvalstoffen worden aangemerkt;
- producten die niet langer als afvalstoffen worden aangemerkt, niet opgespoord kunnen worden;

— de regels inzake plaats en wijze van verwerking niet meer gelden voor producten die niet langer als afvalstoffen worden aangemerkt.

1.20 Afvalstoffen worden alleen als *end of waste* bestempeld indien dit concrete winst voor het milieu oplevert. Aangezien niet nader wordt aangegeven wat onder „concrete milieuwinst” verstaan wordt, is echter zeer onduidelijk wat precies onder *end of waste* valt.

Artikel 12

1.21 Het is een goede zaak dat de richtlijn gevaarlijke afvalstoffen en de kaderrichtlijn in één kaderrichtlijn worden bijeengebracht.

Artikel 16

1.22 Het Comité betreurt dat in de regels voor het scheiden van gevaarlijke afvalstoffen niet duidelijk wordt bepaald dat vermenging is verboden voor alle actoren (met inbegrip van producenten, inzamelaars en vervoerders) behalve installaties die daartoe overeenkomstig artikel 19 (zie lid 1a) en 1d)) een vergunning hebben gekregen.

Artikel 21

1.23 Het Comité steunt de Commissie in haar streven naar de vaststelling van minimumnormen voor afvalvergunningen op een niveau dat een hoge gezondheids- en milieubescherming waarborgt. Het Comité is er echter tegen dat de Commissie de bevoegdheid krijgt om deze minimumnormen vast te stellen volgens een ondemocratische comitéprocedure.

Artikel 25

1.24 Het Comité kan zich vinden in de regels over registratie van de partijen die zich met de laatste fasen van afvalverwerking bezig houden.

Artikel 26

1.25 Het Comité staat positief tegenover de strengere eisen inzake afvalbeheerplannen; het beschouwt deze plannen als nuttige, flexibele instrumenten die bovendien tot uitbreiding van de „best practices” op dit gebied kunnen bijdragen.

1.26 Het stemt in met de oproep van de Commissie om in het afvalbeleid en bij afvalpreventie gebruik te maken van economische instrumenten, zoals heffingen op het gebruik van materialen en de verdere behandeling hiervan. Een aantal landen heeft al goede ervaringen opgedaan met dergelijke instrumenten, maar het uiteenlopende gebruik dat hiervan wordt gemaakt leidt tot concurrentiedistorsies. Dit is reden te meer om ervoor te zorgen dat de interne markt soepel blijft functioneren.

Artikel 30

1.27 Het feit dat de Commissie het aan de individuele lidstaat overlaat om indicatoren vast te stellen om de geboekte vooruitgang te evalueren, stemt het Comité tot zorg. Het verzoekt de Commissie dan ook met klem de bedoelde minimale streefcijfers en indicatoren op Gemeenschapsniveau vast te stellen.

Artikel 32

1.28 Het Comité staat positief tegenover de nieuwe bepalingen inzake inspecties van de inzameling en het vervoer van afvalstoffen.

Bijlage V

1.29 Het Comité beschouwt de concordantietabel als een nuttig instrument om ervoor te zorgen dat de richtlijn volledig geïmplementeerd wordt.

Invoering van de levenscyclusbenadering

1.30 Het Comité vindt de introductie van levenscyclusanalyses in de thematische strategie een nuttig initiatief, omdat dan rekening wordt gehouden met de milieugevolgen van een product gedurende zijn hele levenscyclus. Punt van kritiek is wel dat daarbij nauwelijks aandacht aan de beginfase van deze cyclus wordt geschonken, d.w.z. aan de producenten en hun verantwoordelijkheid om milieuvriendelijkere producten te maken. Het Comité is van mening dat een duidelijke link moet worden gelegd tussen deze richtlijn en de REACH-richtlijn, om de productie van gevaarlijk afval te voorkomen en de risicofactor van afval te verkleinen.

1.31 Het Comité plaatst ook vraagtekens bij de concrete uitwerking van de levenscyclusanalyses. Het is van doorslaggevend belang dat er duidelijk in richtsnoeren wordt vastgesteld wie de analyses gaat valideren, omdat de betekenis van de analyses anders wordt uitgehouden en hun functie verloren gaat.

Verbetering van de kennisbasis

1.32 Het Comité steunt het streven van de Commissie naar de bevordering van kennisverwerving, onderzoek en ontwikkeling op afvalgebied, omdat dit van cruciaal belang is om de omgang van producenten en overheden met afvalstoffen te verbeteren en het gedrag van consumenten zodanig te veranderen dat zij minder afval produceren. Gezien de manier waarop in de meeste lidstaten de verantwoordelijkheden verdeeld zijn, zou hierbij de reeds aanzienlijke kennis van gemeenten en regio's als uitgangspunt moeten dienen. De strategie inzake afval weerspiegelt de versnippering van kennis op

Gemeenschapsniveau in instanties als het Europees Milieuagentschap, Eurostat, het Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek, het Europees Bureau in Sevilla en de nieuwe website van de Commissie „Science for Environment Policy, DG Environment News Alert Service”. Voor de lokale en regionale actoren is het van cruciaal belang dat de Commissie de opdrachten die elk van deze kenniscentra toekomen nauwkeuriger omschrijft, dat hun onderzoek wordt gecoördineerd en gestructureerd en dat bestaande kennis toegankelijker wordt gemaakt.

Afvalpreventie

1.33 Het Comité is het ermee eens dat er een ambitieuzer afvalpreventiebeleid in de lidstaten gevoerd moet worden en vindt het dan ook verstandig dat wordt aangedrongen op de ontwikkeling van afvalpreventieprogramma's.

Op weg naar een Europese recyclingsamenleving

1.34 Het creëren van eerlijke concurrentievoorwaarden tussen de lidstaten is van cruciaal belang om milieuvervuilende handelingen zoals dumping in lidstaten die de minst strenge normen hanteren te voorkomen. Het Comité schaaft zich dan ook achter het initiatief van de Commissie op dit gebied.

1.35 Het is van groot belang dat het milieubeleid ook sociale elementen bevat. Het is goed dat de Commissie oog heeft voor de sterke groei en het arbeidsintensieve karakter van de afvalbeheer- en recyclingsector, al zou er wel een discussie moeten komen over de vraag of de strategie in heel Europa banen oplevert.

1.36 Om deze doelstelling van de strategie te kunnen verwezenlijken, moet de wetgeving bedrijven die het recyclingconcept verder helpen ontwikkelen een hoge mate van zekerheid bieden voor hun investeringen en de uitvoering van hun plannen.

Monitoring en evaluatie

1.37 De lokale en regionale overheden spelen een belangrijke rol bij de uitvoering van de strategie en hebben op het vlak van monitoring en evaluatie dan ook een essentiële taak te vervullen. Zij zouden dan ook een hoofdrol moeten kunnen spelen bij de uitvoering van afvalbeheermaatregelen in de lidstaten.

2. Aanbevelingen van het Comité van de Regio's

2.1 Het Comité betreurt dat het verbod op vermenging fors wordt ingeperkt, in die zin dat het verbod wordt vervangen door aan voorwaarden gekoppelde vergunningen. Ook de beperktere definitie van vermenging is geen goede zaak en betekent een aanzienlijke versoepeling met grote milieurisico's als gevolg. Het Comité verzoekt de Commissie dan ook vast te houden aan het absolute verbod op het vermengen van gevaarlijk afval.

2.2 Het Comité zou graag zien dat bij de evaluatie in 2010 alsook bij toekomstige evaluaties wordt bekeken of het energierendement van nieuwe installaties gezien de technologische ontwikkelingen hoger moet komen te liggen dan de voorgestelde 65 %, en of er om diezelfde reden andere eisen aan recyclinginstallaties gesteld kunnen worden.

Aanbevelingen van het Comité van de Regio's

Aanbeveling 1

Overweging 17a)

Tekst van de Commissie	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
	<p style="text-align: center;"><u>Overweging 17a)</u></p> <p><u>Met het oog op een adequate planning van hun behandelingscapaciteit kunnen lidstaten zich beroepen op het nabijheidsbeginsel en het zelfverzorgingsbeginsel en deze toepassen op afval dat is bestemd voor verbranding met energierugwinning, om te waarborgen dat verbrandingsafval dat op hun grondgebied wordt geproduceerd, in hun eigen verbrandingsinstallaties verwerkt kan worden.</u></p>

Motivering

Indien verbranding met terugwinning van energie zoals voorzien wordt beschouwd als een terugwinningshandeling zal zich in sommige landen mogelijk de situatie voordoen dat de bestaande verbrandingscapaciteit niet overeenkomt met de hoeveelheid afval die behandeld moet worden, ook al is de beschikbare capaciteit toereikend voor het afval dat in de lidstaat zelf wordt geproduceerd. De bevoegde autoriteiten zouden de import van verbrandingsafval in dergelijke gevallen aan banden moeten kunnen leggen, zodat het afval dat in hun rechtsgebied wordt geproduceerd gegarandeerd behandeld wordt.

Aanbeveling 2

Artikel 1

Tekst van de Commissie	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
<p>Deze richtlijn stelt maatregelen vast ter vermindering van de met het gebruik van hulpbronnen samenhangende globale milieueffecten van de productie en het beheer van afvalstoffen.</p> <p>Met hetzelfde doel bepaalt zij ook dat de lidstaten prioritair maatregelen dienen te treffen ter voorkoming of ter vermindering van de productie van afvalstoffen en de schadelijkheid daarvan en, op de tweede plaats, met het oog op de terugwinning van afvalstoffen door middel van hergebruik, recycling en andere terugwinningshandelingen.</p>	<p><u>1.</u></p> <p>(a) Deze richtlijn stelt maatregelen vast ter vermindering van de met het gebruik van hulpbronnen samenhangende globale milieueffecten van de productie en het beheer van afvalstoffen.</p> <p>(b) Met hetzelfde doel bepaalt zij ook dat de lidstaten prioritair maatregelen dienen te treffen ter voorkoming of ter vermindering van de productie van afvalstoffen en de schadelijkheid daarvan en, op de tweede plaats, met het oog op de terugwinning van afvalstoffen door middel van hergebruik, recycling en andere terugwinningshandelingen.</p> <p>— <u>ter voorkoming of ter vermindering van de productie van afvalstoffen en de schadelijkheid daarvan;</u></p> <p>— <u>voor hergebruik;</u></p> <p>— <u>voor recycling;</u></p> <p>— <u>voor andere terugwinningsbehandelingen;</u></p> <p>— <u>voor afvalverwijdering.</u></p> <p><u>2.</u></p> <p>(a) <u>Op basis van door de EU vast te stellen milieu-indicatoren mogen lidstaten maatregelen nemen die afwijken van de in § 1 (b) vastgelegde prioriteiten.</u></p> <p>(b) <u>Zolang deze indicatoren nog niet zijn vastgesteld mogen de lidstaten eveneens afwijken van de in § 1 (b) vastgelegde prioriteiten als effectrapportages duidelijk aantonen dat een alternatieve behandeling beter is voor een bepaalde afvalstroom.</u></p> <p><u>3.</u></p> <p><u>De bevoegde nationale autoriteiten zijn verantwoordelijk voor het bekrachtigen van de resultaten van de in §2 (b) genoemde beoordelingen. De bekrachtigde resultaten worden aan de Commissie gerapporteerd en vervolgens geëvalueerd conform de in artikel 36(2) genoemde procedure.</u></p>

Motivering

Het levenscyclusconcept als leidend beginsel valt toe te juichen. Momenteel zijn levenscyclusunstrumenten echter nog geen operationeel alternatief voor de afvalhiërarchie. Het zal nog jaren duren eer de EU een gemeenschappelijke methode voor de toepassing van deze instrumenten goedkeurt. In de tussentijd moet het verband tussen het levenscyclusconcept en de politiek verankerde afvalhiërarchie worden verduidelijkt en moet erop worden gewezen dat de afvalhiërarchie de hoeksteen van het afvalbeleid blijft. De in §2 (a) en (b) genoemde mogelijkheden om hiervan af te wijken, bieden de nodige flexibiliteit en komen tegelijkertijd de verder ontwikkeling van levenscyclusunstrumenten ten goede. Lokale en regionale overheden hebben over een en ander al veel kennis vergaard en zouden daarom een belangrijke rol moeten krijgen bij het operationeel maken van deze instrumenten.

Lokale overheden en afvalbeheerders zouden duidelijke instructies moeten krijgen. Ten opzichte van het voorstel is het een duidelijke verbetering dat de verantwoordelijkheid voor het bekrachtigen van de resultaten van levenscyclusbeoordelingen wordt vastgelegd. De in §3 genoemde evaluatie zorgt ervoor dat beoordelingen niet worden gebruikt om nationale markten te beschermen en dat een levenscyclusaanpak de concurrentieverhoudingen niet scheeftrekt.

Aanbeveling 3*Artikel 2, lid 5 (nieuw)*

Tekst van de Commissie	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
	<p>5. <u>Bijzondere of aanvullende specifieke bepalingen voor het beheer van bepaalde categorieën afvalstoffen kunnen in aparte richtlijnen worden vastgesteld.</u></p> <p><u>De Commissie zal afvalstromen regelmatig evalueren om na te gaan wat de prioriteiten zijn voor een verdere harmonisering van Europese eisen die bedoeld zijn om in het afvalbeheer de nadruk te leggen op de beste behandelingswijzen.</u></p>

Motivering

In dit wijzigingsvoorstel is de tekst van artikel 2, lid 2, van de afvalkaderrichtlijn overgenomen. Deze tekst vormt de rechtsgrond voor het vaststellen van aparte richtlijnen voor bepaalde afvalstromen; aanvullende richtlijnen kunnen namelijk nodig blijken. De voorgestelde wijziging is ook een rechtsgrond voor de krachtens artikel 11 (zoals gewijzigd op basis van Aanbeveling 9) voor te stellen richtlijn. Bovendien bevat deze wijziging een extra eis m.b.t. de keuze van een methode voor afvalhandeling. Deze aanpak, bedoeld om de behandeling van specifieke afvalstromen te harmoniseren, zorgt voor eerlijke concurrentie en vult aldus de normen voor installaties aan.

Aanbeveling 4*Artikel 3*

Tekst van de Commissie	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
<p style="text-align: center;"><i>Artikel 3</i></p> <p style="text-align: center;">Definities</p> <p>In deze richtlijn wordt verstaan onder:</p> <p>(a) „afvalstof”: elke stof of elk voorwerp waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen;</p> <p>(b) „producent”: elke persoon wiens activiteit afvalstoffen voortbrengt of elke persoon die voorbehandelingen, vermengingen of andere bewerkingen verricht die leiden tot een wijziging in de aard of de samenstelling van die afvalstoffen;</p> <p>(c) „houder”: de producent of de natuurlijke of rechtspersoon die in het bezit van de afvalstoffen is;</p> <p>(d) „beheer”: inzameling, vervoer, terugwinning en verwijdering van afvalstoffen, met inbegrip van het toezicht op die handelingen en de nazorg voor de stortplaatsen na sluiting;</p> <p>(e) „inzameling”: het verzamelen van afvalstoffen teneinde deze te vervoeren naar een afvalverwerkingsinstallatie;</p> <p>(f) „hergebruik”: elke terugwinningshandeling waarbij producten of componenten die afvalstoffen zijn geworden, opnieuw worden gebruikt voor hetzelfde doel als dat waarvoor zij waren ontworpen;</p> <p>(g) „recycling”: de terugwinning van afvalstoffen in de vorm van producten, materialen of stoffen, hetzij bestemd voor het oorspronkelijke doel, hetzij voor een ander doel, met uitsluiting van de terugwinning van energie;</p>	<p style="text-align: center;"><i>Artikel 3</i></p> <p style="text-align: center;">Definities</p> <p>In deze richtlijn wordt verstaan onder:</p> <p>(a) „afvalstof”: elke stof of elk voorwerp waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen;</p> <p>(b) „gevaarlijke afvalstoffen”:</p> <ul style="list-style-type: none"> — <u>afvalstoffen met een of meer van de eigenschappen die zijn omschreven in Bijlage III in concentraties boven de grenswaarden die zijn vastgesteld in artikel xx van Richtlijn 88/379/EEG inzake gevaarlijke preparaten (zoals opgenomen in Bijlage IIIA);</u> <u>of</u> — <u>afvalstoffen met een of meer van de eigenschappen die zijn omschreven in Bijlage III in concentraties boven de grenswaarden die zijn vastgesteld in artikel xx van Richtlijn 88/379/EEG inzake gevaarlijke preparaten (zoals opgenomen in Bijlage IIIA) en die zijn aangemerkt met een asterisk in de overeenkomstig artikel 4 vastgestelde lijst van afvalstoffen;</u> — <u>door huishoudens geproduceerde gevaarlijke afvalstoffen worden niet als gevaarlijke afvalstoffen aangemerkt vóór zij zijn ingezameld door een onderneming die afvalverwerkingshandelingen verricht of door een publieke of private inzamelaar van afvalstoffen;</u>

Tekst van de Commissie	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
<p>(h) „afgewerkte minerale olie”: alle soorten minerale smeer- of industriële olie die ongeschikt is geworden voor het gebruik waarvoor zij oorspronkelijk was bestemd, in het bijzonder afgewerkte olie van verbrandingsmotoren en transmissiesystemen, alsmede minerale olie voor machines, turbines en hydraulische systemen;</p> <p>(i) „verwerking”: terugwinning of verwijdering.</p>	<p>(c) <u>„mengsel van afvalstoffen”: afvalstoffen die ontstaan door opzettelijke of onopzettelijke vermenging van twee of meer verschillende afvalstoffen, voor welk mengsel geen afzonderlijke code bestaat in de bijlagen III, III B, IV en IV A van de Verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende de overbrenging van afvalstoffen. Eén enkele overbrenging van afvalstoffen die twee of meer soorten afvalstoffen omvat die onderling gescheiden zijn, wordt niet beschouwd als een mengsel van afvalstoffen;</u></p> <p>(d) „afgewerkte minerale olie”: alle soorten minerale smeer- of industriële olie die ongeschikt is geworden voor het gebruik waarvoor zij oorspronkelijk was bestemd, in het bijzonder afgewerkte olie van verbrandingsmotoren en transmissiesystemen, alsmede minerale olie voor machines, turbines en hydraulische systemen;</p> <p>(e) „producent”: elke persoon wiens beroepsactiviteit afvalstoffen voortbrengt (eerste producent) of elke persoon die voorbehandelingen, vermengingen of andere bewerkingen verricht die leiden tot een wijziging in de aard of de samenstelling van die afvalstoffen (nieuwe producent);</p> <p>f) „houder”: de producent of de natuurlijke of rechtspersoon die in het bezit van de afvalstoffen is;</p> <p>(g) <u>„handelaar”: eenieder die als verantwoordelijke optreedt bij het aankopen en vervolgens verkopen van afval, met inbegrip van handelaars die de afvalstoffen niet fysiek in hun bezit hebben;</u></p> <p>(h) <u>„makelaar”: eenieder die ten behoeve van anderen de verwijdering of de nuttige toepassing van afvalstoffen organiseert, met inbegrip van makelaars die de afvalstoffen niet fysiek in hun bezit hebben;</u></p> <p>(i) „beheer”: inzameling, vervoer, terugwinning en verwijdering van afvalstoffen, met inbegrip van het toezicht op die handelingen en de nazorg voor de stortplaatsen na sluiting;</p> <p>(j) <u>„milieuhygiënisch verantwoord beheer”: het nemen van alle mogelijke maatregelen om ervoor te zorgen dat afvalstoffen zodanig worden beheerd dat de gezondheid van de mens en het milieu worden beschermd tegen de mogelijke nadelige gevolgen van deze afvalstoffen;</u></p> <p>(k) „inzameling”: het verzamelen van afvalstoffen teneinde deze te vervoeren naar een afvalverwerkingsinstallatie, met inbegrip van uitwisseling tijdens het vervoer en tijdelijke opslag voorafgaande aan de inzameling of het tijdens het vervoer;</p> <p>(l) „verwerking”: terugwinning of verwijdering, met inbegrip van tussentijdse handelingen zoals vermenging, herverpakking, uitwisseling en opslag voordat het afval voor terugwinning- of verwijderingshandelingen wordt aangeboden;</p> <p>(m) <u>„preventie”: iedere actie die wordt ondernomen voordat producten of stoffen afval zijn worden en die is gericht op het verminderen van de productie van afval of van de schadelijkheid van afval of van de milieueffecten van hulpbronnengebruik in het algemeen;</u></p> <p>(n) „hergebruik”: elke terugwinningshandeling waarbij producten of componenten die afvalstoffen zijn geworden, opnieuw worden gebruikt voor hetzelfde doel als dat waarvoor zij waren ontworpen zonder andere voorafgaande behandeling dan reiniging of reparatie;</p>

Tekst van de Commissie	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
	<p>(o) „recycling”: de terugwinning van afvalstoffen in de vorm van producten, materialen of stoffen, hetzij bestemd voor het oorspronkelijke doel, hetzij voor een ander doel, met uitsluiting van de terugwinning van energie;</p> <p>(p) „terugwinning”: iedere verwerkingshandeling:</p> <ul style="list-style-type: none"> — <u>waardoor afvalstoffen een nuttige toepassing kennen door hetzij in de betrokken installatie, hetzij in de ruimere economie, andere hulpbronnen te vervangen die voor datzelfde doel zouden zijn gebruikt, of voor een dergelijk gebruik worden klaargemaakt;</u> — <u>die voldoet aan efficiëntiecriteria aan de hand waarvan wordt bepaald of de handeling geacht kan worden tot een nuttige toepassing te hebben geleid;</u> — <u>ervoor zorgt dat de totale milieugevolgen niet erger worden wanneer afval als vervanging van andere hulpbronnen wordt gebruikt;</u> — <u>ervoor zorgt dat verontreinigende stoffen tijdens het proces niet terecht komen in het eindproduct;</u> <p>(q) „verwijdering”: <u>iedere afvalverwerkingsmethode die niet voldoet aan de criteria om als terugwinning geïnclassificeerd te kunnen worden.</u></p>

Motivering

In dit artikel zouden alle definities opgenomen moeten worden die relevant zijn voor de bepalingen van de Afvalrichtlijn. De definities dienen daarnaast ook overeen te komen met de definities die reeds in bestaande afvalwetgeving zijn vastgelegd, met name in de Verordening betreffende de overbrenging van afvalstoffen. Daarom wordt het volgende voorgesteld:

- in artikel 3 worden de definities die in de tekst van het Commissievoorstel voorkomen, ondergebracht;
- er worden enkele ontbrekende definities in opgenomen (bijv. de woorden „handelaar” en „makelaar” worden in artikel 25 genoemd, maar niet omschreven), hiervoor wordt gebruikt gemaakt van de definities die reeds in de codificatieprocedure in verband met de goedkeuring van de nieuwe verordening betreffende de overbrenging van afvalstoffen zijn vastgelegd;
- sommige voorgestelde definities verduidelijken.

Aanbeveling 5

Artikel 4

Tekst van de Commissie	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
<p>Door de Commissie wordt een lijst van afvalstoffen vastgesteld overeenkomstig de in artikel 36, lid 2, bedoelde procedure.</p> <p>De lijst omvat de afvalstoffen die overeenkomstig de artikelen 12 tot en met 15 als gevaarlijk worden aangemerkt, rekening houdend met de oorsprong en samenstelling van de afvalstoffen en, indien nodig, concentratiegrenswaarden.</p>	<p>Door de Commissie wordt een lijst van afvalstoffen vastgesteld overeenkomstig de in artikel 36, lid 2, bedoelde procedure, <u>uiterlijk twee jaar na de in artikel 39 genoemde datum. De lijst wordt gebaseerd op de huidige lijst, die geldig blijft totdat de nieuwe lijst van kracht wordt. De nieuwe lijst zal ook gegevens bevatten over de belangrijkste stoffelijke eigenschappen van de stoffen (samenstelling en concentratie van bestanddelen).</u></p> <p>De lijst omvat <u>tevens</u> de afvalstoffen die overeenkomstig de artikelen 12 tot en met 15 als gevaarlijk worden aangemerkt, rekening houdend met de oorsprong en samenstelling van de afvalstoffen en, indien nodig, concentratiegrenswaarden.</p>

Motivering

Deze aanvulling garandeert rechtszekerheid m.b.t. de lijst van afvalstoffen. De huidige lijst is via de comitologieprocedure keer op keer aangepast en daardoor geactualiseerd. En al kan de lijst altijd worden verbeterd, moet het tot dusverre verrichte werk aan de lijst niet zomaar worden genegeerd. Integendeel, het zou de basis moeten vormen voor verdere inspanningen ter zake en aldus autoriteiten en beheerders continuïteit moeten bieden. Na de intrekking van de Richtlijnen 75/442/EEG en 91/689/EEG dient ervoor gezorgd te worden dat de huidige lijst geldig blijft tot de nieuwe wordt goedgekeurd en dat voor deze nieuwe lijst

een duidelijke deadline wordt vastgesteld. De ervaring wijst uit dat de voorkeur dient te worden gegeven aan een lijst waarin de aard van de afvalstoffen (met als centrale criteria de samenstelling en concentratie van bestanddelen) voorop staat, omdat daarmee beter de effecten op het milieu, de gezondheid en de veiligheid alsmede de risico's kunnen worden ingeschat en gemakkelijker kan worden bepaald welke terugwinningshandeling per geval vereist is. Het voorstel van de Commissie voor het opstellen van een nieuwe lijst is onnauwkeurig; er moet duidelijk gesteld worden dat de lijst zowel niet-gevaarlijke als gevaarlijke afvalstoffen zal omvatten.

Aanbeveling 6

Artikel 5

Tekst van de Commissie	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
<p>1. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat alle afvalstoffen worden onderworpen aan handelingen waardoor zij een nuttige toepassing kennen door hetzij in de betrokken installatie, hetzij in de ruimere economie, andere hulpbronnen te vervangen die voor datzelfde doel zouden zijn gebruikt, of voor een dergelijk gebruik worden klaargemaakt, hierna „terugwinningshandelingen” genoemd. Zij merken ten minste de in bijlage II genoemde handelingen als terugwinningshandelingen aan.</p> <p>2. De Commissie kan overeenkomstig de in artikel 36, lid 2, bedoelde procedure uitvoeringsmaatregelen aannemen om efficiëntiecriteria vast te stellen aan de hand waarvan wordt bepaald of de in bijlage II genoemde handelingen geacht kunnen worden tot een nuttige toepassing zoals bedoeld in lid 1 te hebben geleid.</p>	<p>1. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat alle afvalstoffen worden onderworpen aan handelingen waardoor zij een nuttige toepassing kennen door hetzij in de betrokken installatie, hetzij in de ruimere economie, andere hulpbronnen te vervangen die voor datzelfde doel zouden zijn gebruikt, of voor een dergelijk gebruik worden klaargemaakt, hierna „terugwinningshandelingen” genoemd. Zij merken ten minste de in bijlage II van Verordening Xxxxx van het Europees Parlement en de Raad inzake de rangschikking van afvalbehandelingsmethoden genoemde handelingen als terugwinningshandelingen aan.</p> <p>2. De Commissie kan overeenkomstig de in artikel 36, lid 2, bedoelde procedure <u>Uitvoeringsmaatregelen zullen worden vastgesteld in de in lid 1 genoemde Verordening</u> aannemen om efficiëntiecriteria vast te stellen aan de hand waarvan wordt bepaald of de in bijlage II genoemde handelingen geacht kunnen worden tot een nuttige toepassing zoals bedoeld in lid 1 te hebben geleid.</p>

Motivering

De rangschikking van afvalbehandelingsmethoden is van grote invloed op het vermogen om de capaciteit voor de middellange en lange termijn in te schatten en is bepalend voor de concurrentievoorwaarden voor afvalverwerkingsinstallaties. In dit wijzigingsvoorstel wordt er daarom op aangedrongen om een politieke besluitvormingsprocedure te doorlopen waarbij de actoren in kwestie worden betrokken. Met een verordening inzake de rangschikking van afvalbehandelingsmethoden kan de politiek toezicht houden op de selectie van efficiëntiecriteria en de vaststelling van de bijbehorende drempelwaarden. Bovendien wordt zo de mogelijkheid geschapen om maatregelen te nemen zonder keer op keer de afvalrichtlijn te moeten herzien. Gezien de kennis die lokale en regionale overheden hebben en hun verantwoordelijkheden en bevoegdheden op afvalgebied, zouden zij op zijn minst geraadpleegd moeten worden voordat uitvoeringsmaatregelen worden voorgesteld. Wordt gevolg gegeven aan de wijzigingsvoorstellen 5 en 6, dan worden de bijlagen I en II van de afvalrichtlijn overgeheveld naar de Verordening Xxxxx van het Europees Parlement en de Raad inzake de rangschikking van afvalbehandelingsmethoden.

Aanbeveling 7

Artikel 6

Tekst van de Commissie	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
<p>1. De lidstaten zorgen ervoor dat alle afvalstoffen in gevallen waarin terugwinning overeenkomstig artikel 5, lid 1, niet mogelijk is, aan verwijderingshandelingen worden onderworpen.</p>	<p>1. De lidstaten zorgen ervoor dat alle afvalstoffen in gevallen waarin terugwinning overeenkomstig artikel 5, lid 1, niet mogelijk is, aan verwijderingshandelingen worden onderworpen.</p>

Tekst van de Commissie	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
<p>Zij verbieden het achterlaten, dumpen en ongecontroleerd verwijderen van afvalstoffen.</p> <p>2. De lidstaten merken ten minste de in bijlage I genoemde handelingen als verwijderingshandelingen aan, zelfs indien de handeling er in tweede instantie toe leidt dat stoffen of energie worden teruggewonnen.</p> <p>3. Wanneer, ondanks het feit dat vervanging van hulpbronnen plaatsvindt, uit de resultaten van een handeling blijkt dat zij met het oog op de doelstellingen van artikel 1 slechts een gering effect kan sorteren, kan de Commissie overeenkomstig de in artikel 36, lid 2, bedoelde procedure uitvoeringsmaatregelen aannemen waardoor die specifieke handeling aan de lijst van bijlage I wordt toegevoegd.</p>	<p>Zij verbieden het achterlaten, dumpen en ongecontroleerd verwijderen van afvalstoffen.</p> <p>2. De lidstaten merken ten minste de in bijlage I van <u>Verordening Xxxxx van het Europees Parlement en de Raad inzake de rangschikking van afvalbehandelingsmethoden</u> genoemde handelingen als verwijderingshandelingen aan, zelfs indien de handeling er in tweede instantie toe leidt dat stoffen of energie worden teruggewonnen.</p> <p>3. Wanneer, ondanks het feit dat vervanging van hulpbronnen plaatsvindt, uit de resultaten van een handeling blijkt dat zij met het oog op de doelstellingen van artikel 1 slechts een gering effect kan sorteren, <u>kan de Commissie overeenkomstig de in artikel 36, lid 2, bedoelde procedure uitvoeringsmaatregelen nemen waardoor</u> wordt die specifieke handeling aan de in lid 2 genoemde lijst van bijlage I toegevoegd.</p>

Motivering

Om dezelfde redenen als die welke in de motivering bij Aanbeveling 5 worden aangevoerd, zou het onderwerp van dit artikel niet alleen aan een technische, maar ook aan een politieke discussie moeten worden onderworpen. De rangschikking van afvalbehandelingsmethoden — in dit geval verwijdering — is van grote invloed op het vermogen van de bevoegde autoriteiten en particuliere exploitanten om de capaciteit voor de middellange en lange termijn in te schatten en is bepalend voor de concurrentievoorwaarden voor afvalverwerkingsinstallaties.

Daarom zou er vóór het nemen van uitvoeringsmaatregelen eerst een politieke besluitvormingsprocedure moeten worden doorlopen waarbij de actoren in kwestie worden betrokken. Gezien de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van lokale en regionale overheden op afvalgebied zouden zij op zijn minst geraadpleegd moeten worden voordat uitvoeringsmaatregelen worden voorgesteld en de kans moeten krijgen hun licht te laten schijnen over de milieu-effectbeoordeling die de Commissie moet uitvoeren voordat zij met een voorstel komt.

Aanbeveling 8

Artikel 9

Tekst van de Commissie	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
<p>De lidstaten zorgen ervoor dat de kosten die aan de terugwinning of verwijdering van afvalstoffen zijn verbonden, op passende wijze worden omgeslagen over de houder, de eerdere houders en de producent.</p>	<p><u>In overeenstemming met het beginsel dat de vervuiler betaalt,</u> zorgen de lidstaten ervoor dat de kosten die aan de terugwinning of verwijdering van afvalstoffen zijn verbonden, op passende wijze worden omgeslagen over de houder, de eerdere houders en de producent.</p>

Motivering

Het zesde milieuactieprogramma van de EU (op 22 juli 2002 goedgekeurd door het Europees Parlement en de Raad) is grotendeels gebaseerd op het beginsel dat de vervuiler betaalt. Dit beginsel, dat van fundamenteel belang is voor het milieubeleid, zou ook in deze Richtlijn een plaats moeten krijgen.

Aanbeveling 9

Artikel 11, lid 1, punt c (nieuw)

Tekst van de Commissie	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
<p>1. Teneinde te bepalen of het passend is om bepaalde afvalstoffen na het volledig doorlopen van een hergebruik-, recycling- of terugwinningshandeling niet langer als afvalstoffen aan te merken en deze afvalstoffen herin te delen als secundaire producten, materialen of stoffen, beoordeelt de Commissie of aan de volgende voorwaarden is voldaan:</p> <p>(a) herindelings leidt globaal niet tot negatieve milieueffecten;</p>	<p>1. Teneinde te bepalen of het passend is om bepaalde afvalstoffen na het volledig doorlopen van een hergebruik-, recycling- of terugwinningshandeling niet langer als afvalstoffen aan te merken en deze afvalstoffen herin te delen als secundaire producten, materialen of stoffen, beoordeelt de Commissie of aan de volgende voorwaarden is voldaan:</p> <p>(a) herindelings leidt globaal niet tot negatieve milieueffecten;</p>

Tekst van de Commissie	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
(b) er bestaat een markt voor dat secundaire product of materiaal of die secundaire stof.	(b) er bestaat een markt voor dat secundaire product of materiaal of die secundaire stof. (c) <u>het secundaire product of materiaal of de secundaire stof heeft een behandeling ondergaan en staat op het punt om een nieuwe cyclus in te gaan als een product of materiaal met eigenschappen die vergelijkbaar zijn met die van onbehandelde materialen of stoffen.</u>

Motivering

Aanbevolen wordt criteria ter beantwoording van de vraag wanneer afval ophoudt afval te zijn, alleen toe te passen als afval behandeld is. Op die manier kan afval niet aan de afvalwetgeving worden onttrokken voordat het een nieuwe productiecyclus ingaat en eigenschappen vertoont die gelijkwaardig zijn aan die van onbehandelde materialen of stoffen.

Aanbeveling 10

Artikel 11, lid 2

Tekst van de Commissie	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
2. Op basis van haar beoordeling overeenkomstig lid 1 stelt de Commissie overeenkomstig de in artikel 36, lid 2, bedoelde procedure uitvoeringsmaatregelen vast met betrekking tot specifieke categorieën afvalstoffen (producten, materialen of stoffen) en specificeert zij daarbij de milieu- en kwaliteitscriteria waaraan moet worden voldaan opdat de afvalstoffen in kwestie geacht kunnen worden secundaire producten, materialen stoffen te zijn geworden..	2. Op basis van haar beoordeling overeenkomstig lid 1 stelt de Commissie <u>overeenkomstig de in artikel 36, lid 2, bedoelde procedure op grond van een richtlijn inzake de vraag wanneer afval ophoudt afval te zijn</u> uitvoeringsmaatregelen vast met betrekking tot specifieke categorieën afvalstoffen <u>(producten, materialen of stoffen)</u> en specificeert zij daarbij de milieu- en kwaliteitscriteria waaraan moet worden voldaan opdat de afvalstoffen in kwestie geacht kunnen worden secundaire producten, materialen stoffen te zijn geworden. <u>De Commissie zal over de voorgestelde maatregelen een effectrapportage opstellen.</u>

Motivering

Artikel 11 bevat de criteria ter beantwoording van de vraag wanneer afval ophoudt afval te zijn en geeft daarmee een beeld van de toekomstige reikwijdte van de afvalwetgeving. De keuze van dergelijke milieucriteria is niet alleen een technische, maar ook een politieke kwestie. Het gebrek aan strikte criteria inzake de toepassing van zo'n concept kan verwarring stichten en zelfs discussies tussen groepen met conflicterende belangen in de hand werken. Over uitvoeringsmaatregelen moet daarom politieke discussie plaatsvinden. Met voorstellen voor een richtlijn over de vraag wanneer afval ophoudt afval te zijn wordt voorkomen dat de afvalrichtlijn keer op keer herzien moet worden. Omdat dergelijke voorstellen milieu- economische en sociale gevolgen hebben, moeten ze vergezeld gaan van een milieu-effectrapportage. Bij het opstellen hiervan dienen alle betrokken partijen te worden geraadpleegd.

Aanbeveling 11

Artikel 13

Tekst van de Commissie	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
De Commissie stelt overeenkomstig de in artikel 36, lid 2, bedoelde procedure een lijst van gevaarlijke afvalstoffen vast, hierna „de lijst” genoemd. In de lijst worden de oorsprong en de samenstelling van de afvalstoffen en indien nodig de concentratiegrenswaarden in aanmerking genomen.	De Commissie stelt overeenkomstig de in artikel 36, lid 2, bedoelde procedure een lijst van gevaarlijke afvalstoffen vast, hierna „de lijst” genoemd. <u>In de lijst worden de oorsprong en de samenstelling van de afvalstoffen en indien nodig de concentratiegrenswaarden in aanmerking genomen.</u>

Motivering

Dit artikel is overbodig, aangezien artikel 4 al eisen bevat inzake het vaststellen van een lijst van gevaarlijke afvalstoffen.

Aanbeveling 12*Artikel 15*

Tekst van de Commissie	Wijzigingsvoorstel van het CvDR
<p>1. Indien een lidstaat over gegevens beschikt waaruit blijkt dat een bepaalde afvalstof die in de lijst als gevaarlijke afvalstof is opgenomen, geen enkele in bijlage III genoemde eigenschap bezit, mag hij die afvalstof als niet-gevaarlijke afvalstof behandelen.</p> <p>De lidstaat brengt alle dergelijke gevallen ter kennis van de Commissie middels het verslag waarin artikel 34, lid 1, voorziet, en verstrekt de Commissie de vereiste gegevens.</p> <p>2. In het licht van de ontvangen kennisgevingen herbezieet de Commissie de lijst met het oog op een besluit over de aanpassing daarvan, overeenkomstig de in artikel 36, lid 2, bedoelde procedure.</p>	<p>1. Indien een lidstaat over gegevens beschikt waaruit blijkt dat een bepaalde afvalstof die in de lijst als gevaarlijke afvalstof is opgenomen, geen enkele in bijlage III genoemde eigenschap bezit, mag hij die afvalstof als niet-gevaarlijke afvalstof behandelen. De lidstaat brengt alle dergelijke gevallen brengt hij dit ter kennis van de Commissie middels het verslag waarin artikel 34, lid 1, voorziet, en verstrekt hij de Commissie de vereiste gegevens.</p> <p>2. In het licht van de ontvangen kennisgevingen herbezieet de Commissie de lijst met het oog op een besluit over de aanpassing daarvan, overeenkomstig de in artikel 36, lid 2, bedoelde procedure.</p>

Motivering

Een uniforme classificatie van afval als al dan niet gevaarlijk is een belangrijke voorwaarde voor uitvoering van de communautaire wetgeving, waaronder Verordening 93/25g(EG) van de Raad inzake het grensoverschrijdend vervoer van afval. Over deze classificatie wordt binnen het Comité voor technische aanpassingen voortdurend overleg gevoerd. Wijzigingen mogen niet aan individuele lidstaten worden overgelaten; vertegenwoordigers van de lidstaten en de Commissie dienen hierover eerst te overleggen.

Aanbeveling 13*Artikel 16*

Tekst van de Commissie	Wijzigingsvoorstel van het CvDR
<p style="text-align: center;"><i>Artikel 16</i> Scheiding</p> <p>1. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat wanneer gevaarlijke afvalstoffen hetzij met andere gevaarlijke afvalstoffen met verschillende eigenschappen, hetzij met andere afvalstoffen, stoffen of materialen worden vermengd, aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:</p> <p>(a) de handeling van het vermengen wordt verricht door een inrichting of onderneming die over een vergunning overeenkomstig artikel 19 beschikt;</p> <p>(b) er wordt voldaan aan de voorwaarden van artikel 7;</p> <p>(c) de negatieve milieueffecten van het beheer van de afvalstoffen worden daardoor niet vergroot;</p> <p>(d) de handeling in kwestie is in overeenstemming met de beste beschikbare technieken.</p> <p>2. Afhankelijk van door de lidstaten vast te stellen technische en economische haalbaarheidscriteria moet, indien gevaarlijke afvalstoffen in strijd met lid 1 vermengd zijn met andere gevaarlijke afvalstoffen met verschillende eigenschappen of met andere afvalstoffen, stoffen of materialen, een scheiding worden uitgevoerd indien zulks nodig is om te voldoen aan artikel 7.</p>	<p style="text-align: center;"><i>Artikel 16</i> Scheiding</p> <p>1. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:</p> <p><u>(a) het is producenten, inzamelaars en vervoerders van afval verboden gevaarlijk afval te vermengen, hetzij met andere gevaarlijke afvalstoffen met verschillende eigenschappen hetzij met andere afvalstoffen, stoffen of materialen;</u></p> <p><u>(b) wanneer gevaarlijke afvalstoffen worden vermengd geldt het volgende:</u></p> <p>(a)(i) de handeling van het vermengen wordt verricht door een inrichting of onderneming die over een vergunning overeenkomstig artikel 19 beschikt;</p> <p>(b)(ii) er wordt voldaan aan de voorwaarden van artikel 7;</p> <p>(c)(iii) de negatieve milieueffecten van het beheer van de afvalstoffen worden daardoor niet vergroot;</p> <p>(d)(iv) de handeling in kwestie is in overeenstemming met de beste beschikbare technieken.</p> <p>(v) <u>het mengsel dat uit de vermengingshandeling ontstaat wordt behandeld conform de regels die van toepassing zijn op gevaarlijke afvalstoffen, ongeacht de uiteindelijke samenstelling ervan.</u></p> <p>2. Afhankelijk van door de lidstaten vast te stellen technische en economische haalbaarheidscriteria moet, indien gevaarlijke afvalstoffen in strijd met lid 1 vermengd zijn met andere gevaarlijke afvalstoffen met verschillende eigenschappen of met andere afvalstoffen, stoffen of materialen, een scheiding worden uitgevoerd indien zulks nodig is om te voldoen aan artikel 7.</p>

Motivering

Alleen installaties die daartoe een vergunning hebben gekregen mogen afvalstoffen vermengen. In artikel 16, lid 2, wordt echter bepaald dat alleen afvalstoffen die niet volgens de regels zijn vermengd, gescheiden moeten worden „afhankelijk van door de lidstaten vast te stellen technische en economische haalbaarheids-criteria”. In de tekst van de richtlijn moet duidelijk worden aangegeven dat vermenging voor producenten, inzamelaars en vervoerders van afval verboden is. Om te voorkomen dat afvalstoffen uitsluitend worden vermengd om verontreinigende stoffen te verdunnen, dient ervoor gezorgd te worden dat het vermengde afval conform de regels voor gevaarlijk afval wordt behandeld.

Aanbeveling 14*Artikel 19, lid 1*

Tekst van de Commissie	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
<p>1. De lidstaten bepalen dat alle inrichtingen of ondernemingen die voornemens zijn verwijderings- of terugwinningshandelingen te verrichten, van de bevoegde nationale instanties een vergunning daartoe dienen te verkrijgen.</p> <p>In die vergunningen worden de volgende elementen gespecificeerd:</p> <p>(a) soort en hoeveelheid van de afvalstoffen die kunnen worden behandeld;</p> <p>(b) voor elk type toegestane handeling, de technische voorschriften die op de betrokken locatie van toepassing zijn;</p> <p>(c) de te nemen voorzorgsmaatregelen inzake veiligheid;</p> <p>(d) de voor elk type handeling toe te passen methode.</p> <p>In de vergunningen kunnen bijkomende voorwaarden en verplichtingen worden opgelegd.</p>	<p>1. De lidstaten bepalen dat alle inrichtingen of ondernemingen die voornemens zijn verwijderings- of terugwinningshandelingen te verrichten, van de bevoegde nationale instanties een vergunning daartoe dienen te verkrijgen.</p> <p>In die vergunningen worden de volgende elementen gespecificeerd:</p> <p>(a) soort en hoeveelheid van de afvalstoffen die kunnen worden behandeld;</p> <p>(b) voor elk type toegestane handeling, de technische voorschriften die op de betrokken locatie van toepassing zijn;</p> <p>(c) de te nemen voorzorgsmaatregelen inzake veiligheid;</p> <p>(d) de voor elk type handeling toe te passen methode.</p> <p>In de vergunningen kunnen bijkomende voorwaarden en verplichtingen worden opgelegd, <u>zoals eisen inzake de kwaliteit van de behandeling.</u></p>

Motivering

Gezien zijn verdere implicaties voor het milieu zou in artikel 19 moeten komen te staan dat er eisen aan de kwaliteit van de behandeling mogen worden gesteld.

Aanbeveling 15*Artikel 21*

Tekst van de Commissie	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
<p>De Commissie kan overeenkomstig de in artikel 36, lid 2, bedoelde procedure minimumnormen voor vergunningen vaststellen die garanderen dat de afvalstoffen op milieuvriendelijke wijze worden verwerkt.</p>	<p>De Commissie kan overeenkomstig de in artikel 36, lid 2, bedoelde procedure <u>een politieke procedure waarbij de relevante actoren worden betrokken en na een effectrapportage van de voorgestelde maatregelen te hebben opgesteld,</u> minimumnormen voor vergunningen vaststellen die garanderen dat de afvalstoffen op milieuvriendelijke wijze worden verwerkt.</p> <p><u>De lidstaten mogen, uitgaande van een inschatting van hun eigen behoeften en met inachtneming van het evenredigheidsbeginsel alsook overeenkomstig het EG-Verdrag, strengere normen voor vergunningen vaststellen.</u></p>

Motivering

Evenals in de wijzigingsvoorstellen 5, 6 en 9 wordt in dit wijzigingsvoorstel aangedrongen op een politieke en niet alleen technische discussie. Minimumnormen voor vergunningen vaststellen die garanderen dat de afvalstoffen op milieuvriendelijke wijze worden verwerkt, is een zaak waarover een politieke discussie moet plaatsvinden waarbij de relevante actoren worden betrokken. Gezien de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van lokale en regionale overheden op afvalgebied, zouden zij op zijn minst geraadpleegd moeten worden voordat uitvoeringsmaatregelen worden voorgesteld en de kans moeten krijgen hun gedachten te laten gaan over de effectrapportage die de Commissie moet opstellen voordat zij met een voorstel komt.

Aanbeveling 16*Artikel 26, lid 1*

Tekst van de Commissie	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
<p>1. De lidstaten zorgen ervoor dat hun bevoegde instanties overeenkomstig artikel 1 een of meer afvalbeheerplannen vaststellen, die ten minste om de vijf jaar worden herzien.</p> <p>Die plannen bestrijken, afzonderlijk of gezamenlijk, het hele geografische grondgebied van de betrokken lidstaat.</p>	<p>1. De lidstaten zorgen ervoor dat hun bevoegde instanties overeenkomstig artikel 1 een of meer afvalbeheerplannen vaststellen, die ten minste om de vijf-vier jaar worden herzien.</p> <p>Die plannen bestrijken, afzonderlijk of gezamenlijk, het hele geografische grondgebied van de betrokken lidstaat.</p>

Motivering

Afvalbeheerplannen zouden even vaak moeten worden herzien als de in artikel 29 genoemde afvalpreventieprogramma's. De herziening van deze programma's wordt geregeld in artikel 31 en is gekoppeld aan artikel 34, waarin staat dat de lidstaten om de drie jaar verslag moeten uitbrengen. Door de herziening van afvalbeheerplannen, afvalpreventieprogramma's en sectorale verslagen te synchroniseren, krijgen de betrokken autoriteiten te maken met een op gezette tijden uit te voeren taak en zijn zij beter in staat om de voldoen aan de verslagleggingseisen van de richtlijn.

Wat deze criteria betreft is het belangrijk dat de bevoegde autoriteiten genoeg middelen tot hun beschikking krijgen.

Aanbeveling 17*Artikel 29, lid 1*

Tekst van de Commissie	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
<p>1. De lidstaten stellen overeenkomstig artikel 1 uiterlijk [drie jaar na de inwerkingtreding van deze richtlijn] afvalpreventieprogramma's vast.</p> <p>Ofwel worden die programma's geïntegreerd in de in artikel 26 bedoelde afvalbeheerplannen, ofwel betreft het op zichzelf staande programma's. Zij worden opgesteld op het meest geschikte geografische niveau voor de doeltreffende toepassing ervan.</p>	<p>1. De lidstaten stellen overeenkomstig artikel 1 uiterlijk [drie jaar na de inwerkingtreding van deze richtlijn] afvalpreventieprogramma's vast. <u>De programma's worden ten minste om de vier jaar herzien.</u></p> <p><u>Met deze programma's en de daarin vervatte maatregelen zou op zijn minst gestreefd moeten worden naar een stabilisering van de afvalproductie in 2010 en nog substantieerdere reducties vóór 2020.</u></p> <p>Ofwel worden die programma's geïntegreerd in de in artikel 26 bedoelde afvalbeheerplannen, ofwel betreft het op zichzelf staande programma's. Zij worden opgesteld op het meest geschikte geografische niveau voor de doeltreffende toepassing ervan.</p>

Motivering

Zoals al gezegd in de motivering bij wijzigingsvoorstel 14 zouden afvalbeheerplannen even vaak moeten worden herzien als afvalpreventieprogramma's. De herziening van deze programma's wordt geregeld in artikel 31 en is gekoppeld aan artikel 34, waarin staat dat de lidstaten om de drie jaar verslag moeten uitbrengen. De verslagleggingseisen zouden om dezelfde reden moeten worden gesynchroniseerd als die welke worden aangevoerd in de motivering bij wijzigingsvoorstel 14.

Afvalpreventieprogramma's zijn bedoeld om een van de belangrijkste doelstellingen van het afvalbeleid, namelijk een lagere afvalproductie, te verwezenlijken. De herziene kaderrichtlijn zou streefcijfers moeten bevatten aan de hand waarvan vorderingen kunnen worden beoordeeld. Duidelijke reductiedoelstellingen sluiten ook aan bij de doelstellingen en prioriteiten inzake afval van het zesde milieu-actieprogramma van de EU.

Krachtens artikel 29 moeten afvalpreventieprogramma's worden opgesteld op het meest geschikte geografische niveau voor de doeltreffende toepassing ervan. Dat niveau moet dan ook adequate middelen krijgen.

Aanbeveling 18

Artikel 30, lid 2

Tekst van de Commissie	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
2. De lidstaten stellen voor elke maatregel of combinatie van maatregelen die zij aannemen, specifieke kwalitatieve en kwantitatieve streefcijfers en indicatoren vast teneinde de voortgang van de afzonderlijke maatregelen te bewaken en te evalueren.	2. De lidstaten stellen <u>specifieke kwalitatieve en kwantitatieve streefcijfers vast voor elke maatregel of combinatie van maatregelen die zij aannemen, specifieke kwalitatieve en kwantitatieve streefcijfers</u> <u>Overeenkomstig de in artikel 36(2) genoemde procedure stelt de Commissie kwalitatieve en kwantitatieve streefcijfers en indicatoren vast die de lidstaten moeten gebruiken teneinde de voortgang van de afzonderlijke maatregelen te bewaken en te evalueren.</u>

Motivering

Als de lidstaten kwalitatieve en kwantitatieve streefcijfers vaststellen, kan dat een beeld geven van de verschillen tussen de stand van zaken in de lidstaten. Op basis van de bewaking en evaluatie van de voortgang via een overeengekomen methode kan de EU verder werken aan haar preventiebeleid.

Aanbeveling 19

Artikel 34, lid 1

Tekst van de Commissie	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
<p>1. Elke drie jaar verstrekken de lidstaten de Commissie informatie over de uitvoering van deze richtlijn in de vorm van een sectoraal verslag.</p> <p>Dit verslag wordt opgesteld aan de hand van een vragenlijst of een schema, vastgesteld door de Commissie volgens de procedure bedoeld in artikel 6 van Richtlijn 91/692/EEG16. Het verslag wordt aan de Commissie voorgelegd binnen negen maanden na het verstrijken van de periode van drie jaar waarop het betrekking heeft.</p> <p>In deze verslagen nemen de lidstaten informatie op over de vooruitgang die zij boeken bij de uitvoering van hun afvalpreventieprogramma's.</p> <p>In de context van de verslagleggingsplicht worden gegevens verzameld over catering-afval met het oog op de vaststelling van regels voor de veilige benutting, terugwinning, recycling en verwijdering daarvan.</p>	<p>1. Elke drie vier jaar verstrekken de lidstaten de Commissie informatie over de uitvoering van deze richtlijn in de vorm van een sectoraal verslag.</p> <p>Dit verslag wordt opgesteld aan de hand van een vragenlijst of een schema, vastgesteld door de Commissie volgens de procedure bedoeld in artikel 6 van Richtlijn 91/692/EEG16. Het verslag wordt aan de Commissie voorgelegd binnen negen maanden na het verstrijken van de periode van drie jaar waarop het betrekking heeft.</p> <p>In deze verslagen nemen de lidstaten informatie op over de vooruitgang die zij boeken bij de uitvoering van hun afvalpreventieprogramma's.</p> <p>In de context van de verslagleggingsplicht worden gegevens verzameld over catering-afval met het oog op de vaststelling van regels voor de veilige benutting, terugwinning, recycling en verwijdering daarvan.</p>

Motivering

De frequentie waarmee sectorale rapporten moeten worden opgesteld, zou om dezelfde redenen als die welke in wijzigingsvoorstellen 14 en 15 worden aangevoerd, gelijkgeschakeld moeten worden met de frequentie waarmee afvalpreventieprogramma's en afvalbeheerplannen herzien dienen te worden.

Aanbeveling 20

Artikel 35

Tekst van de Commissie	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
De Commissie neemt overeenkomstig de in artikel 36, lid 2, bedoelde procedure de wijzigingen aan die noodzakelijk zijn om de bijlagen aan te passen aan de wetenschappelijke en technische vooruitgang.	De Commissie neemt overeenkomstig <u>een politieke procedure waarbij de relevante actoren worden betrokken en na een effectrapportage van de voorgestelde maatregelen te hebben opgesteld de in artikel 36, lid 2, bedoelde procedure</u> de wijzigingen aan die noodzakelijk zijn om de bijlagen aan te passen aan de wetenschappelijke en technische vooruitgang.

Motivering

De bijlagen van de richtlijn zijn van groot belang voor de toekomstige reikwijdte van de afvalwetgeving. In de aanbevelingen 5 en 6 wordt voorgesteld om de bijlagen I en II (inzake de behandeling van toekomstige afvalbehandelingen) naar een apart op te stellen richtlijn over te hevelen. Het is echter van algemeen belang om te onderkennen dat er voor de aanpassing van de bijlagen van de richtlijn aan de wetenschappelijke en technische vooruitgang een politieke en niet alleen een technische discussie nodig is. Hier zouden de relevante actoren bij betrokken moeten worden, en gezien de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van lokale en regionale overheden op afvalgebied, zouden zij op zijn minst geraadpleegd moeten worden voordat uitvoeringsmaatregelen worden voorgesteld. Zoals al in aanbeveling 5 is opgemerkt, zouden de relevante actoren de kans moeten krijgen hun licht te laten schijnen over de milieu-effectbeoordeling die de Commissie moet uitvoeren voordat zij met een voorstel voor dergelijke wetswijzigingen komt.

Aanbeveling 21

Bijlage I

Tekst van de Commissie	Wijzigingsvoorstel van het CvDR
<p style="text-align: center;">BIJLAGE I</p> <p style="text-align: center;">VERWIJDERINGSHANDELINGEN</p> <p>D 1 Storten op of in de bodem (b.v. op een vuilstortplaats, enz.)</p> <p>D 2 Uitrijden (b.v. biologische afbraak van vloeibaar of slibachtig afval in de bodem, enz.)</p> <p>D 3 Injectie in de diepe ondergrond (b.v. injectie van verpompbare afvalstoffen in putten, zoutkoepels of natuurlijk gevormde holten, enz.)</p> <p>D 4 Opslag in waterbekkens (b.v. het lozen van vloeibaar of slibachtig afval in putten, vijvers of lagunen, enz.)</p> <p>D 5 Verwijderen op speciaal ingerichte locaties (b.v. in afzonderlijke beklede, afgedekte cellen die onderling en van de omgeving afgeschermd zijn, enz.)</p> <p>D 6 Lozen/storten in wateren, behalve zeeën en oceanen</p> <p>D 7 Lozen/storten in zeeën en oceanen, inclusief inbrengen in de zeebodem</p> <p>D 8 Biologische behandeling op een niet elders in deze bijlage aangegeven wijze waardoor verbindingen of mengsels ontstaan die worden verwijderd op een van de onder D 1 tot en met D 12 vermelde methodes</p> <p>D 9 Fysisch-chemische behandeling op een niet elders in deze bijlage aangegeven wijze, waardoor verbindingen of mengsels ontstaan die worden verwijderd op een van de onder D 1 tot en met D 12 vermelde methodes (b.v. verdampen, drogen, calcineren, enz.)</p> <p>D 10 Verbranding op het land</p> <p>D 11 Verbranding op zee</p> <p>D 12 Permanente opslag (b.v. plaatsen van houders in mijnen, enz.)</p> <p>D 13 Vermengen vóór een van de onder D 1 tot en met D 12 vermelde behandelingen</p> <p>D 14 Herverpakken vóór een van de onder D 1 tot en met D 13 vermelde behandelingen</p> <p>D 15 Opslag in afwachting van een van de onder D 1 tot en met D 14 vermelde behandelingen (met uitsluiting van voorlopige opslag voorafgaande aan inzameling op de plaats van productie)</p>	<p style="text-align: center;">BIJLAGE I</p> <p style="text-align: center;">VERWIJDERINGSHANDELINGEN</p> <p>D 1 Storten op of in de bodem (b.v. op een vuilstortplaats, enz.)</p> <p>D 2 Uitrijden (b.v. biologische afbraak van vloeibaar of slibachtig afval in de bodem, enz.)</p> <p>D 3 Injectie in de diepe ondergrond (b.v. injectie van verpompbare afvalstoffen in putten, zoutkoepels of natuurlijk gevormde holten, enz.)</p> <p>D 4 Opslag in waterbekkens (b.v. het lozen van vloeibaar of slibachtig afval in putten, vijvers of lagunen, enz.)</p> <p>D 5 Verwijderen op speciaal ingerichte locaties (b.v. in afzonderlijke beklede, afgedekte cellen die onderling en van de omgeving afgeschermd zijn, enz.)</p> <p>D 6 Lozen/storten in wateren, behalve zeeën en oceanen</p> <p>D 7 Lozen/storten in zeeën en oceanen, inclusief inbrengen in de zeebodem</p> <p>D 8 Biologische behandeling op een niet elders in deze bijlage aangegeven wijze waardoor verbindingen of mengsels ontstaan die worden verwijderd op een van de onder D 1 tot en met D 12 vermelde methodes</p> <p>D 9 Fysisch-chemische behandeling op een niet elders in deze bijlage aangegeven wijze, waardoor verbindingen of mengsels ontstaan die worden verwijderd op een van de onder D 1 tot en met D 12 vermelde methodes (b.v. verdampen, drogen, calcineren, enz.)</p> <p>D 10 Verbranding op het land</p> <p>D 11 Verbranding op zee</p> <p>D 12 Permanente opslag (b.v. plaatsen van houders in mijnen, enz.)</p> <p>D 13 Vermengen vóór een van de onder D 1 tot en met D 12 vermelde behandelingen</p> <p>D 14 Herverpakken vóór een van de onder D 1 tot en met D 13 vermelde behandelingen</p> <p>D 15 Opslag in afwachting van een van de onder D 1 tot en met D 14 vermelde behandelingen (met uitsluiting van voorlopige opslag voorafgaande aan inzameling op de plaats van productie)</p>

Motivering

Bijlage I van de afvalrichtlijn zou moeten worden overgeheveld naar Verordening Xxxxx en dient overeenkomstig de voor aanbeveling 5 aangevoerde redenen hier geschrapt te worden.

Aanbeveling 22

Bijlage II

Tekst van de Commissie	Wijzigingsvoorstel van het CvDR
<p style="text-align: center;">BIJLAGE II TERUGWINNINGSHANDELINGEN</p> <p>R1 Hoofdgebruik als brandstof of als ander middel voor energieopwekking</p> <p>Hieronder vallen ook verbrandingsinstallaties die specifiek bestemd zijn om vast huishoudelijk afval te verwerken, mits hun energie-efficiëntie ten minste:</p> <ul style="list-style-type: none"> — 0,60 bedraagt in het geval van installaties die vóór 1 januari 2009 in bedrijf zijn en over een vergunning beschikken overeenkomstig het toepasselijke Gemeenschapsrecht, — 0,65 bedraagt in het geval van installaties waarvoor na 31 december 2008 een vergunning wordt afgegeven, zoals berekend met de volgende formule¹⁷: <p>Energie-efficiëntie = $(E_p - (E_f + E_i)) / (0,97 \times (E_w + E_f))$</p> <p>waarin:</p> <p>$E_p$ = de hoeveelheid energie die jaarlijks als warmte of elektriciteit wordt geproduceerd. Bij de berekening wordt energie in de vorm van elektriciteit vermenigvuldigd met een factor 2,6 en warmte die wordt geproduceerd voor commerciële toepassingen met een factor 1,1 (in GJ/jaar)</p> <p>E_f = de jaarlijkse energie-input in het systeem afkomstig van brandstoffen die voor de productie van stoom worden gebruikt (in GJ/jaar)</p> <p>E_w = de hoeveelheid energie die is besloten in de jaarlijks verwerkte hoeveelheid afvalstoffen, berekend aan de hand van de netto calorische onderwaarde van de afvalstoffen (in GJ/jaar)</p> <p>E_i = de hoeveelheid energie die jaarlijks wordt geïmporteerd, E_w en E_f niet meegerekend (in GJ/jaar)</p> <p>0,97 = correctiefactor om rekening te houden met energieverliezen via bodemas en straling</p> <p>R 2 Terugwinning/regeneratie van oplosmiddelen</p> <p>R 3 Recycling/terugwinning van organische stoffen die niet als oplosmiddel worden gebruikt (met inbegrip van compostering en andere biologische omzettingsprocessen)</p> <p>R 4 Recycling/terugwinning van metalen en metaalverbindingen</p> <p>R 5 Recycling/terugwinning van andere anorganische materialen</p> <p>R 6 Terugwinning van zuren of basen</p> <p>R 7 Terugwinning van bestanddelen die worden gebruikt om vervuiling tegen te gaan</p> <p>R 8 Terugwinning van bestanddelen uit katalysatoren</p> <p>R 9 Herraffinage van olie en ander hergebruik van olie</p> <p>R 10 Uitrijden voor landbouwkundige of ecologische verbetering</p>	<p style="text-align: center;">BIJLAGE II TERUGWINNINGSHANDELINGEN</p> <p>R1 Hoofdgebruik als brandstof of als ander middel voor energieopwekking</p> <p>Hieronder vallen ook verbrandingsinstallaties die specifiek bestemd zijn om vast huishoudelijk afval te verwerken, mits hun energie-efficiëntie ten minste:</p> <ul style="list-style-type: none"> — 0,60 bedraagt in het geval van installaties die vóór 1 januari 2009 in bedrijf zijn en over een vergunning beschikken overeenkomstig het toepasselijke Gemeenschapsrecht, — 0,65 bedraagt in het geval van installaties waarvoor na 31 december 2008 een vergunning wordt afgegeven, zoals berekend met de volgende formule¹⁷: <p>Energie-efficiëntie = $(E_p - (E_f + E_i)) / (0,97 \times (E_w + E_f))$</p> <p>waarin:</p> <p>E_p = de hoeveelheid energie die jaarlijks als warmte of elektriciteit wordt geproduceerd. Bij de berekening wordt energie in de vorm van elektriciteit vermenigvuldigd met een factor 2,6 en warmte die wordt geproduceerd voor commerciële toepassingen met een factor 1,1 (in GJ/jaar)</p> <p>E_f = de jaarlijkse energie-input in het systeem afkomstig van brandstoffen die voor de productie van stoom worden gebruikt (in GJ/jaar)</p> <p>E_w = de hoeveelheid energie die is besloten in de jaarlijks verwerkte hoeveelheid afvalstoffen, berekend aan de hand van de netto calorische onderwaarde van de afvalstoffen (in GJ/jaar)</p> <p>E_i = de hoeveelheid energie die jaarlijks wordt geïmporteerd, E_w en E_f niet meegerekend (in GJ/jaar)</p> <p>0,97 = correctiefactor om rekening te houden met energieverliezen via bodemas en straling</p> <p>R 2 Terugwinning/regeneratie van oplosmiddelen</p> <p>R 3 Recycling/terugwinning van organische stoffen die niet als oplosmiddel worden gebruikt (met inbegrip van compostering en andere biologische omzettingsprocessen)</p> <p>R 4 Recycling/terugwinning van metalen en metaalverbindingen</p> <p>R 5 Recycling/terugwinning van andere anorganische materialen</p> <p>R 6 Terugwinning van zuren of basen</p> <p>R 7 Terugwinning van bestanddelen die worden gebruikt om vervuiling tegen te gaan</p> <p>R 8 Terugwinning van bestanddelen uit katalysatoren</p> <p>R 9 Herraffinage van olie en ander hergebruik van olie</p> <p>R 10 Uitrijden voor landbouwkundige of ecologische verbetering</p>

Tekst van de Commissie	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
R 11 Gebruik van afvalstoffen die bij een van de onder R 1 tot en met R 10 genoemde behandelingen vrijkomen	R 11 -Gebruik van afvalstoffen die bij een van de onder R 1 tot en met R 10 genoemde behandelingen vrijkomen
R 12 Uitwisseling van afvalstoffen voor een van de onder R 1 tot en met R 11 genoemde behandelingen	R 12 Uitwisseling van afvalstoffen voor een van de onder R 1 tot en met R 11 genoemde behandelingen
R 13 Opslag van afvalstoffen bestemd voor een van de onder R 1 tot en met R 12 genoemde behandelingen (met uitsluiting van voorlopige opslag voorafgaande aan inzameling op de plaats van productie)	R 13 -Opslag van afvalstoffen bestemd voor een van de onder R 1 tot en met R 12 genoemde behandelingen (met uitsluiting van voorlopige opslag voorafgaande aan inzameling op de plaats van productie)

Motivering

Bijlage II van de afvalrichtlijn zou overeenkomstig de voor aanbeveling 5 aangevoerde redenen moeten worden overgeheveld naar een apart op te stellen verordening en dient hier, in overeenstemming met eerdere aanbevelingen, geschrapt te worden.

Brussel, 14 juni 2006

De voorzitter
van het Comité van de Regio's
Michel DELEBARRE

Advies van het Comité van de Regio's over het „Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad inzake de bevordering van schone voertuigen voor wegvervoer”

(2006/C 229/02)

HET COMITÉ VAN DE REGIO'S,

gezien het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad inzake de bevordering van schone voertuigen voor wegvervoer (COM(2005) 634 final — 2005/0283 (COD));

gezien het besluit van de Europese Commissie van 21 december 2005 om het Comité overeenkomstig art. 175 en art. 265, eerste alinea, van het EG-Verdrag over dit onderwerp te raadplegen;

gezien het besluit van zijn voorzitter van 24 januari 2006 om de commissie Duurzame ontwikkeling met het opstellen van een advies ter zake te belasten;

gezien zijn advies over de mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's „Naar een thematische strategie voor het stadsmilieu” (COM(2004) 60 final) — Cdr 93/2004 fin ⁽¹⁾;

gezien zijn advies over het Witboek „Het Europese vervoerbeleid tot het jaar 2010: tijd om te kiezen” (COM(2001) 370 final) — (Cdr 54/2001 fin ⁽²⁾);

gezien zijn advies over de Mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement — Herziening 2005 van de EU-strategie voor duurzame ontwikkeling: eerste balans en krachtlijnen voor de toekomst (COM(2005) 37 final) — (Cdr 66/2005 fin);

⁽¹⁾ PB C 43 van 18.2005, blz. 35.

⁽²⁾ PB C 192 van 12.08.2002, blz. 8.

gezien het ontwerpadvies (CdR 48/2005 rev. 1) dat door de commissie Duurzame ontwikkeling op 3 april 2006 is goedgekeurd (rapporteur: mevrouw Karlsson, lid van het gemeentebestuur van Vindeln (SV/ALDE));

overwegende hetgeen volgt:

1. De lokale en regionale overheden staan als besluitvormings- en uitvoerend orgaan het dichtst bij de burger. Maatregelen ten behoeve van een schonere lucht in Europa dienen in overleg met het lokale en regionale niveau en met de burgers van de Europese Unie te worden geconcipeerd, goedgekeurd, ten uitvoer gelegd en gecontroleerd.
2. De concrete uitvoering van de maatregelen die worden voorgesteld om de schadelijke gevolgen van het wegvervoer voor het milieu te beperken gebeurt op lokaal en regionaal niveau in de 25 EU-lidstaten.
3. Bevordering van het gebruik van schone voertuigen ligt in de lijn van het streven van de regionale en lokale overheden om het energieverbruik en daarmee de luchtverontreiniging terug te dringen.
4. De lokale en regionale overheden mogen niet de enigen zijn die de last van bevordering van schone voertuigen dragen. Er is absoluut behoefte aan maatregelen om de particuliere sector en de bedrijven die openbare taken uitvoeren hierbij onverwijd te betrekken.
5. Door het gecumuleerde effect van maatregelen die door lokale en regionale overheden ten uitvoer worden gelegd kunnen de huidige niet-duurzame ontwikkelingen worden omgebogen.

heeft tijdens zijn 65e zitting op 14 en 15 juni 2006 (vergadering van 15 juni) onderstaand advies uitgebracht.

1. Opmerkingen van het Comité van de Regio's

Algemene opmerkingen

1.1 Het Comité is verheugd over de ambitie van de Commissie om de luchtkwaliteit d.m.v. „groene” overheidsopdrachten te verbeteren.

1.2 De in de voorgestelde richtlijn genoemde maatregelen m.b.t. het aanschaffen door openbare instanties van schonere wegvoertuigen zouden in de vorm van een aanbeveling gegoten moeten worden.

1.3 Indien echter gekozen wordt voor een richtlijn, is het van groot belang dat de voorgestelde maatregelen worden genomen in nauwe samenwerking met de gemeenten en regio's binnen de EU. Tijdens het raadplegingsproces dat voorafgaande aan het richtlijnvoorstel is gehouden, werd voornamelijk overlegd met de automobiel- en brandstofindustrie en met de lidstaten op nationaal niveau.

1.4 Het Comité gaat ervan uit dat de gemeenten en regio's worden betrokken bij de verdere werkzaamheden rond de uitwerking, uitvoering, follow-up en evaluatie van de voorgestelde maatregelen, mocht de richtlijn worden goedgekeurd. Het is echter niet nodig om een comité op te richten dat de Commissie bij de verdere werkzaamheden moet bijstaan.

1.5 Het is zaak de burgers over de getroffen maatregelen te informeren en hun aan de hand van praktijkvoorbeelden inzicht te verschaffen in de totstandkoming van Europese wetgeving en de gevolgen daarvan. Onder meer in het Witboek van de Commissie over het communicatiebeleid van de EU wordt erop gewezen dat het lokale en regionale niveau in dit verband een belangrijke rol toekomt.

1.6 Het Comité kan zich in principe in de hoofdredenen voor en het doel van de voorgestelde richtlijn vinden. Wel wil het erop wijzen dat het onaanvaardbaar is om aanbestedingsregels alleen voor de overheidssector te laten gelden. Zoals de Commissie in haar richtlijnvoorstel terecht opmerkt, heeft de overheid een aandeel van slechts 6 % in de markt voor bestelwagens en vrachtwagens, terwijl het marktaandeel bij bussen op ongeveer 30 % ligt. Het Comité pleit er daarom voor, de particuliere sector meer bij de oplossing van dit vraagstuk te betrekken. Wat 'groene' aanbestedingen betreft zijn niet-wettelijke maatregelen van groot belang. Onder de juiste voorwaarden streven vooral grote steden vrijwillig naar een hoog niveau van milieubescherming.

1.7 Het Comité wijst erop dat ingeval alleen de openbare sector verplichtingen worden opgelegd, met name financieel zwakke lokale overheden mogelijk van investeringen zullen afzien en gedwongen zullen worden diensten van algemeen belang uit te besteden.

Overige maatregelen ter bevordering van schone voertuigen

1.8 Het Comité pleit voor een totaalvisie op mogelijke maatregelen ter bevordering van schone voertuigen. In die zin staat het terughoudend tegenover de in de richtlijn voorgestelde bepaling dat een kwart van de zware bedrijfsvoertuigen die door overheidsinstanties worden aangekocht, moet voldoen aan de definitie van „schoon voertuig”. Het Comité geeft de voorkeur aan standaardnormen voor motoren die voor alle voertuigen en alle klantencategorieën gelden. Er moet nog meer worden gedaan, willen de vigerende grenswaarden voor luchtverontreiniging niet overschreden worden.

1.9 Het Comité is verheugd dat meer op biobrandstoffen wordt ingezet. Opvoering van de productie binnen Europa van bioethanol en biodiesel, die de plaats moeten innemen van de traditionele voertuigbrandstoffen (benzine en diesel), heeft meerdere voordelen:

- vermindering van de uitstoot van broeikasgassen door het vervoer;
- veiligstellen van de energievoorziening bij een verminderde beschikbaarheid van olie;
- mogelijkheden voor de land- en bosbouw in de EU om gewassen te telen en bosbouw materiaal te leveren voor de productie van biobrandstoffen;
- ontwikkelingslanden krijgen de mogelijkheid om biobrandstoffen naar de EU te exporteren;
- vermindering van het gebruik van natuurlijke hulpbronnen.

Voorgestelde maatregelen

1.10 Het Comité is tegen de richtlijn inzake bevordering van schone voertuigen voor het wegvervoer. Wel zou het volgende wordt moeten worden gedaan:

- de Commissie moet een tijdschema opstellen voor Europees bronbeleid voor verkeer en vervoer en ernaar streven dat voor:
 - het personenverkeer met ingang van 2007 de Euro 5-normen gelden;
 - dieselpersonenvoertuigen en -bestelauto's met ingang van 2011 de Euro 6-normen gelden;
 - vrachtauto's met ingang van 2012 de Euro 6-norm gelden;
- er moet worden gezorgd voor voorlichting en opleiding ter ondersteuning en ontwikkeling van de aanschaf van schone voertuigen door de openbare sector; het handboek van de Commissie inzake groene overheidsopdrachten is een waardevol instrument, maar verdere maatregelen zijn geboden;
- er moeten inspanningen worden gedaan ter ontwikkeling van instrumenten aan de hand waarvan milieueisen gesteld kunnen worden bij overheidsopdrachten;
- er moet steun worden gegeven aan de ontwikkeling van een „groen netwerk” voor overheidsopdrachten dat de betrokkenen in staat stelt vergelijkende studies uit te voeren, *best practices* in kaart te brengen en gemeenschappelijke doelstellingen te bepalen;
- O&O-activiteiten in de EU ten behoeve van stimulering dienen met name gericht te worden op schone voertuigen en daarmee samenhangende beleidsterreinen;
- in het kader van de bevordering van schone voertuigen voor het wegvervoer moet worden gemikt op de ontwikkeling van hernieuwbare energiebronnen die ter plekke voorhanden zijn; zo moeten de nodige mechanismen worden

opgezet ter bevordering van de aanleg van bosbouwgewassen die worden gebruikt voor de productie van biobrandstoffen.

Implementatie van de voorgestelde richtlijn op lokaal en regionaal niveau

1.11 Wat de implementatie van de voorgestelde richtlijn betreft zouden de omstandigheden per lidstaat verschillen:

- In de meeste lidstaten zouden de uit de voorgestelde richtlijn voortvloeiende maatregelen geheel of gedeeltelijk door het Rijk gefinancierd worden; in een aantal lidstaten zou financiering plaatsvinden door middel van lokale en regionale belastingen en heffingen.
- De markt voor schone voertuigen verschilt van lidstaat tot lidstaat. Zo is het aanbod niet overal gelijk, o.m. omdat in sommige lidstaten vrijwillig is afgesproken een bepaald percentage schone voertuigen te kopen, hetgeen een stimulerend effect op de markt heeft gehad. Ook de ontwikkeling en invoering van milieu-auditsystemen, het milieubeheer- en milieuauditsysteem van de EU (EMAS) in de overheidssector heeft tot een stijging van het aantal schone voertuigen geleid.
- Een andere belangrijke factor die van invloed is op de mogelijkheden van een lidstaat om verschillende soorten milieuvriendelijke voertuigen te introduceren, is de mate waarin de infrastructuurvoorzieningen voorhanden zijn. Zo hangt de ontwikkeling van de markt voor schone voertuigen voor een belangrijk deel af van het aantal tankstations voor de verschillende soorten brandstoffen. Ook op dit punt zijn er verschillen tussen de lidstaten.

Als gevolg van deze uiteenlopende omstandigheden zou de behoefte op lokaal en regionaal niveau binnen de EU aan steun niet overal gelijk zijn.

Follow-up

1.12 Indien er voor een richtlijn wordt gekozen, is het zaak dat de implementatie ervan in nauwe samenwerking met het lokale en regionale niveau wordt gevolgd en geëvalueerd. Er moet hierbij worden nagegaan hoeveel schone voertuigen er als gevolg van de richtlijn zijn bijgekomen en welk effect dit heeft gehad op de luchtkwaliteit. Terugkoppeling naar het lokale en regionale niveau en naar de Europese burgers is een vereiste, willen de doelstellingen van de richtlijn gerealiseerd en verder ontwikkeld kunnen worden en nadere maatregelen ter bevordering van schone voertuigen getroffen kunnen worden.

2. Aanbevelingen van het Comité van de Regio's

2.1 Het Comité roept de Europese wetgever op bij de verdere inspanningen ter bevordering van schone voertuigen uniforme maatregelen te treffen voor de overheidssector en de particuliere sector.

2.2 Het Comité gaat ervan uit dat het lokale en regionale niveau financiële steun krijgt om schone voertuigen voor wegvervoer aan te schaffen.

2.3 Het Comité acht het van belang dat wordt gezorgd voor voorlichting en opleiding ter ondersteuning en ontwikkeling van de aanschaf van schone voertuigen door de openbare sector.

2.4 Het Comité pleit voor een totaalvisie op mogelijke maatregelen ter bevordering van schone voertuigen.

2.5 Het Comité stelt voor dat het verslagleggingssysteem dat i.v.m. een eventuele richtlijn wordt ingevoerd, wordt afgestemd op andere verslagleggingssystemen, zoals het systeem in de voorgestelde richtlijn betreffende de luchtkwaliteit en een schone lucht voor Europa.

2.6 Het Comité gaat ervan uit dat de gemeenten en regio's worden betrokken bij de verdere werkzaamheden rond de uitwerking, uitvoering, follow-up en evaluatie van de in een eventuele richtlijn voorgestelde maatregelen.

Brussel, 15 juni 2006

De voorzitter
van het Comité van de Regio's
Michel DELABARRE

Advies van het Comité van de Regio's over het Voorstel voor een aanbeveling van het Europees Parlement en de Raad inzake kerncompetenties voor levenslang leren

(2006/C 229/03)

HET COMITÉ VAN DE REGIO'S,

Gezien het Voorstel voor een aanbeveling van het Europees Parlement en de Raad inzake *Kerncompetenties voor levenslang leren* (COM(2005) 548 final — 2005/0221 (COD));

Gezien het besluit van de Europese Commissie van 28 november 2005 om het Comité overeenkomstig art. 265, eerste alinea, van het EG-Verdrag hierover te raadplegen;

Gezien het besluit van zijn voorzitter van 24 januari 2006 om de commissie Cultuur, onderwijs en onderzoek te belasten met de desbetreffende voorbereidende werkzaamheden;

Gezien zijn advies over het Voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van *Een integraal actieprogramma op het gebied van levenslang leren* (CdR 258/2004 fin ⁽¹⁾);

Gezien zijn advies over de Mededeling van de Commissie *Een Europese ruimte voor levenslang leren realiseren* (CdR 49/2002 fin ⁽²⁾);

Gezien zijn advies over het Voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad betreffende *Het zevende kaderprogramma van de Europese Gemeenschap voor activiteiten op het gebied van onderzoek, technologische ontwikkeling en demonstratie (2007 tot 2013)* (CdR 155/2005 fin);

Gezien zijn advies over de *Goedkeuring van een meerjarenprogramma (2004-2006) voor de doeltreffende integratie van informatie- en communicatietechnologie (ICT) in de onderwijs- en beroepsopleidingsstelsels in Europa (eLearning-programma)* (CdR 73/2003 fin ⁽³⁾);

Gezien zijn advies over de Mededeling van de Commissie *Het leren van talen en de taalverscheidenheid bevorderen: actieplan 2004 –2006* (CdR 248/2003 ⁽⁴⁾);

⁽¹⁾ PB C 164 van 5.7.2005, blz. 59.

⁽²⁾ PB C 278 van 14.11.2002, blz. 26.

⁽³⁾ PB C 244 van 10.10.2003, blz. 42.

⁽⁴⁾ PB C 73 van 23.3.2004, blz. 33.

Gezien zijn advies over het Voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad tot *Vaststelling van het programma Cultuur 2007 (2007-2013)* (CdR 259/2004 ⁽⁵⁾);

Gezien zijn advies over de Mededeling inzake de follow-up van het witboek „Een nieuw elan voor Europa's jeugd”. Voorstel tot gemeenschappelijke doelstellingen voor *vrijwilligersactiviteiten door jongeren* als antwoord op de resolutie van de Raad van 27 juni 2002 over *Het kader voor Europese samenwerking in jeugdzaken* (COM(2004) 337 final);

Gezien de Mededeling over de follow-up van het witboek „Een nieuw elan voor Europa's jeugd”. Voorstel tot gemeenschappelijke doelstellingen voor *een beter begrip en kennis van jongeren* als antwoord op de resolutie van de Raad van 27 juni 2002 over *Het kader voor Europese samenwerking in jeugdzaken* (COM(2004) 336 final) (CdR 192/2004 fin ⁽⁶⁾), en

Gezien het ontwerpadvies van de commissie Cultuur, onderwijs en onderzoek, dat werd goedgekeurd op 4 april 2006 (CdR 31/2006 rev. 2) (rapporteur: Tallberg, lid van de Provinciale Staten van Stockholm -SE/PSE),

heeft tijdens zijn 65e zitting van 14 en 15 juni 2006 (vergadering van 14 juni) het volgende advies uitgebracht.

Inhoud van het Commissiedocument

De Europese Raad van Lissabon heeft in maart 2000 vastgesteld dat Europa bij het proces van aanpassing aan de mondialisering en overgang naar een kenniseconomie voor grote uitdagingen staat. De Raad benadrukte dat „iedere burger over de vaardigheden moet beschikken die nodig zijn om in deze nieuwe informatiemaatschappij te leven en te werken” en dat „in een Europees kader moet worden bepaald welke nieuwe basisvaardigheden ⁽⁷⁾ via permanente educatie moeten worden verschaft: IT-vaardigheden, vreemde talen, technologische cultuur, ondernemerschap en sociale vaardigheden”.

In het onderhavige voorstel voor een aanbeveling wordt daarom een Europees referentie-instrument voor kerncompetenties gepresenteerd en aangegeven hoe ervoor kan worden gezorgd dat iedere burger hier toegang toe krijgt door middel van levenslang leren.

Door de ontwikkeling van de kennismaatschappij neemt de vraag naar kerncompetenties in het persoonlijke, openbare en beroepsleven toe.

De groep op hoog niveau inzake de Lissabonstrategie constateerde echter in november 2004 dat „te weinig wordt gedaan om mensen in staat te stellen de vaardigheden te ontwikkelen om zich te kunnen aanpassen aan de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. Dit geldt voor zowel hoog- als laaggeschoold werk”.

Veel landen zijn — dikwijls via ngo's — begonnen met basisvaardighedenprogramma's ten behoeve van volwassenen, bv. voor lezen en schrijven, rekenen en ICT. Een aantal landen is echter nog niet bij machte om alle burgers de mogelijkheid te bieden zich de basisvaardigheden eigen te maken en op peil te houden.

⁽⁵⁾ PB C 164 van 5.7.2005, blz. 65.

⁽⁶⁾ PB C 43 van 18.2.2005, blz. 42.

⁽⁷⁾ Onder „basisvaardigheden” worden over het algemeen lezen, schrijven en rekenen verstaan; volgens de Raad van Lissabon moesten deze worden uitgebreid met de vaardigheden die in een kennismaatschappij benodigd zijn, zoals ICT en ondernemerschap.

De „Kerncompetenties voor levenslang leren — een Europees referentiekader” omvatten kennis, vaardigheden en attitudes die ertoe leiden dat mensen meer betrokken raken bij duurzame ontwikkeling en democratisch burgerschap. De acht in dit kader omschreven kerncompetenties zijn: communicatie in de moedertaal; communicatie in vreemde talen; wiskundige competentie en basiscompetentie op het gebied van exacte wetenschappen en technologie; digitale competentie; leercompetentie; interpersoonlijke, interculturele, sociale en civiele competentie; ondernemerschap, en cultureel bewustzijn.

Relevantie voor de lokale en regionale overheden

Overall in de Europese Unie spelen lokale en regionale overheden een sleutelrol op het gebied van onderwijs, opleiding en het ontwikkelen van vaardigheden via levenslang leren.

De lokale en regionale overheden verkeren in de unieke positie dat ze constructieve partnerschappen kunnen aangaan met de sociale partners en met de instellingen en organisaties voor algemeen en voortgezet onderwijs, waardoor onderwijs en beroepsopleidingen kunnen worden aangepast aan specifieke plaatselijke behoeften en eisen.

Daarnaast zijn er diverse projecten op het gebied van regionale en lokale samenwerking die de groei en ontwikkeling een aanzienlijke impuls geven.

Via onderwijsprogramma's heeft de EU een rechtstreekse band met haar burgers. Er is geen enkel ander actieterrain van de EU dat jaarlijks voor zoveel mensen gevolgen heeft. Daarnaast dragen de EU-programma's bij tot de modernisering van onderwijsstelsels en helpen ze individuele burgers met het op peil houden van hun vaardigheden. Gezien de taken van de lokale en regionale overheden dienen regionale actoren een belangrijke doelgroep te zijn van programma-activiteiten op het gebied van onderwijs en opleiding ⁽⁸⁾.

⁽⁸⁾ CdR 258/2004 fin.

De regionale netwerken voor levenslang leren die door de Commissie en het Comité van de Regio's zijn opgezet (het R3L-initiatief), zijn een uitstekend voorbeeld van de verspreiding en ontwikkeling van het concept „levenslang leren” in Europa. Oorspronkelijk ging het hier om proefproject met een eigen budget, los van de belangrijkste programma's, maar inmiddels is het ondergebracht in het integrale actieprogramma op het gebied van levenslang leren (2007-2013).

1. Algemene opmerkingen van het Comité van de Regio's over de mededeling

1.1 Het Comité van de Regio's voelt zich nauw betrokken bij de Europese strategie voor levenslang leren, dat al in de vroegste kinderjaren aanvangt en het hele leven lang doorgaat. Het gaat hierbij om een proces waarbij kennis op verschillende niveaus wordt verworven: op formeel, niet-formeel en informeel niveau. Het Comité heeft al bij diverse gelegenheden onderstreept dat de strategie voor levenslang leren een zaak is die het lokale en regionale niveau in sterke mate aangaat. Genoemde niveaus zijn immers vaak politiek en financieel verantwoordelijk voor het school- en onderwijssysteem in de lidstaten. Ze spelen dikwijls een coördinerende rol op het gebied van groei en ontwikkeling, zijn medeverantwoordelijk voor het welzijn van de burgers en de infrastructuur en vervullen ook een sociale functie. Bovendien zijn de regionale en lokale overheden zelf werkgevers, die er zorg voor moeten dragen en er belang bij hebben dat hun werknemers hun vaardigheden verbeteren ⁽⁹⁾.

1.2 Onderwijsaspecten spelen een doorslaggevende rol bij het streven naar verbetering van het Europese concurrentievermogen met behoud van de sociale zekerheid. Europa's belangrijkste hulpbron zijn de mensen die er wonen. Deze moeten worden toegerust met de nodige competenties voor een beroepsleven en een werkinhoud die zich wezenlijk onderscheiden van die van vorige generaties. Ook in de toekomst zal een en ander in snel tempo blijven veranderen. De veranderingen waarmee zowel ondernemingen als werknemers mee te maken krijgen, zijn moeilijk op voorhand in te schatten.

1.3 De ontwikkelingen op lokaal en regionaal niveau worden weliswaar bepaald door uiteenlopende omstandigheden en uitgangspunten, maar kunnen in geen geval worden gezien als op zichzelf staande processen. Regio's en gemeenten zullen moeten werken met nieuwe productiemethoden, waardoor onherroepelijk oude arbeidsplaatsen verloren gaan, anders worden ze geconfronteerd met stagnatie, sociale uitsluiting in de vorm van bijv. werkloosheid, grote aantallen ziekmeldingen en frequente vervroegde uittredingen.

1.4 De competenties en vermogens van de mensen zullen daarom zodanig moeten worden ontwikkeld dat ze voldoen aan de eisen van een kennisgeoriënteerd arbeidsmilieu. Een goede taalvaardigheid, andere communicatieve vaardigheden en

een coöperatieve instelling worden steeds belangrijker eisen die aan individuen worden gesteld. Door de huidige ontwikkelingen, gekenmerkt door snellere handelsstromen, geglobaliseerde markten en segmentering, komt er steeds meer behoefte aan samenwerking, zowel tussen verschillende ondernemingen en organisaties op lokaal en regionaal niveau als tussen regio's onderling. Er ontstaat steeds meer onderlinge afhankelijkheid tussen de verschillende delen van Europa en ook tussen Europa en de rest van de wereld.

1.5 Het samenspel tussen beroepsleven, samenleving en hoger onderwijs is een belangrijke voorwaarde voor innovatie en groei op lokaal en regionaal niveau. Er is behoefte aan een op integratie en non-discriminatie gerichte infrastructuur, die aanzet tot een actief burgerschap en een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor sociale samenhang en duurzame ontwikkeling.

1.6 Het Comité van de Regio's heeft al eerder aangegeven dat het een actieve rol zou moeten spelen bij het bevorderen van levenslang leren op lokaal en regionaal niveau ⁽¹⁰⁾. Dit geldt evenzeer voor onderwijsdoelstellingen en kerncompetenties. Het Comité acht het van buitengewoon groot belang dat de kwesties die aan de orde worden gesteld in het onderhavige voorstel van de Commissie, hun weerslag krijgen op lokaal en regionaal niveau.

1.7 Het Comité van de Regio's wil de komende ontwikkelingen graag blijven volgen en ondersteunen en stelt de Commissie een toekomstige samenwerking voor, bijv. in de vorm van gezamenlijke proefprojecten en studies.

1.8 Het Comité van de Regio's wijst erop hoe belangrijk het is dat er regionale netwerken voor levenslang leren (in de lijn van het R3L-initiatief) worden ontwikkeld. Doel ervan is de vorming van netwerken van overheidsinstanties, instellingen voor algemeen hoger en beroepsonderwijs, opleidingsinstituten, culturele instellingen en verenigingen te bevorderen, waardoor een wezenlijke bijdrage kan worden geleverd aan verbetering van de werkgelegenheid en stimulering van een actief burgerschap.

2. Voorstellen van de Commissie voor aanbevelingen aan de lidstaten

2.1 Op grond van bovenstaande overwegingen is het van cruciaal belang dat het accent wordt gelegd op de kerncompetenties in de samenleving en het beroepsleven, voor zover deze op dit moment en in de toekomst voor het levenslang leren zijn vereist. Dit moet worden gezien als een ondersteuning van de ontwikkeling op lokaal en regionaal niveau, de ontwikkeling op nationaal niveau en de ontwikkeling in de Europese Unie als geheel. Het Comité van de Regio's is ingenomen met de aanbevelingen voor de lidstaten die de Commissie in haar voorstel formuleert.

⁽⁹⁾ CdR 49/2002 fin.

⁽¹⁰⁾ CdR 49/2004 fin.

2.2 Het Comité is er met name over te spreken dat in het voorstel van de Commissie wordt gewezen op de rol en betekenis van het regionale en lokale niveau. Dit is een belangrijke stap voorwaarts in vergelijking met eerdere voorstellen van de Commissie waarin de aandacht bijna uitsluitend op het Europese en nationale niveau was gericht.

2.3 Het Comité beschouwt het geïntegreerde onderwijsprogramma voor levenslang leren als een belangrijk instrument om de onderwijssector beter in staat te stellen, de kerncompetenties te versterken. Een grotere mobiliteit van de EU-burgers staat borg voor de overdracht van kennis en vaardigheden in de regio's en gemeenten van de EU en kan ertoe bijdragen dat het concurrentievermogen en de werkgelegenheid worden vergroot.

2.4 Een van de belangrijkste elementen in de aanbevelingen van de Commissie betreft het uitgangspunt dat volwassenen hun kerncompetenties in alle fasen van het leven op peil moeten kunnen houden. Verder is het van cruciaal belang dat bijzondere aandacht wordt besteed aan speciale doelgroepen die in nationaal, regionaal of lokaal verband als prioritair zijn aangemerkt. Er kan hier worden gedacht aan bepaalde initiatieven om laaggeschoolden te motiveren en hun op lokaal en regionaal niveau voorlichting te geven. Er moet worden voortgebouwd op de kennis, ervaring en belangstelling die er reeds bij de mensen is. Dat is beter dan uitgaan van hun zwakke kanten en tekortkomingen.

2.5 De invloed die de aanbevelingen van de Commissie op economische, sociale, culturele en andere processen kunnen hebben, hangt af van de maatregelen die er concreet en onmiddellijk op nationaal, regionaal en lokaal niveau worden genomen. Daarom wijst het Comité erop hoe belangrijk het is dat onderwijsstelsels voor formeel, niet-formeel en informeel leren op alle niveaus worden afgestemd op de arbeidsmarkt van de EU en op de strategie voor levenslang leren.

2.6 Genderbepaalde verschillen die tot uitdrukking komen in de onderwijsparticipatie en de behaalde resultaten dienen op nationaal, regionaal en lokaal niveau in aanmerking te worden genomen en te worden tegengegaan. Zo kan bij meisjes en vrouwen belangstelling worden gewekt voor studies op het gebied van technische en exacte wetenschappen. Weer andere maatregelen moeten speciaal op mannen zijn gericht. In heel wat regio's en gemeenten zijn het immers vooral mannen die hun opleiding niet hebben afgemaakt en die niet zo gemotiveerd en minder snel geneigd zijn om verder te leren.

2.7 Het Comité van de Regio's is van mening dat de door de Commissie in haar voorstel geformuleerde aanbevelingen voor de lidstaten een belangrijke stimulans kunnen betekenen om de onderwijsstelsels in Europa sneller en doelgerichter te hervormen, zodat de overeengekomen doelstellingen op het gebied van concurrentievermogen, welvaart en participatie kunnen worden verwezenlijkt. Het Comité schaaft zich hier achter en wenst er het volgende aan toe te voegen:

2.8 Aanbeveling 1 van de Commissie

Ervoor te zorgen dat het initieel onderwijs en de initiële opleiding alle jongeren de mogelijkheid bieden om hun kerncompetenties zodanig te ontwikkelen dat zij toegerust zijn voor het leven als volwassene en dat die de basis vormen voor verder leren en het werkzame leven

Opmerkingen van het Comité van de Regio's:

2.8.1 Het Comité wijst erop hoe belangrijk het is dat reeds in de vroege kinderjaren de ontwikkeling van het kind doelbewust wordt gestimuleerd. Daarbij mogen kinderen niet in een bepaald stadium het gevoel krijgen mislukt te zijn. Het middelbaar onderwijs legt de basis voor een hieropvolgend levenslang leren in formele, niet-formele en informele vorm. Het is van belang er rekening mee te houden dat kinderen en jongeren verschillende leermethoden hanteren, in verschillend tempo geestelijk rijp worden en vaak ook een verschillende hoeveelheid tijd nodig hebben om resultaten te bereiken. Dit vormt een grote uitdaging bij de ontwikkeling van onderwijsstelsels en voor lerarenopleidingen.

2.8.2 Kinderen en jongeren die bijv. door een handicap speciale behoeften hebben, verdienen extra steun, waardoor het voor hen mogelijk wordt om samen met andere kinderen normaal te participeren.

2.9 Aanbeveling 2 van de Commissie

Ervoor te zorgen dat er passende voorzieningen worden getroffen voor jongeren die als gevolg van een onderwijsachterstand door persoonlijke, sociaal-culturele of economische omstandigheden speciale ondersteuning behoeven om hun onderwijsmogelijkheden te realiseren

Opmerkingen van het Comité van de Regio's:

2.9.1 Het Comité constateert met voldoening dat de Commissie er in haar document op wijst dat er speciale maatregelen moeten worden genomen ten behoeve van personen met een onderwijsachterstand. Het Comité is het er mee eens dat een dergelijke achterstand vaak te wijten is aan een combinatie van persoonlijke, sociale, culturele en financiële factoren, wat dan ook verholpen dient te worden door samenwerking tussen verschillende maatschappelijke sectoren. Het is absoluut noodzakelijk dat de obstakels die de toegang tot de arbeidsmarkt, het onderwijs en andere voorzieningen in de weg staan, effectief uit de weg worden geruimd.

2.9.2 Het Comité benadrukt dat alle leerlingen, ongeacht hun achtergrond, in de gelegenheid moeten worden gesteld om de onderwijsdoelstellingen te halen zonder dat ze voortijdig de school verlaten. Er is hier behoefte aan speciale maatregelen en speciale ondersteuning, waarbij wordt uitgegaan van de situatie en behoeften van de individuele leerling.

2.9.3 De EU zal haar eigen ambitieuze doelstellingen niet kunnen waarmaken als mensen op basis van geslacht, handicap, ras, leeftijd e.d. worden uitgesloten van arbeid, onderwijs en carrièremogelijkheden. Voor de lokale en regionale overheden is een hoofdrol weggelegd bij het bevorderen van integratie- en non-discriminatiestrategieën en het verschaffen van gelijke mogelijkheden en rechten aan iedereen.

2.9.4 Het Comité zou graag zien dat wordt begonnen met een grensoverschrijdend netwerk van Europese regio's en gemeenten voor de uitwisseling van ervaringen en de bevordering van kennis, zulks in overeenstemming met het R3L-initiatief, en hierover zal dan ook van gedachten moeten worden gewisseld. Er is behoefte aan verdere ontwikkeling van de methodiek, overdracht van kennis en vergroting van het draagvlak.

2.10 Aanbeveling 3 van de Commissie

Ervoor te zorgen dat volwassenen in staat zijn de kerncompetenties hun leven lang verder te ontwikkelen en actueel te houden, en dat er bijzondere aandacht wordt besteed aan doelgroepen die in de nationale, regionale en/of lokale context als prioritair zijn aangemerkt

Opmerkingen van het Comité van de Regio's:

2.10.1 Het Comité hecht belang aan deze aanbeveling, al wil het erop wijzen dat de behoeften per regio en gemeente aanzienlijk verschillen en dat er een gedifferentieerde aanpak moet worden gehanteerd als men iedereen wil bereiken. Daarom zou moeten worden benadrukt dat het aanmerken van prioritaire groepen bij voorkeur op lokaal en regionaal niveau dient te geschieden. Het kan bijv. nodig zijn om de samenwerking met organisaties die ervaring hebben op het gebied van volwassenonderwijs, en met de sociale partners te ontwikkelen.

2.10.2 Het Comité meent dat er onder de doelgroepen die als prioritair zijn aangemerkt, bijzondere aandacht moet uitgaan naar de werknemers van lokale en regionale overheden, gelet op de openbare functies die zij vervullen. Het is zaak dat zij hun kerncompetenties tijdens hun beroepsleven kunnen ontwikkelen en bijhouden.

2.11 Aanbeveling 4 van de Commissie

Ervoor te zorgen dat er passende voorzieningen voor volwasseneneducatie en -scholing aanwezig zijn, ook voor leraren en opleiders, dat er maatregelen worden genomen om de toegang te waarborgen, en dat wordt gezorgd voor ondersteuning van lerenden, waarbij rekening wordt gehouden met de uiteenlopende behoeften van volwassenen

Opmerkingen van het Comité van de Regio's:

2.11.1 Het Comité heeft er al eerder⁽¹⁾ op gewezen dat het belangrijk is om de hulpmiddelen op lokaal en regionaal niveau te mobiliseren ter ondersteuning van het levenslang leren. Hier-

⁽¹⁾ CdR 19/2001 fin.

over moet een discussie op lokaal en regionaal niveau in gang worden gezet. In het betreffende advies wordt gesteld dat de toegankelijkheid wat de vorm en de plaats van het onderwijs betreft moet worden verbeterd. Dit kan bijv. door activiteiten zowel overdag als in de avonduren en in het weekend te laten plaatsvinden. Hetzelfde geldt voor de zomermaanden en de traditionele vakantieperiodes. Verder kan worden gedacht aan veel voorkomende data waarop cursussen beginnen, studeren op afstand en flexibel leren onder begeleiding. In sommige gevallen zal het ook nodig zijn om te zorgen voor adequate financiële voorwaarden die deelneming aan het onderwijs mogelijk maken. Daarnaast zal aandacht moeten worden geschonken aan de verschillende leerprocessen buiten het formele schoolkader om.

2.11.2 Er hoeft niet overal een identieke, gestandaardiseerde structuur van leercentra te komen, maar er zou zoveel mogelijk moeten worden voortgebouwd op de structuren die reeds zijn opgebouwd op basis van lokale condities en behoeften.

2.12 Aanbeveling 5 van de Commissie

Te zorgen voor coherentie van de volwasseneneducatie en -scholing voor individuele burgers door nauwe vervlechting met het werkgelegenheids- en sociaal beleid en andere beleidsvormen die jongeren betreffen, en samenwerking met de sociale partners en andere belanghebbenden;

Opmerkingen van het Comité van de Regio's:

2.12.1 Het Comité wijst erop dat dit punt van buitengewoon belang is als men wil dat er zich op lokaal en regionaal niveau een succesvolle ontwikkeling in gang zet. Zeker voor de decentrale overheden is het belangrijk dat de verschillende beleidsvormen op lokaal en regionaal niveau met elkaar worden vevlochten, dat er coherentie is tussen het economisch beleid, het onderwijsbeleid, het arbeidsmarktbeleid, het integratiebeleid en het sociale beleid en dat daardoor tunnelvisies verdwijnen. Daarom is het ook zaak dat verantwoordelijkheden en bevoegdheden zoveel mogelijk samen worden gebracht. Naar de mening van het Comité zullen hiervoor financiële middelen moeten worden vrijgemaakt en zal bij de besteding daarvan meer flexibiliteit moeten worden betracht, zodat de maatregelen in het kader van het geïntegreerde actieprogramma voor levenslang leren effectief ten uitvoer kunnen worden gebracht. Samenwerking tussen maatschappij, beroepsleven en hoger onderwijs is een essentiële voorwaarde voor de economische ontwikkeling van regio's en gemeenten.

2.13 Aanbeveling 6 van de Commissie

Gebruik te maken van de „Kerncompetenties voor levenslang leren — een Europees referentiekader” in de bijlage als referentie-instrument bij de ontwikkeling van kerncompetenties voor iedereen in het kader van de strategieën voor levenslang leren.

Opmerkingen van het Comité van de Regio's:

2.13.1 Het Comité is ingenomen met het voorstel inzake kerncompetenties voor levenslang leren. Cruciaal is hierbij de vraag over welke basiskwalificaties de individuele burger in een kennisintensieve maatschappij dient te beschikken. Deze kerncompetenties kunnen als uitgangspunt dienen in discussies op enerzijds Europees en nationaal en anderzijds lokaal en regionaal niveau over de vraag welke competenties er in de toekomst nodig zijn. Deze kwestie is van groot belang voor Europa bij zijn inspanningen om de doelstellingen van de Lissabonstrategie te halen. Het is in de eerste plaats het lokale en regionale niveau waar competentieaspecten praktisch gestalte krijgen.

2.13.2 Het Comité is van mening dat deze competenties voortdurend onderwerp zouden moeten zijn van een levendige discussie, dat hierover een aanhoudende dialoog moet worden gevoerd en dat ze steeds verder zullen moeten worden ontwikkeld. Zo bevatten sociale en civieke competenties een aantal aspecten die later misschien moeten worden geherformuleerd of moeten worden opgesplitst. Bovendien zijn verschillende kerncompetenties nauw met elkaar verbonden.

2.13.3 Het Comité stelt tot zijn voldoening vast dat er binnen de Commissie verder wordt gewerkt aan het voorstel inzake de kerncompetenties. Dit voorstel kan rekenen op de steun van het Comité.

2.13.4 In het onderstaande gaat het Comité nader in op de afzonderlijke kerncompetenties uit het voorstel.

3. Kerncompetenties

Het Europese referentiekader van kerncompetenties omvat de volgende acht terreinen:

- communicatie in de moedertaal;
- communicatie in vreemde talen;
- wiskundige competentie en basiscompetentie op het gebied van exacte wetenschappen en technologie;
- digitale competentie;
- leercompetentie;
- sociale en civieke competentie;
- ondernemingszin en ondernemerschap, en
- cultureel bewustzijn.

3.1 Communicatie in de moedertaal

3.1.1 Ook het Comité is ervan doordrongen dat het vermogen om **goed te communiceren in de moedertaal**, zowel mondeling als schriftelijk, een absolute noodzaak is.

3.1.2 De moedertaal vormt de basis voor het levenslang leren, voor het vermogen om zichzelf te uiten en voor het gevoel van eigen identiteit. Zonder een goede kennis en beheersing van de eigen taal kunnen er geen leerprocessen plaatsvinden. Taal legt de basis voor het opnemen van informatie, voor de communicatie met andere mensen, voor maatschappelijke participatie en voor het dragen van verantwoordelijkheid.

3.1.3 Het Comité wil erop wijzen dat de Commissie en de centrale overheden nauw dienen samen te werken met de

lokale en regionale overheden in gebieden waar talen worden gesproken die niet zo algemeen zijn en op dit moment maar weinig worden onderwezen. Er moeten meer mensen worden aangespoord om deze talen te leren ⁽¹²⁾.

3.2 Communicatie in vreemde talen

3.2.1 In het Europa van de toekomst zal beheersing van meerdere talen steeds essentiëler worden. Daardoor kunnen de contacten worden verdiept en kan er meer begrip ontstaan voor de cultuur van andere landen en de daar heersende zeden en gewoontes. Beheersing van meer dan één taal is ook een belangrijke voorwaarde voor het volgen van hoger onderwijs en draagt bij tot meer mobiliteit op de arbeidsmarkt. Reeds nu zijn de verschillende taalgebieden in Europa sterk van elkaar afhankelijk. Er zal steeds meer uitwisseling tussen de landen plaatsvinden, de nationale economieën raken onderling steeds meer vervlochten en de productie van goederen en diensten is steeds minder gebonden aan land- en taalgrenzen. Het Comité zou graag willen dat deze taalkundige diversiteit in Europa wordt gezien als een van zijn rijkdommen.

3.3 Wiskundige competentie en basiscompetentie op het gebied van exacte wetenschappen en technologie

3.3.1 Het Comité hecht er grote waarde aan dat leerlingen op een dusdanige wijze wiskundige competentie en basiscompetentie op het gebied van exacte wetenschappen en technologie worden bijgebracht dat deze worden ervaren als zinvol en inspirerend. Wiskunde kan dienen als instrument om zich andere vakken, zoals natuurkunde, scheikunde, biologie en maatschappijleer, eigen te maken. Wiskundige kennis en vaardigheden zouden ook onlosmakelijk deel kunnen uitmaken van een eigentijdse algemene vorming. Wetenschappelijke competentie vergemakkelijkt het zien en begrijpen van samenhangen en van het verband tussen oorzaak en gevolg en draagt bij tot het vermogen om de juistheid van beweringen na te trekken. Een actief burgerschap vereist een zekere mate van wiskundige competentie en competentie op het gebied van exacte wetenschappen. Bij het ontwikkelen van competentie op het gebied van technologie zal rekening moeten worden gehouden met de achtergrond van zowel mannen als vrouwen. Het is ook belangrijk om aan te tonen hoe onze opvattingen over „typisch mannelijk” en „typisch vrouwelijk” met betrekking tot technologie worden bepaald door vooropgezette en traditionele opvattingen.

3.3.2 In de context van de Europese onderzoeksruiimte zal men zich speciaal moeten inspannen om jongeren en vrouwen te interesseren voor een wetenschappelijke of technische loopbaan. Iedereen zou zich vertrouwd moeten voelen met de technische mogelijkheden van de informatiemaatschappij en daarvan op een kritische wijze gebruik moeten kunnen maken. De ontwikkeling van zog. wetenschapsparken biedt een interessante mogelijkheid om meer personen warm te maken voor een studie natuurwetenschappen of techniek.

⁽¹²⁾ CdR 248/2003 fin.

3.4 Digitale competentie

3.4.1 Er is behoefte aan een op integratie en non-discriminatie gerichte informatie-infrastructuur voor digitale competentie die de hele Europese Unie omvat. Het CvDR hecht veel belang aan de bevordering van een sociaal en geografisch rechtvaardig gespreide informatiemaatschappij, die er borg voor staat dat alle burgers worden toegerust met de vaardigheden die ze nodig hebben om in dit nieuwe digitale tijdperk te kunnen leven en werken. Het vermogen om de overvloed aan informatie te hanteren en om te gaan met gecompliceerde vraagstukken zal dan ook een eis worden die steeds vaker aan de mensen zal worden gesteld.

3.5 Leercompetentie

3.5.1 Bij **leercompetentie** gaat het om de opstelling t.o.v. het eigen leren en een methodologie voor het opdoen van nieuwe kennis. Dit betekent voor elk individu dat het zich bewust is van zichzelf, van de wijze waarop het functioneert in verschillende leersituaties, van de meest geschikte persoonlijke leerstrategieën, van de eigen sterke kanten en van datgene wat voor verbetering vatbaar is. Ook motivatie en zelfvertrouwen spelen hier een rol. De strategie voor levenslang leren berust immers voor een groot deel op de overtuiging dat leerprocessen op verschillende manieren en in verschillende contexten kunnen plaatsvinden. Het komt aan op de vaardigheid zich nieuwe leermethoden eigen te maken en er nieuwe dingen bij te leren. Daarnaast gaat het om het vermogen om voort te bouwen op reeds verworven kennis en vaardigheden en eerder opgedane levenservaring alsmede het vermogen om een en ander in een reeks uiteenlopende situaties in praktijk te brengen en toe te passen.

3.5.2 Het Comité acht deze competentie bijzonder belangrijk in de kennismaatschappij. Het is m.n. van belang dat toekomstige leraren er in hun opleiding op worden voorbereid, op deze wijze te werk te gaan. Het gaat hier om iets wat zich principieel onderscheidt van de overige kerncompetenties en op basis waarvan deze allemaal verder kunnen worden ontwikkeld. Deze kerncompetentie zou dan ook een aparte status moeten krijgen en prioriteit boven de andere moeten hebben.

3.6 Sociale en civieke competentie

3.6.1 De begrippen „sociale competentie” en „civieke competentie” bevatten een groot aantal aspecten waar het Comité veel belang aan hecht. Het gaat hier o.m. om het ontwikkelen van persoonlijke eigenschappen en het vermogen om contacten te leggen met anderen. Goed ontwikkelde communicatieve vaardigheden — in de brede zin des woords — worden steeds meer gevraagd in het soort beroeps- en

sociale leven dat kenmerkend is voor een kennismaatschappij. Hiertoe behoort ook intercultureel begrip.

3.6.2 Deze competenties hebben een *sociale dimensie* voorzover het individu zich hier ziet als een hulpmiddel voor zichzelf, zijn gezin en zijn omgeving.

3.6.3 Tevens is hier een *medische dimensie* in het geding. De mensen dienen het belang in te zien van een gezonde levenswijze, van hun lichamelijke en geestelijke gezondheid en van een actieve levensstijl. Ondanks het feit dat er steeds meer medische kennis is, gaat in veel maatschappijen de gezondheidstoestand van kinderen en jongeren achteruit door slechte eetgewoontes en een gebrek aan lichaamsbeweging. Een en ander zou wel eens heel ernstige proporties kunnen aannemen indien er niets gebeurt.

3.6.4 Een ander zeer belangrijk punt is de *maatschappelijke rol van de burger*. Hierbij gaat het erom dat men begrijpt wat democratie inhoudt en welke rechten en plichten men als individu heeft. Dit alles kan worden gestimuleerd op lokaal en regionaal niveau. Het Comité stelt voor om de definitie uit te breiden en erop te wijzen dat het belangrijk voor de burgers is om weet te hebben van de geschiedenis, de doelstellingen en de verdragen van de EU, van de betrekkingen tussen de EU en de lidstaten, van de problemen en vorderingen bij de goedkeuring van de Europese grondwet, en van de uitgangspunten van de afzonderlijke beleidsterreinen.

3.6.5 In dit verband mag naar de mening van het Comité zeker ook niet worden vergeten hoe belangrijk het punt van *duurzame ontwikkeling* is. We zouden ons allemaal verantwoordelijk moeten voelen voor het milieu dat we met elkaar delen.

3.7 Ondernemingszin en ondernemerschap

3.7.1 Bij ondernemingszin en ondernemerschap gaat het in feite om een actieve houding, d.w.z. het vermogen ideeën om te zetten in de praktijk. In dit verband is het van belang dat scholen de leerlingen van jongs af aan aanzetten tot zo'n actieve houding en daartoe de vereiste werkmethoden ontwikkelen. Het Comité wil erop wijzen hoe belangrijk het is, gebruik te maken van het potentieel dat bij vrouwen en etnische groepen aanwezig is als het gaat om zakelijk interessante ideeën voor het opstarten van ondernemingen. Belangrijk is ook dat de verschillende bestuursniveaus vrouwen zonodig helpen om vertrouwd te raken met nieuwe technologieën. Dergelijke maatregelen kunnen in combinatie met een actief arbeidsmarktbeleid de verschillen in arbeidsparticipatie tussen mannen en vrouwen, zoals die zich in veel delen van Europa voordoen, verkleinen. Een en ander is van cruciale betekenis voor de economische toekomst en de welvaart in de Europese Unie ⁽¹³⁾.

⁽¹³⁾ CdR 151/2005 fin.

3.8 Cultureel bewustzijn

3.8.1 Het Comité is het ermeê eens dat het van groot belang is om begrip te kweken voor de culturele en taalkundige verscheidenheid in Europa en om deze te behouden⁽¹⁴⁾. Het gaat er bij deze competentie om dat in leerprocessen en bij de menselijke ontwikkeling gebruik wordt gemaakt van verschillende expressievormen, zoals muziek, beeldende kunst, literatuur en taal. In het algemeen komt het erop aan dat rekening wordt gehouden met de verschillende zienswijzen en benaderingen van mensen.

3.8.2 In dit verband wil het Comité wijzen op het belang van een historisch perspectief, dat ons kan leren hoe de ontwikkelingen zijn beïnvloed door de contacten die er in verschillende tijdvakken tussen verschillende delen van Europa zijn ontstaan, en dat ons kan doen beseffen dat er al minstens vijftig jaar lang serieus wordt nagedacht over Europese eenheid, een idee waarvan de huidige Europese Unie het concrete resultaat is.

3.9 Voorstellen van het Comité van de Regio's

3.9.1 Het Comité van de Regio's neemt zich voor de komende ontwikkelingen te blijven volgen en ondersteunen op

basis van de aanbevelingen van de Commissie, en stelt de Commissie op dit gebied een toekomstige samenwerking voor.

3.9.2 Het Comité van de Regio's kan zich vinden in de door de Commissie voorgestelde kerncompetenties voor levenslang leren en is van mening dat deze onderwerp van een voortdurende dialoog moeten zijn en steeds verder moeten worden ontwikkeld.

3.9.3 Het Comité van de Regio's stelt voor om de leercompetentie prioriteit te verlenen boven de andere kerncompetenties. Het gaat hier immers om een fundamentele visie op de eigen leerprocessen en verschillende methodologieën om nieuwe kennis op te doen. Deze competentie maakt zichtbaar welke voorwaarden moeten worden vervuld om de andere voorgestelde kerncompetenties tot ontwikkeling te brengen.

3.9.4 In de sociale en civieke kerncompetentie moet tevens aandacht zijn voor het belang van duurzame ontwikkeling en een gevoel van verantwoordelijkheid voor het milieu dat we met ons allen delen.

3.9.5 Het Comité van de Regio's benadrukt dat ontvankelijkheid voor andere Europese culturen en talen de basis vormt voor het begrijpen ervan en daarmee voor de innerlijke verrijking van iedere Europese burger.

Brussel, 14 juni 2006

De voorzitter
van het Comité van de Regio's
Michel DELEBARRE

⁽¹⁴⁾ Kerncompetentie nr. 8: Cultureel bewustzijn.

Advies van het Comité van de Regio's over de Mededeling van de Commissie over de uitvoering van het communautair Lissabonprogramma: een beleidskader ter versterking van de EU-industrie — Naar een beter geïntegreerde aanpak van het industriebeleid

(2006/C 229/04)

HET COMITÉ VAN DE REGIO'S,

gezien de Mededeling van de Commissie „Uitvoering van het communautair Lissabonprogramma: een beleidskader ter versterking van de EU-industrie — Naar een beter geïntegreerde aanpak van het industriebeleid”

gezien het besluit van de Europese Commissie d.d. 12 oktober 2005 om het Comité overeenkomstig art. 265, eerste alinea, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap over die kwestie te raadplegen;

gezien het besluit van zijn voorzitter van 10 november 2005 om de commissie Economisch en sociaal beleid met het opstellen van een advies ter zake te belasten;

gezien zijn ontwerpadvies (CdR 39/2006 rev. 2) dat op 6 april 2006 door zijn commissie Economisch en sociaal beleid is opgesteld (rapporteur: **de heer O. Hoes**, gedeputeerde, Provincie Noord Brabant (NL/ALDE));

OVERWEGENDE HETGEEN VOLGT:

- 1) Een vernieuwd en modern Europees industriebeleid, gericht op het concurrentievermogen van onze industrie, is absolute topprioriteit voor de 'Groei en Banen'- agenda. De problematiek die eraan ten grondslag ligt, speelt immers in alle regio's van de EU en de dynamiek van de onderliggende processen is groot en dwingend. Het CvdR is daarom verheugd over de ambities van de Commissie, alsmede over de bereidheid om de noodzakelijke hervormingen stevig te willen faciliteren.
- 2) In het licht van de snelle veranderingen in de wereldeconomie is de urgentie groot, de concurrentiepositie van de Europese industrie staat onder forse druk. Dit zet extra druk op het tempo en de slagvaardigheid van de vernieuwing van het Europese industriebeleid. Het CvdR heeft waardering voor het commitment dat de Commissie heeft gevraagd en gekregen van de organisaties van vele bedrijfstakken, maar vraagt zich wel af of dat voldoende aanknopingspunten biedt. In de wereldwijde economische concurrentie ontwikkelt Europa zijn toekomstige kracht vooral in competitieve regio's, in dit advies aangeduid als „valleys”, geïnspireerd door het concept van Silicon Valley en de filosofie van het World Economic Forum. Deze Europese valleys, gebouwd op oude industrieën en bedrijfstakken, zijn de toekomstige motoren voor economische en sociale vernieuwing.
- 3) Voorbeelden zijn de regio's Stockholm, Cambridge, Beieren, Rhône-Alpes, Zuidoost-Nederland, alsmede ontluikende regio's als Värmland, Riga en Sachsen-Anhalt. Het CvdR roept de commissie op dit tot de kern van haar „nieuwe agenda” van het Europees industriebeleid te maken en daarmee dus scherper in te spelen op de regionaal-economische complexvorming in Europa. Dit betekent een aanzienlijke aanscherping van de huidige voorstellen, die niet verder gaan dan het scheppen van „framework conditions” en in dat opzicht te weinig vernieuwend zijn. Vooral het stimuleren van transsectorale ontwikkelingen, gericht op nieuwe technologie-product-markt-combinaties, moet de kern worden van het nieuwe Europese industriebeleid.
- 4) Het CvdR doet in dit advies een aantal concrete voorstellen tot aanzienlijke aanscherping en verdergaande integratie van het EU-instrumentarium. Reeds tijdens het komende Duitse voorzitterschap moet hiervoor een stevige basis worden gelegd en wij roepen Commissie en Parlement op om te komen met vernieuwend en offensief beleid.

heeft tijdens zijn 65e zitting van 14 en 15 juni 2006 (vergadering van 14 juni) het volgende advies goedgekeurd:

1. Standpunt van het Comité van de Regio's

Bedrijfstakoverschrijdende voorstellen

1.1 In het werkplan van de Commissie wordt een zevental voorstellen gedaan voor bedrijfstakoverschrijdende initiatieven om gemeenschappelijke uitdagingen voor groepen van bedrijfstakken aan te pakken en om de synergie tussen de verschillende beleidsterreinen te vergroten:

- een initiatief tot regeling van de bescherming van intellectuele eigendomsrechten;
- een high level groep voor concurrentievermogen, energie en milieu;
- maatregelen op het gebied van markttoegang (op internationale markten);
- een nieuw programma voor vereenvoudiging van regels;
- verbetering van vaardigheden in de bedrijfstakken (beter gekwalificeerd personeel);
- aansturing van de structurele veranderingen in de industrie;
- een geïntegreerde aanpak van onderzoek en innovatie.

1.2 Zonder uitzondering betreft het maatregelen die van eminent belang zijn voor het groeiende concurrentievermogen van de Europese industrieën. In algemene zin wil het CvDR de voorstellen daarom krachtig ondersteunen. Vanuit onze positie vragen wij bijzondere aandacht voor het aansturen van de structurele veranderingen in de industrie. Even belangrijk is evenwel ook het nieuwe programma ter vereenvoudiging van de wetgeving. Dat is in dit kader de kern van de zaak: daar moet de slag worden gemaakt naar het begeleiden en faciliteren van nieuw industriebeleid vanuit de regio's. In de discussie over hoe om te gaan met de uitdagingen en kansen die globalisering biedt moet de concurrentiekracht van de Europese Unie centraal staan teneinde de welvaart van onze kinderen te garanderen. Een naar het verleden gerichte protectionistische benadering, gericht op het behoud van oude verworvenheden, wijzen wij af. Initiatieven als het door de Commissie voorgestelde globaliseringfonds moeten niet defensief maar ontwikkelingsgericht worden ingezet, bijvoorbeeld voor scholing naar nieuwe kansrijke sectoren.

1.3 Het CvDR bepleit nadrukkelijker aansluiting te zoeken bij het regionaal innovatiebeleid van de EC, dat eveneens sterk gericht is op het stimuleren van clusters en nieuwe vormen van samenwerking. Er is in Europa al een aantal goede voorbeelden te noemen van het samenspel tussen EC en de regio's, wij verwijzen bijvoorbeeld naar het Actieprogramma Innovatie Noord-Brabant 2005-2010, „Connecting, creating and enabling winners”.

1.4 Met name bij het ontwikkelen van bedrijfstakoverschrijdende voorstellen liggen er kansen voor een modern en beter geïntegreerd Europees industriebeleid. In dit licht willen wij hieronder in kort bestek ingaan op enkele van de voorgestelde maatregelen, waarbij wij vooral aandacht vragen voor het benutten van kansen van een meer geïntegreerde benadering.

High Level Group voor concurrentievermogen, energie en milieu

1.5 Energie en milieu zijn de komende jaren prioritaire mondiale vraagstukken.

Gestimuleerd door de EC moet er een klimaat ontstaan waarin bedreigingen in kansen worden omgezet. Op deze terreinen liggen interessante nieuwe markten en aanknopingspunten voor het Europese industrie- en onderzoeksbeleid.

Dit zal ertoe bijdragen dat energie en duurzame ontwikkeling (milieuvriendelijker producten en productieprocessen) niet afzonderlijk worden behandeld, maar echt integraal onderdeel worden van het industrie- en innovatiebeleid. Aan de ontwikkeling van alternatieve energiebronnen moet meer aandacht worden besteed. De kosten van energie vormen een substantieel onderdeel van de kostprijs voor onze industrie. Het CvDR roept de lidstaten op om de interconnectiecapaciteit te vergroten zodat de liberalisering van de energiemarkt ertoe kan leiden dat ons bedrijfsleven in héél Europa gas en elektriciteit kan kopen. Een actieve bijdrage aan het creëren van een Europees level playing field kan plaatsvinden door een actief aandeelhouderchap van energiebedrijven door lokale en regionale overheden.

Verbetering van vaardigheden in het bedrijfsleven.

1.6 Het Comité van de Regio's legt er de nadruk op dat het nieuwe industriebeleid gezien moet worden in het kader van de strategie van Lissabon en tegen de achtergrond van de mondialisering. Herstructureringen in regio's en landen zijn het gevolg van deze ontwikkeling. Zoals is opgemerkt in het CvDR-advies over herstructurering en bedrijfsverplaatsing (CDR 148/2005 fin) moet voor een goede begeleiding van de herstructureringen worden gezorgd, zie in dit verband ook onze eerdere opmerking over het ontwikkelingsgericht en niet defensief inzetten van het globaliseringfonds. Essentieel voor de inzet vanuit Brussel is het bevorderen van de economische en sociale samenhang: dat moet mede de basis zijn voor een beter functionerende en flexibeler Europese arbeidsmarkt. Het verdient aanbeveling het hier bedoelde prioritaire vraagstuk van „sociale innovatie” meer centraal te stellen. Kernvraag is hoe we de Europese werknemers van hoog tot laag beter in staat kunnen stellen om mee te gaan in de soms ingrijpende herstructureringen zonder structureel werkloos te raken.

1.7 Verhoging van de arbeidsproductiviteit, arbeidsparticipatie en arbeidsmobiliteit zijn essentieel voor het concurrentievermogen van de Europese Unie. Dat moet meer aandacht krijgen, zowel in het beleid van de lidstaten als in de programma's en structuurfondsen van de EU. Verder moeten de mogelijkheden worden vergroot om hoog opgeleiden van buiten de EU (tijdelijk) op de Europese arbeidsmarkt toe te laten, ook een dergelijke liberalisering draagt bij aan het concurrentievermogen van Europa.

Intellectuele-eigendomsrechten

1.8 Het Comité stelt vast dat een aantal belangrijke Europese industriesectoren nog steeds een aanzienlijke voorsprong hebben op hun concurrenten, maar de mondialisering kan ook voor hen negatieve gevolgen hebben. Adequate bescherming van intellectueel en industrieel eigendom is van vitaal belang voor de concurrentiepositie van de EU. Intellectuele eigendomsbescherming vormt een incentive voor innovatieve acties en de ontwikkeling van nieuwe business models. Het regelgevend kader moet worden aangepast aan de snel veranderende technologische en maatschappelijke ontwikkelingen. De wetgeving op dit gebied moet helder zijn en rechtszekerheid bieden. Regels moeten zowel op Europees niveau (Gemeenschapswetgeving) als op mondiaal niveau (WTO, TRIPS) gemaakt én gehandhaafd worden. Veel ondernemers in het MKB, de *drivers of innovation*, weten nog steeds niet hoe precies om te gaan met de inbreuken op hun intellectueel eigendom. Groot probleem voor veel MKB-bedrijven zijn de extreem hoge handhavingkosten in Europa, die veel hoger zijn dan bijvoorbeeld in de VS. Verder is het wat aanvraagkosten betreft van het uiterste belang dat nu na 30 jaar praten het Gemeenschapsoctrooi tot stand komt. Vijf jaar nadat de EC met een concreet voorstel kwam zit het dossier nog steeds muurvast in de Raad door een dispuut over het talenregime. Het CdR roept de EC op om met een harmonisatierichtlijn te komen gebaseerd op art. 95 TEC. Hierdoor kunnen nationale patentregimes in stand worden gelaten maar wel onderhevig aan het beginsel van wederzijdse erkenning. Door het aantal talen te beperken tot de taal van de desbetreffende lidstaat én Engels kunnen de kosten van het Gemeenschapsoctrooi aanzienlijk worden verlaagd, hetgeen vooral het MKB ten goede komt. Op die manier wordt een internationaal, concurrerend patent gecreëerd. Bovendien moet de belasting voor het verkrijgen van een octrooi, die in tal van EU-lidstaten nog zoals vroeger geheven wordt en allesbehalve tot ontwikkeling van innovaties aanzet, tot een minimum worden teruggebracht.

Geïntegreerde aanpak van onderzoek en innovatie

1.9 De Europese kaderprogramma's KP7 en CIP spelen, in combinatie met de structuurfondsen, een zeer belangrijke facilitaire en sturende rol. De middelen uit KP7 zijn essentieel voor de concurrentiepositie van de EU en het versterken van de toptechnologische regio's. Het budget mag bij het vaststellen van de Financiële Perspectieven niet verkleind worden.

1.10 In dit advies wordt nadrukkelijk aandacht gevraagd voor het stimuleren van de regionaal-economische complexvorming in Europa (Europese valleys). Hiervoor is het noodzakelijk dat de structuurfondsen en de kaderprogramma's als KP7 en CIP meer gebundeld kunnen worden ingezet in de regio's. Het CvdR roept de EC op om op dit punt met concrete voorstellen te komen.

Onder meer het bundelen van middelen op toponderzoek is van belang, in steekwoorden: het stimuleren van een „open innovatie“-cultuur en clustervorming in de regio's.

1.11 Om een duurzaam economisch model voor een toptechnologische regio te ontwikkelen is meer nodig dan

zwaar investeren in research. Dit leren onder meer de ervaringen in Brainport regio Eindhoven. Het stimuleren van een grote diversiteit aan toepassingen van bepaalde kennis in meerdere innovatieketens zorgt voor nieuwe werkgelegenheid op alle niveaus en voor verankering van kennis in een regio. De middelgrote en kleine ondernemingen hebben daarmee recht op een zelfde soort stimulans als de kennisontwikkelaars. Het CvdR roept de EC op om de Europese programma's en structuurfondsen meer gericht en als multiplier in te zetten op het stimuleren van enkele innovatieketens per regio. Op die wijze kunnen zeer veel nieuwe banen worden gecreëerd op WO, HBO én MBO-niveau.

1.12 Naar aanleiding van het laatste punt vraagt het CvdR specifieke aandacht voor de toegankelijkheid van de Europese kaderprogramma's en fondsen voor de middelgrote en kleinere ondernemingen. Dit ervaren wij als een groot probleem en zonder vereenvoudiging zal de ambitie om vooral het MKB te stimuleren weinig kans van slagen hebben. Van belang is het creëren van een meer 'open-innovatie-cultuur', waarbij middelen en projecten toegankelijker en meer gebundeld beschikbaar komen voor het MKB.

1.13 Uit de ervaringen met het regionaal innovatiebeleid blijkt het MKB vooral gebaat te zijn bij de wisselwerking met de grotere ondernemingen. Daarom wijzen wij erop dat er in het Europees industriebeleid meer expliciet aandacht zou moeten komen voor de wisselwerking tussen de grote (!) en de middelgrote resp. kleinere bedrijven. Evenzeer van groot belang is de wisselwerking tussen het MKB en de onderzoekscentra.

1.14 Tot slot nog een enkele opmerking over de kansen op een sterker geïntegreerd Europees industriebeleid. In het bijzonder de integratie met het beleid gericht op duurzame ontwikkeling en sociale cohesie verdient aandacht, hier ligt een belangrijke uitdaging voor Europa. Met dit programma kan de EC ertoe bijdragen dat er in het kader van de ontwikkeling naar een duurzame kennissamenleving in Europa versneld aandacht komt voor nieuwe samenwerkingsvormen en product-markt-combinaties (!) op gebieden als de zorgindustrie (medisch-technische innovatie), milieu en energie. Voor de Europese industrieën liggen hier interessante nieuwe markten.

1.15 Verder hebben wij reeds gewezen op de trend van bundeling en specialisatie van economische topactiviteiten in Europa. Dit kan op andere beleidsterreinen worden versterkt, bijvoorbeeld in het ruimtelijke beleid en op het gebied van moderne infrastructuur. In het Europese beleid zou meer gericht aandacht moeten komen voor het scheppen van krachtige voorwaarden voor (grensoverschrijdende) internationale toplocaties, aangehaakt aan en ontsloten door moderne Europese infrastructuur. Verder verdient het idee van commissievoorzitter Barroso om een EU-universiteit (EIT) op te richten ondersteuning. Met een technologisch topinstituut binnen de Europese Unie kan een verdere braindrain van talent naar andere delen van de wereld worden voorkomen. Het wordt de hoogste tijd dat de EU met een instelling komt die zich kan meten met bijvoorbeeld het MIT in Boston.

(!) Het begrip „grote onderneming“ dient in dit verband ook aandacht te krijgen.

Bedrijfstakspecifieke voorstellen

1.16 De Commissie zal de volgende nieuwe initiatieven voorstellen:

- Farmaceuticaforum
- Midterm review van de strategie voor biowetenschappen en biotechnologie
- Nieuwe high level groepen voor de chemische industrie en de defensie-industrie
- Europees ruimtevaartprogramma
- Taskforce concurrentievermogen IT-industrie
- Overleg beleid inzake machinebouw
- Studies over het concurrentievermogen (IT, Food, Mode- en Ontwerpindustrie).

1.17 Uit de onderliggende sectorstudies van het EC-werkplan blijkt dat veel Europese industrieën de potentie hebben om op wereldniveau te kunnen blijven concurreren. Bepalend voor „world class performance” is de mate waarin de industrie weet in te spelen op de eisen van kennis en innovatie in nieuwe producten en productieprocessen.

1.18 Het is belangrijk dat dit proces van verandering en hervorming stevig blijft gesteund door zowel de EU als de afzonderlijke lidstaten. Wat betreft de facilitering door de EU stellen wij vast dat de actuele EU-kaderprogramma's een effectief instrumentarium bieden in samenhang met de (nieuwe) EU-structuurfondsen.

1.19 Voor sectoren als de machine- en systeemindustrie is focus en massa cruciaal als het gaat om de setting van Europese strategische agenda's. De ENIAC en Artemis strategische agenda's zijn in dat verband van wezenlijk belang voor de Europese en nationale investeringen op dit gebied.

1.20 Naast blijvende aandacht voor de concurrentiepositie van bedrijfstakken is het echter belangrijk vast te stellen dat de toekomstige welvaart in Europa steeds sterker afhankelijk zal worden van bedrijfstakdoorsnijdende activiteiten. Dit verdient specifieke aandacht in het EC-werkplan. Het industriebeleid kan bijdragen aan versnelling van de ontwikkelingen op dit gebied door het stimuleren van „botsingen van domeinen”. Dat leidt per definitie tot schoksgewijze en spectaculaire product- en marktinnovaties. In een aantal sectoren begint dat reeds zichtbaar te worden; gedacht kan worden aan de food en farma (life-sciences), biomedische technologie, automotieve en high tech systems.

1.21 De in het EC-werkplan aangeduide vier brede categorieën zijn in dat perspectief opzicht onvoldoende dekkend. Bij de life science industrie missen wij bijvoorbeeld het belangrijke veld van „Molecular Medicine”. Daarnaast moeten met name ook de nano-electronica en embedded systems expliciet worden opgenomen. Ook de „mode en ontwerpindustrie” zou, gezien de actuele ontwikkelingen op dit gebied, breder moeten worden geformuleerd als „creatieve industrie”.

1.22 Het lijkt dus in toenemende mate belangrijk om de samenhangende clusters van industriële activiteiten te faciliteren en nieuwe, opkomende industriële activiteiten te bevorderen.

Wij bepleiten dit nadrukkelijker en explicieter op te nemen in het EC-werkplan.

1.23 Het zogenaamde clustermodel — intensieve en structurele samenwerking tussen overheid, bedrijven en kennisinstellingen — is daarbij een cruciale succesfactor voor alle innovatieve regio's in Europa. Voorbeelden zijn de regio Stockholm, Beieren, Île-de-France, Rhône-Alpes en Zuid-Oost Nederland. In het kader van vernieuwd en beter geïntegreerd Europees industriebeleid verdient een dergelijke geclusterde aanpak stevige ondersteuning.

2. Overige aanbevelingen van het Comité van de Regio's

Europa in 2027 (toekomstbeeld)

2.1 Het werkplan van de EC borduurt voort op de Lissabonstrategie en de Göteborgdoelstellingen, en is in dat opzicht een consistent uitgewerkt verhaal. Zoals reeds op enkele plaatsen opgemerkt bevat het naar ons oordeel veel goede en waardevolle voornemens. Weinigen zullen het ermee oneens zijn. Wat echter ontbreekt is een duidelijke toekomstvisie op het onderscheidend vermogen van Europa ten opzichte van de concurrenten in de rest van de wereld.

2.2 Het CvdR beveelt aan een stimulerend en enthousiasmerend beeld te ontwikkelen. Waar staat Europa in 2027? Hoe hebben de Europese industrieën ingespeeld op de opgaven die in 2006 werden geformuleerd? Hoe heeft het inzetten op 'intelligent regions' gezorgd voor economische én sociale vernieuwing in alle Europese lidstaten? Hoe zijn we er in de duurzame kennissamenleving in geslaagd om van energie, milieu en zorg-industrie nieuwe kansen en markten te maken? Et cetera, et cetera.

Inzetten op „Pieken in Europa” en wisselwerking met regio's

2.3 Aanbevolen wordt sterker in te zetten op kansrijke ontwikkelingen in de onderscheiden regio's, en daarbij aan te sluiten bij de economische concentraties en specialisaties die zich de komende jaren steeds sterker zullen ontwikkelen in Europa. Uitgangspunt is dat het faciliteren van topregio's sterk zal bijdragen aan de economische en sociale vernieuwing in de breedte, in alle lidstaten van Europa.

2.4 Aanbevolen wordt om in het kader van het vernieuwde EU-industriebeleid criteria voor de identificatie van topregio's op Europees niveau en binnen de verschillende lidstaten vast te leggen aan de hand waarvan middelen uit de Europese investeringsprogramma's aan die competitieve regio's kunnen worden toegewezen, als aanvulling op nationale en regionale investeringen. Ook zou de afzet van hun materiële en immateriële producten moeten worden ondersteund.

In dit vernieuwde Europees industriebeleid gericht op kansrijke ontwikkelingen en nieuwe regionaal-economische complexen moet er in het kader van „nieuwe solidariteit” ook expliciet aandacht zijn voor het stimuleren van regio's met achterstand. Het CvdR stelt de EC voor een hefboomwerking in te bouwen, bijvoorbeeld door het aangaan van interregionale economische partnerships als voorwaarde te stellen bij bijdragen uit de EU-kaderprogramma's en structuurfondsen.

Van sector- naar clusteraanpak (nieuwe domeinen)

2.5 Het stimuleren van de Europese stuwende sectoren naar „worldclassniveau” is en blijft een belangrijke doelstelling voor het Europees industriebeleid. De toekomstige welvaart zal echter steeds meer afhankelijk worden van bedrijfstak-doorsnijdende activiteiten. Aanbevolen wordt de reeds plaatsvindende, autonome ontwikkelingen beter zichtbaar te maken in de in het EC-werkplan opgenomen „brede categorieën”.

2.6 Daarom wordt aanbevolen om in het vernieuwde industriebeleid van de Commissie sterker aandacht te schenken aan het strategisch belang van een sectordoorsnijdende aanpak, met de erkenning van de kracht van „botsingen van domeinen”. De structurele samenwerking tussen overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen, ook wel aangeduid als „triple Helix”, is daarvoor een noodzakelijke voorwaarde. Dit clustermodel is één van de visitekaartjes voor het nieuwe Europese industriebeleid.

2.7 Het stimuleren van „botsingen van domeinen” is gericht op innovaties en geheel nieuwe product-markt-combinaties in de industrie. Het gaat echter verder dan alleen de industriedomeinen, ook de botsingen met andere, sociale en maatschappelijke domeinen zorgen voor nieuwe dynamiek. Het CvdR wijst in dit verband op de botsingen met kunst & cultuur (creatieve industrie), de botsingen tussen culturen (nieuw intercultureel ondernemerschap) of met het beroepsonderwijs (vernieuwd vakmanschap). Ook op deze terreinen kan en moet de EU een belangrijke stimulerende rol spelen. Het CvdR roept de EC op hieraan aandacht te besteden in de programma's en nieuwe structuurfondsen.

Steviger integratie impulsen

2.8 Met name bij de bedrijfstakoverschrijdende voorstellen zijn er aanknopingspunten voor een stevige integratieslag in het Europees beleid. Op de volgende punten hebben wij aanbevelingen gedaan voor extra accenten:

- Bij energie, milieu en zorgindustrie van „maatschappelijk vraagstuk” naar nieuwe kansen in de markt in het kader van de Europese duurzame kennisgeving van de toekomst (zie 2.1).
- Een Europese taskforce „sociale innovatie” die niet losstaat van, maar in het hart is gepositioneerd van het Europese industriebeleid, met aandacht voor zowel de topniveaus als het bieden van perspectief voor de onderkant van de arbeidsmarkt.
- Geïntegreerde aanpak van onderzoek en innovatie: meer afstemming tussen de kaderprogramma's en structuurfondsen in de plannen en richtsnoeren, met name het bundelen van middelen op toponderzoek.
- Aanbestedingsbeleid: hieraan wordt geen aandacht besteed, maar dit zou wel één van de bedrijfstakoverschrijdende beleidsinitiatieven moeten zijn vanuit het oogpunt van

stimulering van het MKB, dat in het kader van het aanbestedingenbeleid steeds moeilijker aan de bak komt in de EU.

- Ook vanuit andere Europese beleidsterreinen bijdragen aan het creëren van (grensoverschrijdende) internationale toplocaties in Europa.

Ontbureaucratiseren, toegankelijkheid MKB

2.9 Zeer terecht kent het EC-werkplan veel waarde toe aan de innovatieve kracht van de middelgrote en kleinere ondernemingen. De mate waarin die ondernemingen ook daadwerkelijk worden bereikt is echter vooral sterk afhankelijk van de vereenvoudiging van de Europese regelgeving. Zoals de voorstellen gericht op het MKB nu zijn ingericht, zullen de mogelijkheden om bijvoorbeeld O & O in het MKB te subsidiëren zwaar afnemen en dat staat haaks op het versterken van de mondiale concurrentiepositie. Nu reeds besteedt een gemiddeld MKB-bedrijf in de VS 7x meer aan O&O dan een MKB-bedrijf in de EU.

2.10 Geen enkel bedrijf zal straks voor een subsidie van 15 % alle administratieve eisen van de EU willen en kunnen dragen. Het CvdR pleit daarom voor een zeer sterke ontbureaucratisering, gericht op het toegankelijker maken van de Europese kaderprogramma's en fondsen voor het MKB. Alle voorstellen van de EC op dit punt worden krachtig ondersteund.

Aangezien de regionale en lokale overheden het dichtst bij het MKB staan, kunnen zij bevorderen dat deze ondernemingen vlotter toegang krijgen tot de EU-steun.

2.11 Deregulering en verlichting van de administratieve lastendruk als gevolg van de Europese regelgeving zijn, naast een scherpe kosten-batenanalyse van die regelgeving, essentiële voorwaarden om de doelstellingen van Lissabon te kunnen verwezenlijken. De evaluatie van de weerslag van de Europese wetgeving op het bedrijfsleven („business impact assessment”) speelt hierbij een belangrijke rol. Een randvoorwaarde voor kwaliteitsborging van business impact assessment is dat deze objectief en door een derde, onafhankelijke partij moet worden uitgevoerd. Het CvdR roept de EC op om zo snel mogelijk met voorstellen te komen. Het Nederlandse mechanisme van een onafhankelijke audit body (Adviescollege Toetsing Administratieve Lasten, ACTAL) zou hierbij als uitgangspunt kunnen dienen.

Tot slot

Onder verwijzing naar de komende, tussentijdse evaluatie door de Commissie ontvangt het CvdR bijzonder graag een reactie op de voorstellen en adviezen in dit advies. Verder roepen wij de Commissie op te overwegen een jaarlijkse monitoring in te voeren. Het CvdR is graag bereid die jaarlijkse monitoring van commentaar te voorzien.

Brussel, 14 juni 2006

De voorzitter
van het Comité van de Regio's
Michel DELEBARRE

Advies van het Comité van de Regio's over de Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's „Een nieuwe kaderstrategie voor meertaligheid”

(2006/C 229/05)

HET COMITÉ VAN DE REGIO'S,

gezien de Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's betreffende *een nieuwe kaderstrategie voor meertaligheid* (COM(2005) 56 final),

gezien het besluit van zijn voorzitter van 24 januari 2006 om de commissie Cultuur, onderwijs en onderzoek te belasten met het opstellen van een advies hierover,

gezien het besluit van de Europese Commissie van 30 september 2005 om het CvdR, overeenkomstig artikel 265, eerste alinea, van het EG-Verdrag, hierover te raadplegen,

gezien het CvdR-advies over het voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van het programma *Cultuur 2007 (2007-2013)* (COM(2004) 469 final, CdR 259/2004 fin), ⁽¹⁾

gezien het CvdR-advies over de Mededeling betreffende *het leren van talen en de taalverscheidenheid bevorderen: actieplan 2004-2006* (CdR 248/2003 fin), ⁽²⁾

gezien het CvdR-advies over *de bevordering en bescherming van regionale en minderheidstalen* (CdR 86/2001 fin), ⁽³⁾

gezien het op 4 april 2006 goedgekeurde ontwerpadvies van de CvdR-commissie Cultuur, onderwijs en onderzoek (CdR 33/2006 rev.2; rapporteur: de heer **Murray**, lid van de graafschapsraad van Meath en lid van de regioraad „Mid East”, IE/UEN-EA),

heeft tijdens zijn op 14 en 15 juni 2006 gehouden 65e zitting (vergadering van 14 juni) het volgende advies goedgekeurd.

1. Algemene opmerkingen

1.1 Het CvdR is ingenomen met de nieuwe kaderstrategie, omdat die bijdraagt aan de bevordering van taalverscheidenheid en een aanvulling vormt op de bestaande initiatieven van de Commissie ter verbetering van haar communicatie met de burgers.

1.2 Het kan zich vinden in de voornaamste doelstellingen van het Commissievoorstel: (1) het leren van talen en de taalverscheidenheid in de samenleving bevorderen; (2) een gezonde meertalige economie stimuleren; en (3) de wetgeving, procedures en informatie van de Europese Unie voor de burgers in hun eigen taal toegankelijk maken.

1.3 Het is echter van mening dat voor dergelijke belangrijke doelstellingen onvoldoende middelen worden uitgetrokken.

1.4 De verantwoordelijkheid voor de bevordering van meertaligheid ligt voor het grootste deel bij de lidstaten en de lokale en regionale overheden, maar concrete ondersteuning door de Commissie is nodig om hen bewust te maken van dit thema en de samenhang van de maatregelen die in de hele EU op verschillende niveaus worden genomen, te vergroten.

1.5 De lokale en regionale overheden spelen een belangrijke rol bij de tenuitvoerlegging van het beleid ter bevordering van

meertaligheid. Die rol moet in de mededeling dan ook meer aandacht krijgen.

1.6 Er moet meer erkenning komen voor de betekenis van stedenbanden (jumelages) voor het leren van talen en culturele uitwisselingen. Stedenbanden zorgen op lokaal en regionaal niveau voor een duidelijke Europese dimensie waarmee de kloof tussen de EU en haar burgers kan worden verkleind.

1.7 Een belangrijke stap vooruit om de EU en veel van haar burgers dichter bij elkaar te brengen, is gezet met de laatste wijziging van Verordening 1/1958, op grond waarvan het Iers vanaf 1 januari 2007 als officiële werktal van de EU-instellingen geldt, en met de conclusies van de Raad van 13 juni 2005, op grond waarvan EU-instellingen en -organen en lidstaten administratieve akkoorden kunnen sluiten waarmee het mogelijk wordt om als officiële taal ook talen te gebruiken die een grondwettelijk erkende status hebben op (een deel van) het grondgebied van een lidstaat, en waarvan het gebruik als nationale taal bij wet is toegestaan.

1.8 Sectorale programma's als *Socrates*, *Jeugd* en *Leonardo* en het geïntegreerde programma voor levenslang leren leveren een belangrijke bijdrage aan de bevordering van het leren van talen

⁽¹⁾ PB C 164 van 5 juli 2005, blz. 65

⁽²⁾ PB C 73 van 23 maart 2004, blz. 33

⁽³⁾ PB C 357 van 14 december 2001, blz. 33

in de EU. Ze omvatten goede voorbeelden van maatregelen waarmee het ontstaan van een meertalige samenleving kan worden gestimuleerd. Het CvdR benadrukt dat de Commissie wat dit betreft meer kan ondernemen.

1.9 In dit verband juicht het CvdR toe dat de Commissie in het huidige voorstel inzake het geïntegreerde programma voor levenslang leren geen onderscheid maakt tussen de verschillende Europese talen; tot dusverre deed ze dit wel, zodat momenteel alleen in de officiële werktalen van de EU-instellingen aan dit programma kan worden deelgenomen.

1.10 Migranten zouden alle mogelijke kansen moeten krijgen om hun eigen taal te „onderhouden” en de taal of talen van hun gastland te leren. De vestiging van migranten uit derde landen in de EU leidt tot een enorme culturele en taalverscheidenheid, hetgeen explicieter zou moeten worden erkend. Er zou voor een minimaal programma aan onderwijs in de talen van deze migranten moeten worden gezorgd. Daarnaast zijn er meer gespecialiseerde opleidingen voor tolken nodig, teneinde de communicatie tussen allochtonen en autochtonen te vergemakkelijken.

Specifieke opmerkingen over de kaderstrategie

Acties voor een meertalige samenleving — Het leren van talen en de taalverscheidenheid in de samenleving bevorderen

1.11 De leerplannen en structuren voor het onderwijzen van een vreemde taal moeten inderdaad, zoals de Commissie schrijft, beantwoorden aan de veranderende eisen die aan leerlingen en studenten worden gesteld. Het CvdR kijkt daarom uit naar aanbevelingen van de Commissie over de vraag hoe de opleidingen van leraren vreemde talen en de technologische hulpmiddelen voor het leren van talen kunnen worden gemoderniseerd.

1.12 Het CvdR steunt de ontwikkeling van het academisch thema meertaligheid en interculturaliteit in de Europese samenleving. Het is ingenomen met het voorstel van de Commissie om onderzoek naar taalverscheidenheid aan te vullen met netwerken van leerstoelen, naar het voorbeeld van de succesvolle Jean Monnet-actie.

1.13 Het CvdR is zich ervan bewust dat het leren van talen op jonge leeftijd veel voordelen heeft, mits de leraren die zich daarmee bezighouden specifiek zijn opgeleid. Het stemt daarom tot tevredenheid dat de Commissie binnenkort een studie publiceert over „beste praktijken” op dit gebied. Het vindt wel dat die ook een regionale invalshoek moet bevatten en hoopt dat rekening zal worden gehouden met de jarenlange ervaring die terzake op regionaal niveau is opgedaan.

1.14 De instellingen voor hoger onderwijs zouden kunnen worden aangemoedigd een actievere rol te spelen bij de bevordering van meertaligheid onder studenten en personeel. Meer projecten zoals het *European Network for the promotion of Languages Among All Undergraduates* (ENLU) zouden welkom zijn (netwerk voor de bevordering van de talenkennis van studenten).

1.15 Daarnaast zouden de instellingen voor hoger onderwijs een actievere rol kunnen spelen bij de bevordering van een multiculturele samenleving door contacten te leggen met lokale en regionale overheden en het plaatselijke bedrijfsleven.

1.16 Net als de Commissie is het CvdR van mening dat de trend in niet-Engelstalige landen om in het Engels in plaats van in de nationale of regionale taal te onderwijzen onvoorziene gevolgen kan hebben voor de vitaliteit van deze talen. Aan deze ontwikkeling moet dringend wat worden gedaan en het CvdR is dan ook blij dat de Commissie van plan is dit fenomeen grondiger te bestuderen.

1.17 Het CvdR staat achter het idee om de lidstaten aan te moedigen nationale plannen op te stellen om structuur, samenhang en richting te geven aan acties ter bevordering van meertaligheid. Die plannen moeten volgens hem duidelijke doelstellingen bevatten voor het taalonderwijs in de verschillende onderwijsstadia. Tegelijkertijd moet het culturele belang van taalverscheidenheid permanent onder de aandacht worden gebracht. De lokale en regionale overheden zouden bij de uitwerking en implementatie van de nationale plannen moeten worden betrokken.

1.18 Door minderheids- (minder gebruikte) en regionale talen te beschermen en het gebruik ervan te bevorderen, wordt de regionale identiteit versterkt. Het CvdR staat positief tegenover de bestaande steun voor dit soort talen, maar vindt dat extra aandacht moet worden besteed aan onderzoek naar andere manieren om de toekomst van deze talen veilig te stellen, omdat minderheidstalen nu eenmaal kwetsbaarder zijn.

1.19 De Commissie heeft „kennis van vreemde talen” opgenomen onder de kernvaardigheden die alle Europese burgers in hun leven nodig hebben. Het CvdR is het hiermee eens en verzoekt de Commissie in dit verband documenten op te stellen om hieraan in de maatschappelijke praktijk concreet invulling te geven.

Acties voor een meertalige economie

1.20 Betere taalvaardigheden zullen leiden tot meer handelsmogelijkheden voor het Europese bedrijfsleven. Het CvdR staat dan ook positief tegenover de door de Commissie voor 2006 aangekondigde studie over de gevolgen van het gebrek aan taalvaardigheden voor de Europese economie. Daarin zou echter wel bijzondere aandacht moeten worden besteed aan regionale verschillen in taalvaardigheden en de aanbevelingen uit deze studie zouden op grote schaal moeten worden verspreid. Het CvdR kijkt tevens uit naar de voor 2006 op stapel staande publicatie op internet van een lijst van alle soorten taaldiploma's in de EU.

1.21 De mogelijkheden om meertaligheid en beroepsopleiding te combineren moeten worden verruimd om de transnationale mobiliteit van werknemers te verbeteren, hetgeen een instrument is om het communautaire werkgelegenheidsbeleid ten uitvoer te leggen.

1.22 In de Engelstalige EU-lidstaten neemt het aantal talenstudenten af. Een van de oorzaken daarvan is dat onder personen met Engels als moedertaal de opvatting leeft dat kennis van andere talen niet veel oplevert op de arbeidsmarkt en van weinig nut is voor hun beroep: het beheersen van een moderne vreemde taal beschouwen zij niet altijd als een noodzakelijke vaardigheid om verder te kunnen studeren of carrière te kunnen maken. De Commissie mag dan wel spreken over manieren waarop een meertalige economie kan worden gecreëerd, het CvdR benadrukt dat meer actie moet worden ondernomen om mensen ervan te doordringen dat het leren van talen economisch gezien voordelen oplevert.

1.23 Het is zeer belangrijk dat mensen informatie in een vreemde taal kunnen raadplegen en gebruiken. Het CvdR is daarom ingenomen met de geplande creatie van een „gemeenschappelijke Europese informatieruimte”, die in verschillende talen en ten aanzien van verschillende culturen inhoud en digitale diensten biedt.

1.24 Het ondertitelen van films en televisieprogramma's biedt potentieel veel mogelijkheden om het leren van talen te bevorderen. Het CvdR is om die reden voorstander van verder onderzoek om na te gaan of meer van ondertiteling gebruik kan worden gemaakt.

1.25 De opleidingsprogramma's in het hoger onderwijs en elders moeten voortdurend worden gemoderniseerd. Het loont dus zeer de moeite om in 2006 een conferentie te organiseren over vertaalopleidingen aan universiteiten.

1.26 Het CvdR staat achter de lancering — in het kader van *i2010* — van een baanbrekend initiatief op het gebied van digitale bibliotheken en ondersteunt initiatieven om de werkzaamheden van Europese onderzoeksteams op het gebied van taaltechnologie, computervertalingen en de ontwikkeling van taal-hulpmiddelen te coördineren.

Acties voor meertaligheid in de communicatie tussen de Commissie en de burgers

1.27 Het is het CvdR bekend dat de Commissie de afgelopen tien jaar verschillende meertalige initiatieven heeft genomen om de burgers voor te lichten hoe de Europese wetgeving hun leven beïnvloedt, en het staat positief tegenover de voorstellen om op deze initiatieven voort te bouwen. Niettemin vindt het dat de Commissie een krachtige impuls moet geven aan haar voorlichtingscampagnes om de Europese burgers bewuster te maken van de taalverscheidenheid, de culturele diversiteit en het literair en artistiek erfgoed in de EU als gemeenschappelijke grondwaarden. Bewustwordingsinitiatieven zijn essentieel om de kennis van de burgers over hun erfgoed te vergroten en moeten óók specifiek worden gericht op de jongere generaties Europeanen, in alle stadia van zowel formeel als informeel onderwijs.

1.28 Het CvdR is er zeer tevreden over dat de Commissie op haar website (Europa) en in haar publicaties meertaligheid blijft propageren. Het is tevens ingenomen met de geplande creatie op de Europa-website van een portaalsite over talen met informatie over meertaligheid in de EU en met ruimte voor

nieuwe portaalsites voor taalleraren en iedereen die talen leert. Ook positief is dat de Commissie een intern netwerk zal opzetten om te waarborgen dat alle diensten haar meertaligheidsbeleid coherent uitvoeren.

1.29 Alle Europese instellingen worden verzocht om er in hun beleid inzake communicatie met de burgers, en met name op de portaalsite over talen, rekening mee te houden dat er in EU-lidstaten naast de officiële werktalen van de EU-instellingen ook andere talen bestaan waarvan de officiële juridische status grondwettelijk is verankerd. De Commissie zou in haar communicatiebeleid ook plaats voor deze talen moeten inruimen.

1.30 Verder is het een goed initiatief om de vertaalantennes van de Commissie in de lidstaten een grotere rol toe te kennen bij de bevordering van meertaligheid, vooral door de informatie van de Commissie aan de plaatselijke doelgroepen aan te passen.

1.31 Mensen moeten ervan doordrongen raken dat taalverscheidenheid zeer waardevol is en daarom steunt het CvdR eveneens de organisatie in de lidstaten van seminars over meertaligheid voor journalisten en andere opiniemakers.

1.32 De organisatie van een internationale vertaalwedstrijd tussen scholen in de lidstaten is beslist een goed initiatief, omdat daarmee de ontwikkeling van soortgelijke meertalige benchmarking en wedstrijd op het niveau van de lokale en regionale overheden in de EU wordt gestimuleerd.

1.33 Tot slot is het CvdR ingenomen met het voorstel van de Commissie om een werkgroep Meertaligheid op te richten en een ministerconferentie over meertaligheid te organiseren. Aan die conferentie zou het graag willen deelnemen.

2. Aanbevelingen van het Comité van de Regio's

2.1 De lokale en regionale overheden spelen een belangrijke rol bij de bevordering van taal en cultuur en daarom zou de grote bijdrage die zij aan meertaligheid leveren duidelijker in de mededeling naar voren moeten komen.

2.2 Er zou meer erkenning moeten komen voor de betekenis op lokaal niveau van initiatieven als stedenbanden (*jumelages*) en de activiteiten van de euroregio's voor het leren van talen en culturele uitwisselingen.

2.3 De Commissie zou de burgers meer moeten doordringen van het belang van meertaligheid en de samenhang moeten vergroten van de maatregelen die in de hele EU op verschillende niveaus worden genomen om meertaligheid te stimuleren. Hierbij moet gebruik worden gemaakt van het feit dat „kennis van vreemde talen” is opgenomen onder de kernvaardigheden waarover alle Europese burgers dienen te beschikken.

2.4 De Commissie zou sectorale programma's als *Socrates*, *Jeugd* en *Leonardo* en het geïntegreerde programma voor levenslang leren meer moeten betrekken bij de bevordering van het leren van talen in de EU. Met name zou zij de mobiliteit van studenten — speerpunt van het Erasmusprogramma — moeten stimuleren.

2.5 Andere Europese instellingen zouden de positieve ervaringen van het CvDR met het gebruik van andere officiële nationale talen dan de gebruikelijke kunnen benutten om te overwegen die talen ook zelf te gaan gebruiken.

2.6 Het zou een goede zaak zijn als er ook voor lokale en regionale overheden zelf initiatieven zouden worden ontplooid om hun personeelsleden vreemde talen te laten leren en hun taalkennis te verdiepen en te vervolmaken, gelet op de rol die zij spelen in de bevordering van de Europese integratie en het samenwerkingsbeleid. Lokale en regionale overheden die bevoegd zijn voor onderwijs, zouden taalvaardigheid in hun desbetreffende programma's en projecten moeten opnemen.

2.7 Migrantengroepen zouden meer steun moeten krijgen om niet alleen de taal van hun gastland te leren, maar ook hun eigen talen en culturen in stand te houden. Wanneer het gaat over de talen van migranten, zou ook explicieter moeten worden verwezen naar beleidsmaatregelen die ten uitvoer kunnen worden gelegd in samenwerking met lokale overheden, universiteiten en het bedrijfsleven.

2.8 Voorts zijn meer gespecialiseerde opleidingen voor tolken nodig, teneinde de communicatie tussen allochtonen en autochtonen te vergemakkelijken.

Specifieke opmerkingen over de kaderstrategie

Acties voor een meertalige samenleving — Het leren van talen en de taalverscheidenheid in de samenleving bevorderen

2.9 De opleiding van leraren vreemde talen zou een prioriteit moeten worden en de Commissie zou in haar actieplan gedetailleerder moeten ingaan op de scholing van taalleraren op alle niveaus.

2.10 De Commissie zou daarnaast dieper moeten ingaan op de verdeling van leerstoelen meertaligheid en interculturaliteit over de lidstaten.

2.11 De Commissie zou meer projecten moeten promoten die contacten stimuleren tussen de instellingen voor hoger onderwijs en de samenleving, waaronder de lokale en regionale overheden en het plaatselijke bedrijfsleven.

2.12 De Commissie zou in het hoger onderwijs meertaligheid moeten bevorderen via projecten zoals het *European*

Network for the promotion of Languages Among All Undergraduates (ENLU; netwerk voor de bevordering van de talenkennis van studenten).

2.13 De lidstaten zouden de aanbeveling van de Commissie om te komen met nationale plannen voor meertaligheid en culturele diversiteit, moeten opvolgen.

2.14 De Commissie zou de lidstaten een duidelijke reeks richtsnoeren moeten verstrekken voor het opstellen van dergelijke plannen.

2.15 In de mededeling zou duidelijker naar voren moeten komen dat regionale en minderheidstalen een belangrijke rol spelen bij de totstandkoming van een meertalig Europa.

Acties voor een meertalige economie

2.16 In de studie over de gevolgen van het gebrek aan taalvaardigheden voor de Europese economie zouden ook de regionale verschillen in taalvaardigheden aan de orde moeten komen. De aanbevelingen n.a.v. deze studie zouden op grote schaal moeten worden verspreid.

2.17 De Commissie zou haar voorlichtingscampagnes over de economische en culturele voordelen van het leren van talen moeten intensiveren.

Acties voor meertaligheid in de communicatie tussen de Commissie en de burgers

2.18 De Commissie zou een extra impuls moeten geven aan haar voorlichtings- en informatiecampagnes over de Europese taalverscheidenheid en culturele diversiteit, het Europese literaire en artistieke erfgoed en de Europese gemeenschappelijke grondwaarden, en die in het bijzonder moeten richten op de jongere generaties Europeanen. Tevens zou er meer ondersteuning moeten komen voor onderwijs in de taal van en het professionele taalgebruik in het gastland, bijvoorbeeld t.b.v. Europese burgers die in een andere lidstaat werken.

2.19 Het is van groot belang dat opiniemakers ervan doordrongen raken dat taalverscheidenheid zeer waardevol is en daarom zou de Commissie haar op deze doelgroep gerichte voorlichtingscampagnes over meertaligheid moeten opvoeren.

Brussel, 14 juni 2006

De voorzitter
van het Comité van de Regio's
Michel DELEBARRE

Advies van het Comité van de Regio's over het Derde pakket wetgeving ten behoeve van de maritieme veiligheid in de Europese Unie

(2006/C 229/06)

HET COMITÉ VAN DE REGIO'S,

GEZIEN de brief van de Europese Commissie van 25 november 2005, waarin het Comité wordt verzocht advies uit te brengen over het „Derde pakket wetgeving ten behoeve van de maritieme veiligheid in de Europese Unie”;

GEZIEN de Mededeling van de Commissie over „Het derde pakket van wettelijke maatregelen ter verhoging van de maritieme veiligheid” en de zeven richtlijnen die daarin zijn vervat, nl. COM(2005) 586 final, COM(2005) 587 final, COM(2005) 588 final, COM(2005) 589 final, COM(2005) 590 final, COM(2005) 592 final, COM(2005) 593 final;

GEZIEN het besluit van het bureau d.d. 12 april 2005 om de commissie Territoriale samenhang met het opstellen van een advies over dit onderwerp te belasten;

GEZIEN de motie voor een resolutie van het Europees Parlement inzake de vergroting van de veiligheid op zee naar aanleiding van de ramp met de olietanker Prestige (2003/2066(INI)), en de resolutie van de commissie-MARE;

GEZIEN het advies van de Associatie van reders van de Europese Gemeenschap (ECSA) namens de Europese verenigingen van reders en hun leden van juni 2004, en de adviezen van de *European Seaports Organisation* (ESPO) namens de Europese zeehavens van 10 juni 2004 en 10 maart 2005, alsook de adviezen die door INTERTANKO namens zijn leden in januari 2006 zijn uitgebracht;

GEZIEN de ideeën van de *Maritime Safety Umbrella Operation* (MUSO), die tijdens het seminar over „*Refuge Area Best Practice: Identification, Planning and Stakeholder Involvement*” op 23 en 24 februari 2006 naar voren zijn gebracht en het tijdens dit seminar gepresenteerde voorstel om via de IMO een *Casualty Management Framework* te ontwikkelen, dat in deze richtlijn zou moeten worden opgenomen;

GEZIEN de internationale maritieme verdragen van de IMO, met inbegrip van alle thans van kracht zijnde, door de algemene vergadering van de IMO goedgekeurde resoluties en wijzigingen;

GEZIEN zijn op 5 april 2006 door zijn commissie Territoriale samenhang goedgekeurde ontwerpadvies (CdR 43/2006 rév.2) (rapporteur: mevrouw **Clucas** (UK/ALDE, lid van de gemeenteraad van Liverpool));

Overwegende dat:

- 1) er nog steeds schepen zijn die niet aan de normen voldoen en dat verdere actie is geboden om een halt toe te roepen aan vlaggenstaten, classificatiebureaus, reders, beheerders, bevrachters, terminalexploitanten en kapiteins die onverantwoord gedrag blijven vertonen met als oogmerk om meer winst te maken zonder daarbij de internationale regels en veiligheidsvoorschriften in acht te nemen;
- 2) ongevallen en incidenten op zee tot dodelijke slachtoffers en vervuiling van oceanen, regionale en lokale kustgebieden en zeegebieden hebben geleid en daardoor zware economische verliezen, ernstige schade aan het milieu en grote ongerustheid bij de bevolking hebben veroorzaakt;
- 3) een levendige en concurrerende Europese zeevaart van belang is voor regio's en steden, met name voor die regio's en steden die zich toeleggen op nijverheid, export- en economische activiteiten die verband houden met de zee;
- 4) coördinatie met de maritieme strategie van de EU nodig is, naast de behoefte aan wederzijdse synergie en de mogelijkheid om regionale en lokale overheden realistische oplossingen te bieden;
- 5) de beginselen van subsidiariteit en van evenredigheid van bijzonder belang zijn als de EU maatregelen neemt op het gebied van vervoer, omdat de desbetreffende bevoegdheden om wetten uit te vaardigen en toe te passen dikwijls door de EU, de lidstaten en de regio's worden gedeeld;

- 6) het kader van de nieuwe wetsvoorstellen aan het volgende voldoet:
- verenigbaar zijn met de internationaal geldende overeenkomsten die binnen de IMO tot stand zijn gekomen;
 - de recente ontwikkelingen op internationaal niveau.

heeft tijdens zijn 65e zitting van 14-15 juni 2006 (vergadering van 15 juni 2006) het volgende advies goedgekeurd:

Het Comité van de Regio's

is van mening dat het Derde pakket wetgeving ten behoeve van de maritieme veiligheid in de Europese Unie („Erika III”) het potentieel heeft om de veiligheid van het zeevervoer aanzienlijk te verbeteren;

1. Voorstel voor een richtlijn betreffende de verantwoordelijkheid van vlaggenstaten

1.1 **denkt** dat de Europese vloot er aanzienlijk profijt van zal trekken als vlaggenstaten meer verantwoordelijkheid krijgen en als de interpretatie van de IMO-verdragen, met inbegrip van alle recente versies van de resoluties van de algemene vergadering van de IMO en de wijzigingen daarop, wordt geharmoniseerd;

1.2 **is van oordeel** dat de specifieke voorstellen om de druk op schepen die niet aan de normen voldoen op te voeren en schepen die wél goed worden beheerd te belonen, en om meer druk uit te oefenen op vlaggenstaten om hun plichten krachtens de IMO-verdragen na te komen, de juiste manier zijn om vooruitgang te boeken;

1.3 **stemt in** met de herroeping van IMO-Resolutie A.847 (20) en de vervanging van die resolutie door IMO-Resolutie A.(...) (23) waarbij lidstaten hun verplichtingen als vlaggenstaten, in overeenstemming met de IMO-verdragen en die resolutie, daadwerkelijk en consequent moeten nakomen;

1.4 **is van mening** dat een eind moet worden gemaakt aan de sociale en economische misstanden, alsook aan het inzetten van te laaggekwalificeerd personeel als gevolg van de uiteenlopende interpretaties van de IMO-verdragen door vlaggenstaten;

1.5 **is van oordeel** dat de beste manier om de interpretatie van de IMO-verdragen, met inbegrip van alle recente versies van de resoluties van de algemene vergadering van de IMO en de wijzigingen daarop, te harmoniseren een eenvormige toepassing in de hele EU van de IMO's eigen interpretatie van deze verdragen is;

1.6 **pleit** voor harmonisatie in de hele EU van alle leerprogramma's en van de eisen die aan zeevaartopleidingen worden gesteld, als onlosmakelijk onderdeel van de wederzijdse erkenning van bekwaamheidscertificaten;

1.7 **is bezorgd** over de mogelijkheid, waar ook echt gebruik van wordt gemaakt, om zich tot een ander classificatiebureau en/of andere vlaggenstaat te wenden in geval van onenigheid tussen de eigenaar/beheerder van een schip en het classificatiebureau en/of de vlaggenstaat over kwesties met betrekking tot de veiligheid, de bemanning, het onderhoud, de uitrusting en de exploitatie van een schip;

1.8 **stelt voor** dat de classificatiebureaus en vlaggenstaten aandringen op volledige naleving van de IMO-verdragen door het schip voordat het zich bij een ander classificatiebureau en/of in een andere vlaggenstaat laat registreren. Bovendien moet een schip de IMO-resoluties volledig in acht nemen om door een classificatiebureau en/of vlaggenstaat te worden geaccepteerd en in de klasse en het register ingeschreven te blijven staan;

1.9 **stemt ermee in** dat het bestaande corpus van instrumenten inzake maritiem arbeidsrecht in deze richtlijn wordt geïntegreerd;

1.10 **toont zich bezorgd over** de werktijden van zeevarenden, de vermoeidheid als gevolg van voortdurend overwerk en de gevaren van fouten, ongelukken, schade en mogelijke vervuiling als gevolg van overwerk en te korte rustperiodes;

1.11 **is van mening** dat indien het recht om schepen van de toepassing van de in de IMO-verdragen vastgestelde basisregels voor vlaggenstaten vrij te stellen uitsluitend en volledig bij de maritieme instanties wordt gelegd, zulks tot gevolg kan hebben en ook al heeft dat niet alle lidstaten hetzelfde veiligheidsniveau handhaven en dat de concurrentie tussen vlaggenstaten wordt verstoord. Daarom zou het recht om vrijstelling te geven, moeten worden beperkt tot bijv. marineschepen;

1.12 **beveelt aan** dat de geharmoniseerde interpretaties van technische veiligheidsnormen, die thans van toepassing zijn op passagiersschepen ... overeenkomstig artikel 12 van Richtlijn 98/18/EG van de Raad van maart 1998, voortaan op alle koopvaardijsschepen en vissersvaartuigen worden toegepast;

1.13 **wenst** dat de maritieme instanties en de lokale overheden zoveel mogelijk samenwerken om de problemen i.v.m. het scheepsverkeer en de impact daarvan op de sociaal-economische ontwikkeling van het territorium, middels een geïntegreerde aanpak, het hoofd te bieden;

1.14 **vindt ook** dat de maritieme instanties van de lidstaten over toereikende middelen moeten beschikken om aan hun vlaggenstaatverplichtingen te voldoen;

1.15 **sluit zich aan bij** de bepaling in de richtlijnen aangaande het creëren van een gegevensbank voor essentiële informatie over schepen die de vlag van een lidstaat voeren en schepen die uit het register van een lidstaat zijn uitgeschreven;

1.16 **is voorstander van** het door de IMO voorgestelde auditprogramma, maar wil dat dit programma verplicht wordt gesteld als onderdeel van een kwaliteitscertificeringsprogramma overeenkomstig de ISO of soortgelijke, door de EG vastgestelde normen;

1.17 **toont zich bezorgd** over het criminele en negatieve beeld dat van kapiteins wordt geschetst. Er zullen ongetwijfeld gevallen van onmiskenbaar crimineel gedrag bestaan, maar dit beeld klopt meestal niet, en is ongepast en zeer schadelijk voor een beroepsgroep die een vrij moeilijke, stressvolle en soms gevaarlijke taak met veel succes volbrengt;

1.18 **constateert bezorgdheid** over de mogelijk inperking van het beginsel van vrije doorvaart van schepen zonder vijandige bedoelingen en het recht van vrijheid van scheepvaart als deze over de wateren van Europese landen varen zonder een van hun havens aan te doen. Deze rechten moeten zoveel mogelijk worden gerespecteerd, zolang dit niet ten koste gaat van de veiligheid. Het moet de scheepvaart duidelijk worden

gemaakt dat alle schepen verplicht zijn om volgens de regels van de verkeersbegeleidingsdiensten te varen en rapportageprocedures te volgen.

1.19 **maakt zich zorgen** over de mogelijke extra administratieve rompslomp voor het leidinggevend personeel indien gemeld moet worden wanneer het schip aan inspectie toe is en een certificaat van verzekering moet worden verstrekt. Het voorstel van de IMO om het aantal controles van de certificaten te verminderen door middel van een vlotter systeem met on-lineprocedures voor elektronische certificering, moet worden uitgebreid tot verzekeringen en verplicht worden gesteld. Het voorgaande is ook van toepassing op het voorstel voor de richtlijn betreffende havenstaatcontrole.

AANBEVELINGEN

Aanbeveling 1.1

Artikel 1

Door de Commissie voorgestelde tekst	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
c) te voorzien in een mechanisme voor geharmoniseerde interpretatie van de maatregelen die in de IMO-verdragen zijn vastgesteld en die aan het oordeel van de partijen bij deze verdragen zijn overgelaten.	c) te <u>zorgen voor</u> voorzien in een mechanisme voor geharmoniseerde interpretatie van de maatregelen die in de IMO-verdragen zijn vastgesteld <u>door gebruik te maken van de interpretatie die de IMO zelf aan deze verdragen geeft, en die aan het oordeel van de partijen bij deze verdragen zijn overgelaten.</u>

Motivering

Tot dusver is de interpretatie van de IMO-verdragen overgelaten aan de instanties van de vlaggenstaten of aan de namens hen optredende rechtbanken, hetgeen tot verschillende interpretaties en uiteenlopende normen heeft geleid. Om de interpretatie van de IMO-verdragen te harmoniseren zou de door de IMO gehanteerde interpretatie van haar verdragen verplicht moeten worden gesteld.

Aanbeveling 1.2

Artikel 2

Door de Commissie voorgestelde tekst	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
a) „IMO-verdragen”: de volgende verdragen met de daarop betrekking hebbende protocollen en wijzigingen, alsmede de daarmee verband houdende verplichte codes die in het kader van de Internationale Maritieme Organisatie (IMO) zijn aangenomen, in hun meest actuele versie: <ul style="list-style-type: none"> (i) het Internationaal Verdrag voor de beveiliging van mensenlevens op zee uit 1974 (SOLAS 74); ii) het internationaal verdrag betreffende de uitwatering van schepen van 1966 (LL 66); iii) het internationaal verdrag betreffende de meting van schepen van 1969 (Tonnage 69); iv) het Internationaal Verdrag ter voorkoming van verontreiniging door schepen; v) het Internationaal Verdrag betreffende de normen voor zeevarenden inzake opleiding, diplomering en wachtdienst (STCW 1978); vi) het Verdrag inzake internationale bepalingen ter voorkoming van aanvaringen op zee van 1972 (COLREG 72); 	a) „IMO-verdragen”: de volgende verdragen met de daarop betrekking hebbende protocollen en wijzigingen, alsmede de daarmee verband houdende verplichte codes die in het kader van de Internationale Maritieme Organisatie (IMO) zijn aangenomen, in hun meest actuele versie: <ul style="list-style-type: none"> (i) het Internationaal Verdrag voor de beveiliging van mensenlevens op zee uit 1974 (SOLAS 74); ii) het internationaal verdrag betreffende de uitwatering van schepen van 1966 (LL 66); iii) het internationaal verdrag betreffende de meting van schepen van 1969 (Tonnage 69); iv) het Internationaal Verdrag ter voorkoming van verontreiniging door schepen; v) het Internationaal Verdrag betreffende de normen voor zeevarenden inzake opleiding, diplomering en wachtdienst (STCW 1978); vi) het Verdrag inzake internationale bepalingen ter voorkoming van aanvaringen op zee van 1972 (COLREG 72); vii) <u>de Code voor het veilig vervoer van deklast hout (Code of Safe Practice for Ships Carrying Timber Deck Cargoes) en</u> viii) <u>de Code voor het veilig vervoer van vaste bulkklading (Code of Safe Practice for Solid Bulk Cargoes).</u>

Motivering

Alle richtlijnen van het Derde pakket wetgeving ten behoeve van de maritieme veiligheid zouden de Code voor het veilige vervoer van deklust hout moeten omvatten en wel om de volgende redenen:

- houtladingen kunnen gaan schuiven bij zware weersomstandigheden,
- houtladingen zijn in de winter op hoge breedtegraad vatbaar voor bevroering.

Alle richtlijnen van het Derde pakket wetgeving ten behoeve van de maritieme veiligheid zouden de Code voor het veilig vervoer van droge bulkclading moeten omvatten, omdat bulkschepen tot de gevaarlijkste schepen blijken te behoren. De veilige en correcte behandeling van droge bulkcladingen, inclusief het stuwen en trimmen ervan, en de volgorde waarin de laadruimten van het schip worden in- en uitgeladen om te voorkomen dat het schip onnodig wordt belast, zijn belangrijk voor de veiligheid van het schip. Afgezien van de brandstof die het schip vervoert, zijn sommige droge bulkvrachten vervuilers van het mariene milieu.

Aanbeveling 1.3

Artikel 5

Door de Commissie voorgestelde tekst	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
2. Wanneer een lidstaat in zijn register een schip opneemt dat nog niet eerder was opgenomen, spant hij zich in om zich ervan te vergewissen dat het schip aan de toepasselijke internationale regelgeving voldoet. Indien nodig neemt de lidstaat contact op met de vorige vlaggenstaat van het schip.	2. Wanneer een lidstaat in zijn register een schip opneemt dat nog niet eerder was opgenomen, spant hij zich in om als voorwaarde voor registratie van het schip door de lidstaat te eisen zich ervan te vergewissen dat het schip aan de toepasselijke internationale regelgeving voldoet. Indien nodig neemt de lidstaat contact op met de vorige vlaggenstaat van het schip.

Motivering

Deze aanbeveling beoogt een eind te maken aan de — ongewenste — mogelijkheid om schepen die niet aan de normen voldoen te registreren in een staat die minder strenge eisen stelt, hetgeen ook mogelijk is in het geval van onenigheid met de vlaggenstaat op het vlak van veiligheid, bemanning, exploitatie en onderhoud van het vaartuig.

2. Voorstel voor een richtlijn inzake havenstaatcontrole

Het Comité van de Regio's:

2.1 **is van mening** dat het doelmatiger maken en verbeteren van het havenstaatcontrolestelsel de gemeenschap ten goede zal komen;

2.2 **denkt** ook dat de verbetering van de controles op schepen een rechtstreekse invloed zal hebben op het milieu en positieve economische en sociale gevolgen zal hebben, waaronder eerlijkere concurrentie in de scheepvaart;

2.3 **toont zich bezorgd** over het gebruik van loodsen bij de aanscherping van de havenstaatcontroles, die tekortkomingen zouden moeten rapporteren en de inspecties door haven- en vlaggenstaten zouden moeten aanvullen. Loodsen zijn bedreven in het navigeren en sturen van een schip. Zij zijn niet opgeleid tot inspecteur van een haven- of vlaggenstaat;

2.4 **vestigt de aandacht** op het feit dat de leeftijd van het schip niet het enige criterium mag zijn om al dan niet tot uitgebreide inspectie over te gaan. Het beheer of het onderhoud van het schip, het soort vracht dat het heeft vervoerd en de zeegebieden die het heeft bevaren, zijn bepalend voor de conditie van een schip. Een relatief nieuw, maar slecht gebouwd schip dat slecht of weinig wordt onderhouden en waarmee onzorgvuldig is omgegaan als gevolg van slecht beheer en een minder capabele, te laag gekwalificeerde, maar goedkope bemanning, die overbelast is geraakt bij het laden, lossen en ballasten en werd blootgesteld aan overwegend slechte weersomstandigheden tijdens de reizen, zo'n schip zal in een slechtere staat verkeren en een veel grotere kans op ongelukken en vervuiling met zich meebrengen dan een ouder schip dat met degelijk materiaal is gebouwd, steeds goed wordt onderhouden en bemand, en waarmee op de best mogelijke manier is omgegaan;

2.5 **dringt aan op** de inspectie van alle schepen die in een jaar EU-havens aandoen, maar suggereert dat ieder schip in de regel slechts één keer per jaar wordt gecontroleerd, behalve als de omstandigheden om meer controles vragen. De resultaten van die controles moeten onmiddellijk na afloop van de inspectie(s) bij de haven- en vlaggenstaten van de EU bekend worden gemaakt;

2.6 **schaart zich ten volle achter** het voornemen om de bepalingen met betrekking tot het menselijk element aan te scherpen.

AANBEVELINGEN

Aanbeveling 2.1

Artikel 5

Door de Commissie voorgestelde tekst	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
3.1. Zolang de in lid 2 bedoelde maatregelen niet in werking zijn getreden, bedraagt het totale aantal inspecties van de in lid 2 en artikel 7 bedoelde schepen dat de bevoegde instantie van elke lidstaat jaarlijks verricht, bedraagt ten minste 25 % van het gemiddelde jaarlijkse aantal afzonderlijke schepen die de havens van die lidstaat hebben aangedaan.	3. 4. 3. 1. Zolang de in lid 2 bedoelde maatregelen niet in werking zijn getreden, bedraagt het totale aantal inspecties van de in lid 2 en artikel 7 bedoelde schepen dat de bevoegde instantie van elke lidstaat jaarlijks verricht, bedraagt ten minste 25% 100% van het gemiddelde jaarlijkse aantal afzonderlijke schepen die de havens van die lidstaat hebben aangedaan.

Motivering

Door te trachten 25 % van de schepen te inspecteren, verandert er niets aan de huidige situatie.

Aanbeveling 2.2

Artikel 7

Door de Commissie voorgestelde tekst	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
2. Wanneer een schip de toestemming had gekregen om een haven te verlaten op voorwaarde dat de vastgestelde tekortkomingen in de volgende haven werden verholpen, wordt bij de inspectie in de volgende haven uitsluitend gecontroleerd of deze tekortkomingen zijn verholpen.	2. Wanneer een schip de toestemming had gekregen om een haven te verlaten op voorwaarde dat de vastgestelde tekortkomingen in de volgende haven werden verholpen, wordt bij de inspectie in de volgende haven uitsluitend gecontroleerd of deze tekortkomingen zijn verholpen. Schepen mogen geen toestemming krijgen om het verhelpen van gebreken op het vlak van zeevaardigheid en vrachtveiligheid uit te stellen en door te varen naar de volgende haven onder de belofte dat de tekortkomingen daar zullen worden verholpen. Deze tekortkomingen moeten worden verholpen voordat de haven- of vlaggenstaat toestemming geeft om door te varen naar de volgende haven.

Motivering

Alle schepen die een haven verlaten, moeten voldoen aan de voorschriften van zeevaardigheid en vrachtveiligheid. Als een schip gebreken vertoont, kan het niet aan deze voorschriften voldoen.

Aanbeveling 2.3

Artikel 12

Door de Commissie voorgestelde tekst	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
De identiteit van de persoon die de klacht heeft ingediend wordt niet bekendgemaakt aan de kapitein of de eigenaar van het betrokken schip.	De identiteit van de persoon die de klacht heeft ingediend wordt niet bekendgemaakt aan de kapitein of de eigenaar <u>of de beheerder</u> van het betrokken schip.

Motivering

Niet elk schip wordt beheerd door de eigenaar. Sommige schepen zijn eigendom van banken, die ervoor kiezen om een beheerder aan te stellen om het schip voor hen te beheren en te exploiteren.

Aanbeveling 2.4*Artikel 20*

Door de Commissie voorgestelde tekst	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
Jaarlijks wordt door de Commissie een zwarte lijst samengesteld en gepubliceerd betreffende de mate waarin scheepsexploitanten en rederijen voldoen aan de procedures en criteria van bijlage XV.	Jaarlijks wordt door de Commissie een zwarte lijst samengesteld en gepubliceerd betreffende de mate waarin <u>eigenaren, beheerders, scheepsexploitanten, bevrachters, schepen, terminalexploitanten en rederijen</u> voldoen aan de procedures en criteria van bijlage XV.

Motivering

Door alle partijen expliciet te noemen in dit artikel wordt voorkomen dat de term „scheepsexploitant” door de rechtbanken wordt geïnterpreteerd als „overtreder”. Bovendien wordt op deze manier hopelijk bevorderd dat scheepseigenaren, scheepsbeheerders, scheepsexploitanten, bevrachters en terminalexploitanten elkaars prestaties in de gaten houden, omdat het schadelijk is voor de hele bedrijfstak als één van hen op de „zwarte” of „grijze” lijst terecht komt.

Aanbeveling 2.5*Bijlage VIII C, zoals genoemd in Artikel 8, lid 4*

Door de Commissie voorgestelde tekst	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
<p>3. BULKSCHEPEN</p> <ul style="list-style-type: none"> — mogelijke corrosie van de fundaties van dekwerktuigen; — mogelijke vervorming en/of corrosie van luiken; — mogelijke scheuren of corrosieplekken in dwarschotten; — toegangen tot de laadruimten; 	<p>3. BULKSCHEPEN</p> <ul style="list-style-type: none"> — mogelijke corrosie van de fundaties van dekwerktuigen; — mogelijke vervorming en/of corrosie van luiken; — mogelijke scheuren of corrosieplekken in dwarschotten; — toegangen tot de laadruimten; — <u>ballasttanks: ten minste een van de ballasttanks in het ladinggedeelte dient in eerste instantie via het tankmangat/de dektoegang te worden onderzocht; indien de inspecteur op duidelijke gronden verdere inspectie nodig acht, moet een inspectie binnen in de tank plaatsvinden;</u>

Motivering

De ballasttanks van bulkschepen hebben met dezelfde problemen te kampen als dubbelwandige tankers. Ballasttanks zijn vatbaar voor de ophoping van bezinksel en voor ernstige corrosie. Slijtage van constructie staal, scheurvorming door vermoeidheid of het kromtrekken van verstevigingsmateriaal tasten de veiligheid van het schip aan en komen enkel bij visuele inspectie aan het licht; daarom moet de controle hierop deel uitmaken van de inspecties door de havenstaat.

3. Voorstel voor een richtlijn betreffende een communautair monitoring- en informatiesysteem voor de zeescheepvaart

Het Comité van de Regio's:

3.1 **prijst** de invoering van „preventie” als extra beleidsonderdeel waardoor een operationeel beheer mogelijk wordt van de gevaren van de zeescheepvaart op Gemeenschapsniveau als onderdeel van het Gemeenschapsbeleid inzake maritieme veiligheid;

3.2 **is voorstander van** de invoering van apparatuur voor automatische identificatie van schepen (AIS) voor alle vissersschepen, zowel voor kust- als voor zeevisserij, en niet alleen voor schepen langer dan 15 meter. Het zijn juist de kleinere schepen die het meeste gevaar lopen omdat zij moeilijker te zien zijn, zowel met het blote oog als op de radar, als zij van hout of van glasversterkte kunststof zijn gemaakt;

3.3 **onderschrijft ten volle** de behoefte aan verbetering van de operationele procedures om de noodsituaties waarin schepen terecht kunnen komen doeltreffender het hoofd te kunnen bieden, alsmede het belang van kwesties i.v.m. de financiële zekerheden bij eventuele economische schade als gevolg van de hulp aan schepen in nood.

AANBEVELINGEN

Aanbeveling 3.1

Artikel 1, lid 8

Door de Commissie voorgestelde tekst	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
<p>Artikel 1, lid 8:</p> <p>Artikel 20 komt als volgt te luiden:</p> <p>„Artikel 20 Opgang van schepen in nood in toevluchtsoorten</p> <p>1. De lidstaten zorgen ervoor dat schepen in nood op grond van een beoordeling van de omstandigheden op basis van het in artikel 20 bis bedoelde plan worden toegelaten tot een toevluchtsoort dat het mogelijk maakt de risico's in verband met de omstandigheden te beperken.</p> <p>2. De toelating van een schip in nood tot een toevluchtsoort geschiedt op grond van een voorafgaande beoordeling van de omstandigheden en een beslissing van een onafhankelijke, door de lidstaat aangewezen bevoegde instantie.</p> <p>3. De in lid 2 bedoelde instanties komen regelmatig bijeen teneinde tot een uitwisseling van deskundigheid te komen en de uit hoofde van dit artikel getroffen maatregelen te verbeteren. Op grond van bijzondere omstandigheden kunnen zij op initiatief van een van hen of van de Commissie op elk moment worden bijeengeroepen.”</p>	<p>Artikel 1, lid 8:</p> <p>Artikel 20 komt als volgt te luiden:</p> <p>„Artikel 20 Opgang van schepen in nood in toevluchtsoorten</p> <p>1. De lidstaten zorgen ervoor dat schepen in nood op grond van een beoordeling van de omstandigheden op basis van het in artikel 20 bis bedoelde plan worden toegelaten tot een toevluchtsoort dat het mogelijk maakt de risico's in verband met de omstandigheden te beperken.</p> <p>2. De toelating van een schip in nood tot een toevluchtsoort geschiedt op grond van een voorafgaande beoordeling van de omstandigheden en een beslissing van een onafhankelijke, door de lidstaat aangewezen bevoegde instantie.</p> <p>2a) <u>De in lid 2 bedoelde instanties moeten advies inwinnen bij alle relevante actoren die bij de reddingsoperatie zijn betrokken en moeten met name de lokale (haven)autoriteiten raadplegen alvorens te beslissen of een schip in nood al dan niet tot een toevluchtsoort wordt toegelaten.</u></p> <p>2b) <u>De in lid 2 bedoelde instanties zijn verantwoordelijkheid voor de schadeloosstelling van lokale (haven)autoriteiten voor mogelijke kosten en schade als gevolg van de in lid 2 bedoelde beslissing als die kosten en schade niet onverwijld krachtens artikel X van Richtlijn XX/XXXX/EG (inzake wettelijke aansprakelijkheid en de door scheepseigenaren geboden financiële zekerheden) kunnen worden verhaaldd op de eigenaar of exploitant van een schip.</u></p> <p>3. De in lid 2 bedoelde instanties komen regelmatig bijeen teneinde tot een uitwisseling van deskundigheid te komen en de uit hoofde van dit artikel getroffen maatregelen te verbeteren. Op grond van bijzondere omstandigheden kunnen zij op initiatief van een van hen of van de Commissie op elk moment worden bijeengeroepen.”</p>

Motivering

De Commissie legt in de Toelichting bij haar voorstel uit dat de vigerende bepalingen inzake de toelating van schepen in nood tot toevluchtsoorten aan verduidelijking toe zijn en doelgerichter moeten worden gemaakt. Daarom stelt de Commissie de bepaling voor dat „De toelating van een schip in nood tot een toevluchtsoort ... op grond van een voorafgaande beoordeling van de omstandigheden en een beslissing van een onafhankelijke, door de lidstaat aangewezen bevoegde instantie (geschiedt).”

Dat die beslissing voortaan moet worden genomen door een „onafhankelijke, door de lidstaat aangewezen bevoegde instantie” is een goede zaak, omdat het besluit over de plaats waar het schip in nood het beste kan worden opgevangen, dan aan objectiviteit wint: er treedt een verschuiving op waardoor die beslissing niet langer door de lokale havenautoriteit, maar door een nationale instantie wordt genomen. Dan zou het wel beter zijn om die nationale instantie ertoe te verplichten om alvorens dat besluit te nemen, eerst advies bij de lokale havenautoriteit in te winnen, omdat dan toch sprake blijft van enige interactie en er op die manier een vertrouwensrelatie tussen beide ontstaat.

De omstandigheid dat de nationale instantie het laatste woord krijgt, betekent ook dat kan worden voorbijgegaan aan de bevoegdheden van de havenautoriteit. Dat de nationale instantie die bevoegdheden naast zich neer kan leggen, kan tot gevolg hebben dat de lokale havenautoriteit wordt opgezadeld met de financiële consequenties van een door een andere instantie genomen besluit. Het is niet logisch dat havenautoriteiten schadeloosstelling moeten proberen te krijgen voor kosten en schade die niet zijn ontstaan door hun eigen activiteiten of besluiten.

Daarom verdient het aanbeveling om te bepalen dat de „onafhankelijke, door de lidstaat aangewezen bevoegde instantie” de volledige verantwoordelijkheid voor het besluit draagt en zelf moet instaan voor de vergoeding van de mogelijke kosten of schade als gevolg daarvan.

Aanbeveling 3.2

Artikel 1, lid 9

Door de Commissie voorgestelde tekst	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
<p>Artikel 1, lid 9</p> <p>Het volgende artikel 20 bis wordt ingevoegd:</p> <p>„Artikel 20 bis Plannen voor de opvang van schepen in nood</p> <p>1. De lidstaten stellen plannen op teneinde te kunnen reageren op de risico's die worden veroorzaakt door schepen in nood welke zich in de onder haar jurisdictie vallende wateren bevinden.</p> <p>2. De in lid 1 bedoelde plannen worden in overleg met de betrokkenen opgesteld, rekening houdend met de in artikel 3, onder a), bedoelde relevante richtsnoeren van de IMO, en omvatten ten minste de volgende elementen:</p> <p>a) de identiteit van de instantie of instanties die met de ontvangst en de behandeling van noodsignalen zijn belast;</p> <p>b) de identiteit van de instantie die verantwoordelijk is voor de beoordeling van de omstandigheden, de aanwijzing van een geschikt toevluchtsoord en de beslissing over de opvang van een schip in nood in het aangewezen toevluchtsoord;</p> <p>c) de lijst van mogelijke toevluchtsoorden met vermelding van de elementen die een snelle beoordeling en besluitvorming mogelijk moeten maken, waaronder een beschrijving van de sociale en milieufactoren en de natuurlijke omstandigheden op de overwogen locaties;</p> <p>d) de beoordelingsprocedures die worden gevolgd bij de keuze van het toevluchtsoord uit de lijst van mogelijke toevluchtsoorden;</p> <p>e) de adequate middelen en uitrustingen die geschikt zijn voor hulpverlening, redding en bestrijding van verontreiniging;</p> <p>f) de eventuele internationale coördinatie- en besluitvormingsmechanismen die van toepassing zijn;</p> <p>g) de geldende procedures inzake financiële zekerheden en aansprakelijkheid voor de opvang van schepen in toevluchtsoorden.</p> <p>3. De lidstaten publiceren de naam van de in artikel 20, lid 2, bedoelde bevoegde instantie, alsmede de lijst van contactadressen voor de ontvangst en behandeling van noodsignalen. Zij stellen de Commissie in kennis van de lijst van mogelijke toevluchtsoorden. Bovendien verstrekken zij aangrenzende lidstaten relevante informatie over de noodplannen en toevluchtsoorden.</p> <p>Bij toepassing van de in de plannen voor de opvang van schepen in nood vastgelegde procedures, zorgen zij ervoor dat alle relevante informatie over de noodplannen en toevluchtsoorden ter beschikking worden gesteld van de bij de operaties betrokken partijen, waaronder hulpverlenings- en sleepbedrijven.”</p>	<p>Artikel 1, lid 9</p> <p>Het volgende artikel 20 bis wordt ingevoegd:</p> <p>„Artikel 20 bis Plannen voor de opvang van schepen in nood</p> <p>1. De lidstaten stellen plannen op teneinde te kunnen reageren op de risico's die worden veroorzaakt door schepen in nood welke zich in de onder haar jurisdictie vallende wateren bevinden.</p> <p>2. De in lid 1 bedoelde plannen worden in overleg met de betrokkenen opgesteld, rekening houdend met de in artikel 3, onder a), bedoelde relevante richtsnoeren van de IMO, en omvatten ten minste de volgende elementen:</p> <p>a) de identiteit van de instantie of instanties die met de ontvangst en de behandeling van noodsignalen zijn belast;</p> <p>b) de identiteit van de instantie die verantwoordelijk is voor de beoordeling van de omstandigheden, de aanwijzing van een geschikt toevluchtsoord en de beslissing over de opvang van een schip in nood in het aangewezen toevluchtsoord;</p> <p>c) de lijst van mogelijke toevluchtsoorden met vermelding van de elementen die een snelle beoordeling en besluitvorming mogelijk moeten maken, waaronder een beschrijving van de sociale en milieufactoren en de natuurlijke omstandigheden op de overwogen locaties;</p> <p>d) de beoordelingsprocedures die worden gevolgd bij de keuze van het toevluchtsoord uit de lijst van mogelijke toevluchtsoorden;</p> <p>e) de adequate middelen en uitrustingen die geschikt zijn voor hulpverlening, redding en bestrijding van verontreiniging;</p> <p>f) de eventuele internationale coördinatie- en besluitvormingsmechanismen die van toepassing zijn;</p> <p>g) de geldende procedures inzake financiële zekerheden en aansprakelijkheid voor de opvang van schepen in toevluchtsoorden;</p> <p>h) de procedure voor de vergoeding van mogelijke kosten en schade als gevolg van de opvang van schepen in nood in toevluchtsoorden.</p> <p>3. De lidstaten publiceren de naam van de in artikel 20, lid 2, bedoelde bevoegde instantie, alsmede de lijst van contactadressen voor de ontvangst en behandeling van noodsignalen. Zij stellen de Commissie in kennis van de lijst van mogelijke toevluchtsoorden. Bovendien verstrekken zij aangrenzende lidstaten relevante informatie over de noodplannen en toevluchtsoorden.</p> <p>Bij toepassing van de in de plannen voor de opvang van schepen in nood vastgelegde procedures, zorgen zij ervoor dat alle relevante informatie over de noodplannen en toevluchtsoorden ter beschikking worden gesteld van de bij de operaties betrokken partijen, waaronder hulpverlenings- en sleepbedrijven.”</p>

Motivering

Het zou beter zijn als in de plannen die de lidstaten maken „teneinde te kunnen reageren op de risico's die worden veroorzaakt door schepen in nood welke zich in de onder haar jurisdictie vallende wateren bevinden” al is vastgelegd volgens welke procedure mogelijke kosten of schade als gevolg van de opvang van schepen in nood in toevluchtsoorden worden vergoed.

Lokale havenautoriteiten en gemeenten kunnen worden blootgesteld aan vervuiling of aan andere gevaren (bv. van een ontploffing), met als resultaat dat de haven, bruggen, sluisen of wegen geblokkeerd raken, waardoor — aanzienlijke, en soms zeer snel in omvang toenemende — economische schade wordt opgelopen. Bovendien kan die blokkade gevolgen hebben die verder gaan dan het havengebied, omdat veel ondernemingen daarbuiten afhankelijk zijn van de goederen die in de haven worden verscheept. Hoe dan ook wordt schade als gevolg van vervuiling door de internationale fondsen vergoed, terwijl de economische schade die havens oplopen, niet door die fondsen wordt gedekt.

Zolang nog niet alle schepen verplicht verzekerd zijn, is er geen enkele zekerheid dat voor ieder schip een aansprakelijkheidsverzekering is afgesloten, en zelfs als dat is gebeurd, kunnen eisers daar geen toegang toe hebben als de verzekeraar bepalingen inroept om zich daartegen te verweren.

Met het voorstel voor een richtlijn betreffende de wettelijke aansprakelijkheid en financiële zekerheden van scheepseigenaren kan het vigerende rechtskader beduidend worden verbeterd, maar dan zou het goed zijn als ook de bepalingen van de Richtlijn inzake de monitoring van het scheepsverkeer verder worden verbeterd om er zeker van te kunnen zijn dat havenautoriteiten en lokale overheden over duidelijke garanties beschikken dat mogelijke schade en kosten als gevolg van de opvang van schepen in nood in toevluchtsoorten snel en volledig worden vergoed.

Dat zou een stimulans zijn voor havenautoriteiten en lokale overheden om uit eigen beweging een toevluchtsoort aan te bieden. Bovendien is dit een garantie voor de effectieve en efficiënte samenwerking met de „onafhankelijke, door de lidstaat aangewezen bevoegde instantie”, die de Commissie in iedere lidstaat tot stand tracht te brengen.

De Commissie laat de schadeloosstelling van havenautoriteiten in dit derde pakket wetgeving ten behoeve van de maritieme veiligheid buiten beschouwing, ook al heeft het Europees Parlement in zijn resolutie van 2004 ter verbetering van de veiligheid op zee ⁽¹⁾ uitdrukkelijk gevraagd om voorstellen in die zin.

Aanbeveling 3.3

Artikel 1, lid 10

Door de Commissie voorgestelde tekst	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
<p>Artikel 1, lid 10</p> <p>Het volgende artikel 20 ter wordt ingevoegd:</p> <p>„Artikel 20 ter — Financiële zekerheden</p> <p>1. Alvorens een schip in nood tot een toevluchtsoort toe te laten, kan de lidstaat de exploitant, agent of kapitein van het schip vragen een verzekeringscertificaat of certificaat van financiële zekerheid over te leggen als bedoeld in artikel 7 van Richtlijn XX/XXXX/EG [betreffende de wettelijke aansprakelijkheid en financiële zekerheden van scheepseigenaars], ter dekking van de aansprakelijkheid voor de door het schip veroorzaakte schade.</p> <p>2. Het ontbreken van het verzekeringscertificaat of certificaat van financiële zekerheid ontheft de lidstaten niet van de in artikel 20 bedoelde voorafgaande beoordeling en beslissing.”</p>	<p>Artikel 1, lid 10</p> <p>Het volgende artikel 20 ter wordt ingevoegd:</p> <p>„Artikel 20 ter — Financiële zekerheden</p> <p>1. Alvorens een schip in nood tot een toevluchtsoort toe te laten, kan de lidstaat de exploitant, agent of kapitein van het schip vragen een verzekeringscertificaat of certificaat van financiële zekerheid over te leggen als bedoeld in artikel 7 van Richtlijn XX/XXXX/EG [betreffende de wettelijke aansprakelijkheid en financiële zekerheden van scheepseigenaars], ter dekking van de aansprakelijkheid voor de door het schip veroorzaakte schade.</p> <p>2. Het ontbreken van het verzekeringscertificaat of certificaat van financiële zekerheid ontheft de lidstaten niet van de in artikel 20 bedoelde voorafgaande beoordeling en beslissing.</p> <p>3. De in artikel 20, lid 2, bedoelde instanties zijn verantwoordelijk voor alle gerechtelijke stappen die tegen de exploitant, agent of kapitein van het schip worden ondernomen om de door het schip veroorzaakte schade en kosten op hen te verhalen.”</p>

Motivering

Havenautoriteiten zijn lang niet de enige schuldeiser als door een schip (financiële) schade is veroorzaakt. Het bedrag aan vergoedingen dat door de internationale fondsen of de verzekeringsmaatschappij van het schip beschikbaar wordt gemaakt, moet de havenautoriteit met al die andere schuldeisers delen. Vaak komen havenautoriteiten bovendien als laatste aan de beurt, ondanks hun vergaande verantwoordelijkheid bij de opvang van het schip in nood. Bovendien wordt de schade als gevolg van vervuiling wél, maar economische schade voor havens niet door de internationale fondsen gedekt.

⁽¹⁾ Resolutie van het Europees parlement ter verbetering van de veiligheid op zee – rapporteur: Dirk Sterckx (http://www.europarl.eu.int/comparl/tempcom/mare/pdf/res_en.pdf)

Kleine havens en gemeenten die schade oplopen omdat ze verplicht worden om een schip in nood op te vangen, kunnen heel goed niet over de menskracht, financiële middelen en juridische vakkennis beschikken die nodig zijn voor de langdurige processen om de geleden (financiële) schade op de exploitant, agent of kapitein van het schip te verhalen, terwijl zij niet eens het laatste woord hebben als het erom gaat te beslissen welk toevluchtsoord voor een schip in nood wordt gekozen.

4. Richtlijn tot vaststelling van de grondbeginselen voor het onderzoek van ongevallen in de zeescheepvaartsector

Het Comité van de Regio's:

4.1 **stemt in met** de algemene doelstelling van het voorstel van de Commissie om de veiligheid op zee te verbeteren door in Gemeenschapsverband duidelijke richtsnoeren op te stellen voor het technisch onderzoek en de terugkoppeling van de resultaten daarvan na een ongeval op zee, en met het belang van dit onderzoek;

4.2 **steunt** de bepaling dat het onderzoek naar ongevallen gericht moet zijn op risicopreventie en gebaseerd moet zijn op de beginselen en aanbevelingen van de IMO. Bovendien moet worden nagegaan hoe de wetgeving, de exploitatie van schepen, de voorbereiding op en handelwijze in noodsituaties kunnen worden verbeterd;

4.3 is van mening dat op ruime schaal gebruik gemaakt moet worden van de desbetreffende modellen en methoden voor het onderzoek naar ongevallen op zee die binnen de IMO ontwikkeld zijn.

AANBEVELINGEN

Aanbeveling 4.1

Artikel 2

Door de Commissie voorgestelde tekst	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
d) vissersvaartuigen met een lengte van minder dan 24 meter;	d) vissersvaartuigen met een lengte van minder dan 24 meter;

Motivering

In haar richtlijnen over havenstaatcontrole en de verantwoordelijkheid van vlaggenstaten beschreef de Commissie de visserij, terecht, als „een van de gevaarlijkste activiteiten in de maritieme sector”. Hoe kleiner het schip, hoe groter de kans op ongelukken die vaak levens kosten! Daarom wordt voorgesteld lid d) van artikel 2 te schrappen en net zo grondig onderzoek te verrichten naar ongevallen en incidenten met vissersschepen als naar ongevallen en incidenten met koopvaardij schepen.

5. Richtlijn inzake gemeenschappelijke voorschriften en normen voor met de inspectie en controle van schepen belaste organisaties en voor de desbetreffende werkzaamheden van maritieme instanties

Het Comité van de Regio's:

5.1 **vindt ook** dat het noodzakelijk is om een efficiënte controle en een audit van de classificatiebureaus, hun dochterondernemingen en deelnemende ondernemingen uit te voeren en sancties voor niet-nakoming van de verplichtingen in te voeren, en om op internationaal en communautair niveau exhaustieve mechanismen voor technische inspectie in te stellen waardoor betrouwbare informatie over de werkelijke toestand van schepen kan worden verkregen;

5.2 **steunt** het voorstel dat de erkende instellingen een gemeenschappelijke structuur voor evaluatie en certificatie van de kwaliteit moeten invoeren. Deze structuur moet onafhankelijk zijn en beschikken over alle nodige middelen om continu en diepgaand te werken. Ook moet deze structuur zowel individuele als collectieve corrigerende maatregelen kunnen voorstellen om de kwaliteit van het werk van de erkende instellingen te verbeteren;

5.3 **gaat ermee akkoord** dat de samenwerking tussen de erkende organisaties moet worden uitgebreid om te garanderen dat hun technische voorschriften verenigbaar zijn en dat deze voorschriften en internationale verdragen op uniforme wijze worden geïnterpreteerd en toegepast, zodat een gemeenschappelijke basis ontstaat voor evaluatie en instrumenten die het mogelijk maken om de nodige correctieve maatregelen te nemen ter verwezenlijking van een uniform veiligheidsniveau in de Gemeenschap, technische samenwerking tussen de classificatiebureaus, verenigbaarheid van voorschriften en toepassing van de door de IMO gehanteerde interpretatie van internationale verdragen in de hele EU, en die derhalve tot echte wederzijdse erkenning van klassecertificaten en scheepsuitrusting leiden;

5.4 **verzoekt** de laatste zin van par. 31 „en stelt de vlaggenstaat, indien nodig, hiervan op de hoogte” te wijzigen in „en stelt deze informatie onmiddellijk ter beschikking van de vlaggenstaat”.

AANBEVELINGEN

Aanbeveling 5.1

Artikel 12

Door de Commissie voorgestelde tekst	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
2. Onverminderd lid 1 kan de Commissie, indien een organisatie geen uitvoering geeft aan de door de Commissie geëiste preventieve en herstelmaatregelen, of daarbij ongerechtvaardigde vertragingen oploopt, aan de betrokken organisatie dwangsommen opleggen totdat de vereiste maatregelen geheel zijn uitgevoerd.	2. Onverminderd lid 1 kan de Commissie, indien een organisatie geen uitvoering geeft aan de door de Commissie geëiste preventieve en herstelmaatregelen, of daarbij ongerechtvaardigde vertragingen oploopt, <u>het Hof van Justitie verzoeken om</u> aan de betrokken organisatie dwangsommen op <u>te</u> leggen totdat de vereiste maatregelen geheel zijn uitgevoerd.

Motivering

De overtreders zal waarschijnlijk eerder geneigd zijn sancties te accepteren van het Hof van Justitie dat op verzoek van de Commissie handelt, dan rechtstreeks van de Commissie.

Aanbeveling 5.2

Artikel 20

Door de Commissie voorgestelde tekst	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
De erkende organisaties stellen passende gemeenschappelijke eisen vast en voeren deze uit voor gevallen van overgang van klasse waarin speciale voorzorgsmaatregelen nodig zijn. Die gevallen omvatten minimaal de overgang van klasse van schepen van vijftien jaar oud of ouder en de overgang van een niet-erkende organisatie naar een erkende organisatie.	De erkende organisaties stellen passende gemeenschappelijke eisen vast en voeren deze uit voor gevallen van overgang van klasse waarin speciale voorzorgsmaatregelen nodig zijn. Die gevallen omvatten minimaal de overgang van klasse van schepen van vijftien jaar oud of ouder en de overgang van een niet-erkende organisatie naar een erkende organisatie <u>of van een erkende organisatie naar een niet-erkende organisatie.</u>

Motivering

De reclassificatieperiode is doorgaans vier jaar, met één jaar respijt. In de praktijk komt dit neer op ongeveer vijf jaar. Als een schip tien jaar oud is, is het niet meer zo efficiënt als een jonger schip. Ook kan vervanging van staal in spanten en verstevigingen nodig zijn en kunnen de pijpleidingen voor waterballast en bevrachting aan vervanging toe zijn, vooral de bochten. Dit is het ideale moment om het schip relatief goedkoop door te verkopen en de nieuwe eigenaar de reparatiewerkzaamheden te laten uitvoeren en betalen. De nieuwe eigenaar stelt meestal niet zulke hoge eisen en de nieuwe vlag waaronder het schip vaart, is vaak een goedkope vlag. Het nieuwe classificatiebureau is bovendien niet noodzakelijkerwijs een „erkende organisatie” zoals de Commissie die omschrijft.

6. Verordening betreffende de aansprakelijkheid van vervoerders van passagiers over zee en de binnenwateren bij ongevallen

Het Comité van de Regio's:

6.1 **stemt in met** het initiatief om het Verdrag van Athene op te nemen in de Gemeenschapswetgeving inzake verplichte verzekering, in plaats van dit aan de scheepseigenaar over te laten via P&I-clubs;

6.2 **is verheugd over** het initiatief om het toepassingsgebied van de bepalingen van het Verdrag van Athene uit te breiden tot binnenlands vervoer maar beschouwt uitbreiding van het toepassingsgebied tot vervoer over binnenwateren als niet in overeenstemming met het evenredigheidsbeginsel. In overeenstemming met dat beginsel en het beginsel van subsidiariteit volstaan minder verstrekende maatregelen;

6.3 **stemt ermee in** dat in het in 2002 goedgekeurde Protocol bij het Verdrag van Athene voor incidenten op zee een *strict liability*-regeling is ingevoerd. De bedoeling van die regeling is de positie van eisers te verbeteren: aangezien de aansprakelijkstelling niet afhangt van schuld of nalatigheid van de vervoerder, behoeft de eiser dus ook niet het bewijs van de aansprakelijkheid van de vervoerder te leveren;

6.4 **constateert** dat sloopseigenaren en P&I-clubs vraagtekens plaatsen bij artikel 3, lid 1, van het Verdrag van Athene betreffende de aansprakelijkheid voor incidenten ten gevolge van terrorisme;

6.5 **wijst er nadrukkelijk op** dat internationaal overeengekomen voorstellen de enige oplossing zijn voor het probleem, dat het gevolg is van de weigering van verzekeringsmaatschappijen om in te stemmen met de geplande nieuwe bepalingen voor verantwoordelijkheid en de bijbehorende veiligheidseisen, zoals vervat in het voorstel voor een verordening van de Commissie.

7. Richtlijn betreffende de wettelijke aansprakelijkheid en financiële zekerheden van sloopseigenaren

Het Comité van de Regio's:

7.1 **schaart zich achter** het Europees Parlement, dat heeft gepleit voor „een omvattend en coherent Europees maritiem beleid, gericht op de totstandkoming van een Europese ruimte van veiligheid op zee [en met name gebaseerd op] (...) de introductie van een aansprakelijkheidsregeling voor alle actoren in de zeevervoersbranche (...)”;

7.2 **is evenwel van mening** dat elke wijziging inzake de aansprakelijkheid en schadevergoeding voor verontreiniging op zee hoe dan ook een internationale aanpak vereist;

7.3 **is voorstander van** eventuele wijziging van de toepasselijke voorschriften, zodat naast de eigenaren van schepen ook andere partijen aansprakelijk kunnen worden gesteld, alsook van de invoering van een onbeperkte aansprakelijkheid van de eigenaren van vaartuigen indien zij op ernstige of moedwillige wijze hun plichten op veiligheids- en milieugebied verzuimen;

7.4 **benadrukt** dat bij elke wijziging van de *Civil Liability Convention* de evenwichtige deelname behouden blijft van beide partijen (reder-lader), op grond van de bepalingen die voortvloeien uit de voorstellen voor vrijwillige verplichtingen voor de uitrusting;

7.5 **verzoekt** scheepsbeheerders en bevrachters tot de 'andere partijen dan de eigenaren van schepen' te rekenen;

7.6 **uit zijn bezorgdheid** over de erkenning van de verenigbaarheid met het internationaal recht in geval van toepassing van de onderhavige richtlijn;

7.4 **stelt voor** kapiteins uit te sluiten van de 'andere partijen dan de eigenaren van schepen', tenzij zij zich schuldig hebben gemaakt aan grove nalatigheid bij de uitvoering van hun taken;

7.5 **toont zich bezorgd** over de discrepantie tussen deze richtlijn en de Regels van Den Haag/Den Haag-Visby en de Conventie van Hamburg betreffende de aansprakelijkheid van reders krachtens de in het internationale zeevervoer gebruikte cognossementen, zeevrachtbrieven en charterpartijen; deze discrepantie kan immers tot verwarring leiden over de vraag welke aansprakelijkheidsregeling van kracht is, aangezien uit de formulering van deze richtlijn niet duidelijk valt op te maken of deze alleen voor schade door verontreiniging geldt of ook voor andere, aan derden veroorzaakte schade;

7.6 **is het met de Commissie eens** dat de invoering van een verplichte verzekering bijdraagt tot de oplossing van het probleem van schepen die niet aan de normen beantwoorden;

7.7 **verzoekt** dat in de formulering van de verzekeringspolis die het schip moet afsluiten, duidelijk wordt vermeld dat ook schade aan toevluchtsoorden wordt gedekt.

AANBEVELINGEN

Aanbeveling 7.1*Artikel 1*

Door de Commissie voorgestelde tekst	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
In deze richtlijn worden de regels betreffende bepaalde aspecten van de verplichtingen van exploitanten in de sector zeevervoer inzake wettelijke aansprakelijkheid vastgesteld en wordt voorzien in een passende financiële bescherming van achtergelaten zeevarenden.	In deze richtlijn worden de regels betreffende bepaalde aspecten van de verplichtingen van exploitanten <u>en van gebruikers van schepen</u> in de sector zeevervoer inzake wettelijke aansprakelijkheid vastgesteld en wordt voorzien in een passende financiële bescherming van achtergelaten zeevarenden.

Motivering

Onder de term „exploitanten en gebruikers van schepen” worden ook andere bevrachters verstaan dan bevrachters die enkel gebruik maken van schepen, waaronder schepen die niet aan de normen voldoen en die worden verhuurd op basis van tijd- en reisbevrachtingsovereenkomsten. Zij moeten worden opgenomen in het toepassingsgebied van deze richtlijn en dezelfde plichten hebben als de hierin omschreven „eigenaren van schepen”, nl. de plicht om een financiële zekerheid te stellen. Het is per slot van rekening hun olie die de vervuiling veroorzaakt! Dit zou het volgende effect hebben:

- bevrachters zijn verplicht om schepen te gebruiken die aan de normen voldoen;
- het financiële voordeel dat een bevrachter heeft wanneer hij, tegen een lager vrachttarief, gebruik maakt van een schip dat niet aan de normen voldoet, verdwijnt als gevolg van de hogere kosten van de financiële zekerheid, waarin het hogere risico van het gebruik van een ondermaats schip is verdisconteerd;
- het wordt financieel onaantrekkelijk voor bevrachters om gebruik te maken van schepen die niet aan de normen voldoen en zij zullen minder vaak vrachten krijgen aangeboden;
- de stimulans om ondermaatse schepen te exploiteren, te bevrachten en te gebruiken neemt derhalve af en de eigenaren van dergelijke schepen zullen zich genoodzaakt zien om ófwel schip, bemanning en exploitatie volledig in overeenstemming te brengen met de internationale voorschriften, ófwel deze af te danken.

Aanbeveling 7.2*Artikel 2*

Door de Commissie voorgestelde tekst	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
	7) Er moet een definitie van het woord 'exploitant', zoals bedoeld in artikel 1 van deze richtlijn, worden toegevoegd.

Motivering

De vraag „wie is een exploitant?” moet worden voorkomen.

De lokale en regionale overheden spelen een belangrijke rol in de uitvoering van de strategie, of het nu gaat om het schoonmaken van vervuilde gebieden, het voorzien in veilige toevluchtsoorden voor schepen, het bijstaan van schepen in nood, of om lokale burgers die zelf varen of hulp bieden aan schepen of zeelui in nood. Het is derhalve teleurstellend dat het Derde pakket wetgeving ten behoeve van de maritieme veiligheid in de Europese Unie niet voldoende belang hecht aan de rol die deze overheden kunnen spelen bij het bereiken van de beoogde resultaten.

Brussel, 15 juni 2006

De voorzitter
van het Comité van de Regio's
M. DELEBARRE

Advies van het Comité van de Regio's over de Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's over i2010: digitale bibliotheken

(2006/C 229/07)

Het Comité van de Regio's,

GEZIEN de Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's „i2010: Digitale bibliotheken” (COM (2005) 465 final);

GEZIEN het besluit van zijn voorzitter van 24 januari 2006 om de commissie Cultuur, opleiding en onderzoek te belasten met de voorbereiding van een advies over dit onderwerp;

GEZIEN zijn advies over de mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's „i2010 — Een Europese informatiemaatschappij voor groei en werkgelegenheid”, en

GEZIEN het door de commissie Cultuur, opleiding en onderzoek op 4 april 2006 goedgekeurde advies (CdR 32/2006 rev. 1) — rapporteur: **de heer MYLLYVIRTA**, burgemeester van Mikkeli (FI/EVP),

heeft tijdens zijn 65e zitting van 14 en 15 juni 2006 (vergadering van 15 juni) onderstaand advies uitgebracht:

1. Standpunten van het Comité van de Regio's

1.1 Het Comité is zeer te spreken over het voorstel voor digitalisering van het Europees cultureel erfgoed en het opzetten van digitale bibliotheken. Het gaat om een essentieel onderdeel van het Commissie-initiatief „i2010 — Een Europese informatiemaatschappij voor groei en werkgelegenheid”, dat in zijn volle omvang dient te worden verwezenlijkt om het concurrentievermogen van de Europese Unie te bevorderen.

1.2 Belangrijk is dat alle Europese landen, regio's en steden zich inzetten voor het digitaliseren, online toegankelijk maken en bewaren van het culturele erfgoed en dat dit tevens in alle talen gebeurt, om de culturele en linguïstische verscheidenheid in Europa in stand te houden. Dit vanuit de achterliggende gedachte dat cultuur — m.i.v. minderheidsculturen — een groot goed is, dat behouden dient te blijven voor de toekomstige generaties.

1.3 In andere delen van de wereld wordt reeds hard gewerkt aan de digitalisering van het culturele erfgoed. Ook voor een succesvolle Europese kennissamenleving is grootschalige digitalisering van het Europese culturele erfgoed en de Europese literatuur een belangrijke voorwaarde. Tegelijkertijd stimuleert het de regionale en stedelijke ontwikkeling in Europa.

1.4 De Commissie bespreekt in de mededeling de belangrijkste uitdagingen alsook diverse technische, juridische en financiële kwesties i.v.m. de digitalisering die nog geregeld moeten worden. De lokale en regionale overheden willen graag helpen om alles in goede banen te leiden.

1.5 De uitvoering van de verschillende informatiemaatschappijstrategieën ligt voor een groot deel in handen van deze over-

heden en ook bibliotheekbeheer behoort vaak tot hun taken. Het digitaliseringsinitiatief mag deze lokale en regionale dimensie niet buiten beschouwing laten.

1.6 Van groot belang is dat alle EU-lidstaten meewerken aan de digitalisering van het culturele erfgoed. Digitalisering heeft immers pas echt voordelen als de online-toegankelijkheid van cultuurgoederen op grote schaal, dus óók op lokaal en regionaal niveau, bevorderd wordt en intelligente zoekmogelijkheden worden aangeboden.

1.7 Digitalisering is een zaak van lange adem en vergt behoorlijk wat middelen, o.a. omdat het materiaal moet worden onderhouden, aangepast en geconverteerd. Tegelijkertijd ziet het Comité evenwel de voordelen van digitalisering voor de toegankelijkheid en de instandhouding van het culturele erfgoed.

1.8 Elektronisch materiaal bestaat behalve uit analoog materiaal dat gedigitaliseerd kan worden, uit nieuw materiaal dat al van meet af aan digitaal is opgebouwd.

1.9 De door de digitale bibliotheek aangeboden diensten zullen worden samengesteld uit zowel nationale als lokale en regionale elementen die met behulp van ICT aan elkaar gekoppeld worden. Dit vergt samenwerking en coördinatie op Europees niveau.

1.10 Bibliotheken spelen dus een cruciale rol als het erom gaat, het culturele erfgoed en de literatuur via elektronische informatiedragers toegankelijker te maken voor de burger. Samenwerking met archieven, musea en andere culturele instellingen en instanties blijft niettemin onontbeerlijk.

2. Aanbevelingen van het Comité van de Regio's

2.1 Met de digitalisering wordt geenszins beoogd de traditionele cultuurgoederen in gedrukte of andere fysieke vorm te vervangen. Het gaat erom een alternatief te bieden naast analoge materiaal om de toegankelijkheid van informatie te vergroten.

2.2 Tot dusverre is slechts een klein deel van het Europese culturele erfgoed gedigitaliseerd. De betrokken instellingen staan nog heel wat werk te wachten. Hiervoor zouden o.a. samen met de particuliere sector nieuwe financiële samenwerkingsmodellen moeten worden ontwikkeld.

2.3 In kleine landen en taalgebieden is de commerciële markt voor digitaal materiaal voorlopig nog vrij klein, terwijl de vaste productiekosten vrijwel even hoog liggen als in de grote taalgebieden. Het Comité wijst erop dat het technisch mogelijk — en belangrijk — is om bij het opzetten van digitale bibliotheken rekening te houden met de behoeften van de gebruikers in de verschillende taalgebieden.

2.4 Op een groot deel van het oude Europese culturele erfgoed rusten geen auteursrechten meer, zodat dit materiaal zonder problemen verspreid kan worden via de informatienetwerken. Daarentegen is het goed dat de Commissie een voorstel heeft uitgewerkt voor de herziening van de regeling voor auteursrechten voor het meer recente culturele erfgoed.

2.5 In sommige landen zijn er al signalen dat niet alle burgers kunnen meekomen op het gebied van de digitalisering. Het Comité benadrukt dat ook kansarmen voldoende mogelijkheden moeten krijgen om het Internet te leren gebruiken.

2.6 Lokale en regionale overheden hebben een belangrijke taak als producenten en eigenaren van cultureel erfgoed als organen die erop toe zien dat iedereen, voor zover mogelijk, gelijke kansen heeft om gebruik te maken van de diensten van de informatiemaatschappij.

2.7 In veel Europese landen bieden openbare bibliotheken nog steeds in de eerste plaats de mogelijkheid om materiaal in gedrukte vorm te raadplegen, maar daarnaast zouden ze ook Internet- en onlinediensten moeten aanbieden. Om de onlinedienstverlening af te stemmen op de eindgebruikers en hun lokale behoeften, is het van belang dat dit wordt overgelaten aan lokale en regionale actoren. Bij de toewijzing van financiële middelen voor het bibliotheekwezen door de nationale overheid moet hiermee rekening worden gehouden.

2.8 Er moet voor gezorgd worden dat lokale en regionale overheden die participeren in netwerken van bibliotheken en andere instellingen, die samen een webomgeving en een totaalpakket aan onlinediensten aanbieden, voldoende inspraak krijgen bij het zoeken naar concrete oplossingen en het nemen van besluiten.

2.9 Het is goed dat de Commissie in haar mededeling ook heeft gewezen op de problemen in verband met de keuze van het te digitaliseren materiaal. Het Comité dringt er voor alles op aan dat lokale en regionale selectiecriteria naar behoren in acht worden genomen. Belangrijk is tevens dat er bij het opstellen van selectiecriteria een evenwicht wordt gevonden tussen de vraag van het publiek en de noodzaak om de instandhouding van het erfgoed te waarborgen.

2.10 Het Comité steunt het voorstel voor de uitwerking van een strategie voor het duurzame behoud van digitaal materiaal. Dit kan voorkomen dat de middelen die zijn ingezet voor de digitalisering van het culturele erfgoed, verloren gaan wanneer technische systemen en programma's veranderen.

2.11 Ook het voorstel om in de lidstaten expertisecentra op het gebied van digitalisering op te richten is een interessant idee. Zulke centra zouden, aldus het Comité, onder meer moeten onderzoeken welke expertise op lokaal en regionaal niveau nodig is en bekendheid moeten geven aan goede praktijken.

Brussel, 15 juni 2006

De voorzitter
van het Comité van de Regio's
Michel DELEBARRE

Advies van het Comité van de Regio's over de Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's „Het communautair Lissabonprogramma uitvoeren — Een modern KMO-beleid voor groei en werkgelegenheid”

(2006/C 229/08)

HET COMITÉ VAN DE REGIO'S,

Gezien de Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's „Het communautair Lissabonprogramma uitvoeren — Een modern KMO-beleid voor groei en werkgelegenheid”, COM(2005) 551 final;

Gezien het besluit van de Europese Commissie van 15 november 2005 om het Comité overeenkomstig art. 265, eerste alinea, van het EG-Verdrag over dit onderwerp te raadplegen;

Gezien het besluit van zijn voorzitter van 24 januari 2006 om zijn commissie Economisch en sociaal beleid met het opstellen van een advies over dit onderwerp te belasten;

Gezien zijn advies over het Kaderprogramma voor concurrentievermogen en innovatie (COM(2005) 121 final — CdR 150/2005 fin) ⁽¹⁾;

Gezien zijn advies over de Geïntegreerde richtsnoeren voor groei en werkgelegenheid (COM(2005) 142 final — 2005-2008) (CdR 147/2005 fin) ⁽²⁾;

Gezien zijn initiatiefadvies over „Concurrentievermogen en decentralisering” (CdR 23/2005 fin) ⁽³⁾;

Gezien zijn op 6 april 2006 door zijn commissie Economisch en Sociaal beleid goedgekeurde ontwerpadvies CdR 40/2006 rév. 2; rapporteur: mevrouw **Hanniffy**, lid van de graafschapsraad van Offaly, voorzitter van de raad van de Midland Region en lid van de raad van de Border, Midland en Western Region, IE/EVP);

heeft tijdens zijn 65e zitting op 14 en 15 juni 2006 (vergadering van 15 juni) onderstaand advies uitgebracht.

1. Opmerkingen van het Comité van de Regio's

Een nieuw elan voor het MKB-beleid

1.1 Het Comité is ingenomen met de mededeling van de Commissie over een modern MKB-beleid voor groei en werkgelegenheid. Doel is een nieuwe impuls aan het MKB-beleid te geven, het beleid weer op de hoofdpunten te concentreren en het optreden van de Gemeenschap te stroomlijnen en zo doeltreffender te maken.

1.2 Het Comité steunt de bevordering van een integraal MKB-beleid dat de verscheidenheid van kleine en middelgrote ondernemingen qua omvang, eigendomstructuur en sector onderkent en dat voorziet in een reeks op maat gesneden ondersteunende maatregelen en in nauw luisterende wettelijke randvoorwaarden waarmee wordt tegemoetgekomen aan de uiteenlopende behoeften van kleine en middelgrote ondernemingen in de EU.

1.3 In de mededeling wordt weliswaar verwezen naar de rol van de lokale en regionale overheden, maar het Comité vindt dat explicieter aandacht geschonken had kunnen worden aan de cruciale taak die voor lokale en regionale overheden is weggelegd doordat zij kleine en middelgrote ondernemingen ondersteunen met het scheppen van een faciliterend klimaat

voor hun ontwikkeling en overdracht, maar ook als belangrijke afnemers van de goederen en diensten die door het MKB worden geproduceerd.

1.4 Het is in de eerste plaats een taak van de lidstaten om ervoor te zorgen dat het MKB-beleid daadwerkelijk succesvol is. Zij zouden daarom in hun nationale hervormingsprogramma's concrete maatregelen ten behoeve van (startende) kleine en middelgrote ondernemers moeten opnemen.

1.5 Het Comité wijst op zijn analyse van de wijze waarop de nationale hervormingsprogramma's (NHP's) tot stand zijn gekomen en met name van het daarbij vastgestelde gebrek aan overleg met lokale en regionale overheden. Het is in dat verband goed te spreken over de Europese Raad, die het Comité er in maart 2006 toe heeft aangemoedigd om zijn werkzaamheden m.b.t. de NHP's voort te zetten.

1.6 Het MKB-beleid heeft uiteraard alleen kans van slagen indien alle betrokkenen aan de implementatie ervan bijdragen en willen bijdragen. Het Comité vindt dan ook dat de Commissie concrete doelstellingen en termijnen had moeten vaststellen om mede aan de hand daarvan af te meten hoe het met de tenuitvoerlegging staat.

⁽¹⁾ Nog niet in het Publicatieblad verschenen

⁽²⁾ Nog niet in het Publicatieblad verschenen

⁽³⁾ Nog niet in het Publicatieblad verschenen

1.7 Het Comité neemt er nota van dat het Oostenrijkse voorzitterschap prioriteit aan het MKB hecht en is ingenomen met het besluit van de Europese Raad in maart 2006 om „ontsluiting van het ondernemingspotentieel, vooral bij het MKB” als specifiek gebied voor prioritaire actie aan te duiden. Ook dringt het erop aan op dat de toekomstige tenuitvoerlegging van de nationale hervormingsprogramma's op uitgebreide en open wijze door de Europese Raad wordt beoordeeld en met name dat duidelijk wordt aangegeven in hoeverre het MKB voordeel van deze programma's heeft gehad.

1.8 Het Kaderprogramma voor concurrentievermogen en innovatie is van essentieel belang voor het communautaire MKB-beleid en dient daarom voldoende middelen toebedeeld te krijgen.

Ondernemerschap en het aanleren van de nodige vaardigheden bevorderen

1.9 Belangrijk is alle vormen van ondernemerschap aan te moedigen en te ondersteunen. De Commissie stelt terecht vast dat onvoldoende wordt voldaan aan de behoeften van bepaalde groepen ondernemers: vrouwen, jongeren, immigranten, minderheden en ouderen. Het Comité wijst erop dat deze groepen niet als een geheel mogen worden behandeld, maar elk hun eigen maatregelen behoeven. Per land en zelfs binnen een groep kunnen de behoeften uiteenlopen. De voorgestelde maatregelen hebben alleen betrekking op de ontwikkeling van netwerken. Er moeten concretere voorstellen komen, willen meer mensen uit deze uiteenlopende doelgroepen kiezen voor het ondernemerschap. Daarbij kan het onlangs door de Europese Raad van 23 en 24 maart 2006 goedgekeurde Europees pact voor de gelijkheid van mannen en vrouwen als voorbeeld dienen en tot de andere groepen worden uitgebreid.

1.10 Lokale en regionale initiatieven spelen een waardevolle rol bij het stimuleren van de ondernemersgeest en het bevorderen en totstandbrengen van op ondernemers gericht onderwijs op alle onderwijsniveaus. Veel initiatieven op onderwijs- en opleidingsgebied zijn onvoldoende afgestemd op de behoeften van het MKB of zijn niet flexibel genoeg.

1.11 Het Comité vindt het een goed idee om Europese ondernemingsprijzen uit te reiken om zo ondernemerschap te stimuleren, *best practices* op regionaal en lokaal niveau onder de aandacht te brengen en potentiële ondernemers aan te moedigen.

1.12 Er moet door de samenleving als geheel en door banken en overheid in het bijzonder positiever tegen berekende en weloverwogen ondernemingsrisico's en toleranter tegen faillissementen worden aangekeken. Het Comité roept de lidstaten op de ondernemingscultuur in de EU te bevorderen. Ook moet er meer waardering komen voor de ervaring die een ondernemer kan bieden.

De markttoegang van het MKB verbeteren

1.13 Het Comité is verheugd dat de Commissie de Euro Info Centres aan een herziening wil onderwerpen, aangezien die

centra niet in alle lidstaten even goed hebben gefunctioneerd en zij het MKB in ruime mate van ondersteuning en advies over toetreding tot de wereldmarkt kunnen voorzien. Ook benadrukt het dat de functies en bevoegdheden van de instanties die het netwerk vormen dienen te worden afgebakend en er mechanismen moeten komen voor de afstemming met andere organen (bijv. Europe Direct) om overlappings bij voorlichting te voorkomen en om ondersteuning en middelen efficiënter te gebruiken.

1.14 Het Comité zou graag zien dat er voorstellen komen ter versterking van programma's om de toegang van het MKB tot de ICT te verbeteren, waardoor zij hun concurrentievermogen kunnen vergroten en nieuwe markten kunnen betreden.

1.15 Het Comité neemt kennis van de voorstellen van de Commissie om de toegang van het MKB tot overheidsopdrachten te verbeteren.

1.16 Maatregelen op het gebied van normalisatie zouden er niet toe mogen leiden dat het MKB met nog meer bureaucratie te maken krijgt, met alle negatieve gevolgen vandien.

Minder administratieve rompslomp

1.17 De Commissie wil regels en wetgeving vereenvoudigen om het voor het MKB eenvoudiger te maken om aan communautaire programma's deel te nemen. Het Comité is hiermee ingenomen, maar wenst wel meer duidelijkheid over de manier waarop dit moet gebeuren en over de mogelijke gevolgen daarvan voor organisaties die de communautaire middelen uitbetalen.

1.18 Het Comité steunt het streven van de Commissie om alle toekomstige wetgeving te screenen en moedigt haar aan om overleg te voeren met groepen die het MKB vertegenwoordigen om er zeker van te zijn dat nieuwe wetgeving geen belemmering vormt voor het groei- en innovatiepotentieel van het MKB.

1.19 De Commissie wil ervoor zorgen dat het EU-beleid MKB-vriendelijk is en ziet hierbij een belangrijke taak weggelegd voor de MKB-gezant. Het Comité wijst erop dat daarvoor wel voldoende middelen uitgetrokken moeten worden en — belangrijker nog — dat de status en politieke invloed van de MKB-gezant groot genoeg moeten zijn, willen de doelstellingen gerealiseerd kunnen worden.

1.20 Het Comité vindt het een goed idee dat het beginsel „eerst aan de kleintjes denken” in alle beleidsmaatregelen van de EU wordt geïntegreerd en zou graag zien dat het MKB in de effectbeoordelingsprocedure voor communautaire voorstellen meer prioriteit krijgt.

1.21 Het Comité zou zich ook kunnen vinden in andere initiatieven om de ontwikkeling van het MKB-beleid coherenter en voorspelbaarder te maken zodat het MKB hierop kan anticiperen en zich beter kan voorbereiden.

1.22 Het „éénloketmodel” is een succes: gebleken is dat dit model de groei van het MKB in diverse Europese regio's op zeer doeltreffende wijze ondersteunt en stimuleert. Het kan bovendien worden gebruikt als centraal punt voor informatie over overheidsopdrachten en uitleg over de gunningsprocedure a. Het Comité vindt dan ook dat deze aspecten over het algemeen meer aandacht verdienen. Dat zou kunnen gebeuren door het organiseren van fora en seminars over *best practices* waar dan de beste regionale initiatieven op dit gebied in kaart worden gebracht.

Het groeipotentieel van het MKB versterken

1.23 Het Comité staat positief tegenover de toezegging om de deelname van het MKB aan EU-programma's en -initiatieven op te voeren. Wel zou er zorgvuldig op moeten worden toegezien dat concrete toezeggingen ten aanzien van de afzonderlijke programma's ook echt worden nagekomen.

1.24 Het Comité zou graag zien dat de Commissie zich explicieter uitlaat over de rol die de structuurfondsen kunnen spelen en het niveau van de steunverlening die zij het MKB kunnen bieden, alsook over de bijdrage die de andere communautaire instrumenten kunnen leveren. Programma's ter ondersteuning van het MKB zouden op een meer coherente wijze benaderd moeten worden.

1.25 Het is van belang dat het MKB gekoppeld wordt aan technologische en onderzoeksinitiatieven. Het MKB heeft het vaak moeilijk om de resultaten van onderzoek en innovatie te benutten en gebruik te maken van intellectuele-eigendomsrechten. Er moet een gedifferentieerde benadering voor de kleinste en niet-technologische ondernemingen binnen het MKB komen om hen te helpen nieuwe ideeën met succes toe te passen.

1.26 Het Comité staat achter alle initiatieven die tot doel hebben de samenwerking tussen lokale en regionale overheden, ondernemingen en hun organisaties, faculteiten, universiteiten en onderzoekscentra te bevorderen als instrument van het lokale/regionale industriebeleid door oprichting van ondersteunende netwerken om het MKB te helpen de belemmeringen die het concurrentievermogen van het MKB en zijn toegang tot opleiding en innovatie nog in de weg staan, op te heffen.

1.27 Toe te juichen is de hervorming van de staatssteunregels, die tot doel heeft om een deel van het risico van het MKB op te vangen, de procedures te vereenvoudigen en een flexiblere houding ten aanzien van steun aan het MKB aan te nemen.

1.28 Het Comité erkent de rol die het 7e O&O-kaderprogramma kan spelen om onderzoeksactiviteiten bij het MKB te bevorderen, maar acht het gezien de beperkte onderzoekscapaciteit van de meeste ondernemingen binnen het MKB vooral wenselijk om meer nadruk te leggen op innovatie, ontwikkeling en overdracht van technologie aan kleine ondernemingen.

1.29 De programma's ter bevordering van samenwerkingsverbanden binnen het MKB moeten worden uitgebreid en hetzelfde geldt voor maatregelen ter vergemakkelijking van netwerken van MKB's. Concreet gesproken moeten netwerken van *business angels* worden gestimuleerd om problemen in

verband met de toegang van MKB's tot externe financiering op te lossen.

De dialoog en het overleg met de bij de MKB-problematiek betrokken partijen versterken

1.30 In een vroeg stadium van de beleidsontwikkeling en in het normalisatieproces moet, zoals de Commissie al stelt, rekening met de belangen van het MKB gehouden worden. Wel moeten er explicietere mechanismen en regelingen komen waardoor het overleg met de betrokken partijen kan worden geïntensiveerd.

1.31 Het Comité erkent dat zgn. MKB-panels kunnen dienen als instantie die adequaat advies over Commissievoorstellen kan verlenen en de communicatie tussen MKB en Europese instellingen kan verbeteren, maar plaatst wel enkele vraagtekens bij de representatieve aard van dergelijke panels.

1.32 Het Comité wijst op het belang van overleg met belanghebbenden op regionaal en lokaal niveau en dringt aan op meer duidelijkheid over hoe de Commissie de lokale en regionale belangen in aanmerking wil nemen en of zij een meer gedecentraliseerde benadering bij de ondersteuning van het MKB zal aanmoedigen.

1.33 De lokale en regionale overheden verkeren in dit verband in een unieke positie, omdat zij de belangrijkste uitvoerende organen zijn en omdat zij als partners met belanghebbende partijen kunnen communiceren en ondernemerschap kunnen bevorderen.

2. Aanbevelingen van het Comité van de Regio's

2.1 Het Comité dringt er bij de lidstaten op aan de lokale en regionale overheden te raadplegen over de nationale hervormingsprogramma's en ervoor te zorgen dat hierin concrete maatregelen ten behoeve van (startende) kleine en middelgrote ondernemers worden opgenomen en vindt dat duidelijk en expliciet aangegeven moet worden in hoeverre het MKB onderdeel van de nationale hervormingsprogramma's heeft.

2.2 Het Comité stelt voor dat, in het kader van de lopende analyse van de uitvoering van de Lissabonstrategie en van de nationale hervormingsprogramma's, wordt nagegaan welke ervaringen zijn opgedaan met lokale en regionale beleidsmaatregelen ter ondersteuning van de ontwikkeling van het MKB, waarbij de aandacht vooral uitgaat naar industriële clusters en netwerken van kleine ondernemingen. Doel is aan de hand daarvan een gids van *best practices* samen te stellen.

2.3 Het Comité doet een beroep op de Europese Commissie om explicieter aandacht te schenken aan de taak die voor lokale en regionale overheden is weggelegd bij het ondersteunen van het MKB, en wel door het scheppen van een faciliterend klimaat voor de ontwikkeling van kleine en middelgrote ondernemingen en voor hun voortbestaan door overdracht, maar ook als belangrijke afnemers van de goederen en diensten die door het MKB in het kader van aanbestedingen worden geleverd. Het overleg met regionale en lokale instanties over beleidsinitiatieven ten behoeve van het MKB moet dan ook verbeterd worden.

2.4 Het Comité adviseert de Commissie concrete doelstellingen en termijnen voor de uitvoering van de in de mededeling voorgestelde maatregelen te bepalen om mede aan de hand daarvan de tenuitvoerlegging daarvan te evalueren, *best practices* te verspreiden en ervoor te zorgen dat de betrokken partijen zich daar daadwerkelijk voor inzetten.

2.5 Het Comité vindt dat de verscheidenheid van kleine en middelgrote ondernemingen onderkend moet worden en dringt aan op meer op maat gesneden ondersteunende maatregelen, waaronder flexibele vormen van onderwijs en opleiding en nauw luisterende wettelijke randvoorwaarden waarmee aan deze uiteenlopende behoeften wordt tegemoetgekomen. Communautaire programma's moeten voorzien in een gedifferentieerdere benadering van microbedrijven en kleine en niet-technologische ondernemingen binnen het MKB om hen te helpen nieuwe ideeën met succes toe te passen.

Ondernemerschap en het aanleren van de nodige vaardigheden bevorderen

2.6 Het Comité roept de Europese Commissie en de lidstaten op samen te werken met lokale en regionale overheden die innovatieve maatregelen ter ondersteuning van het ondernemerschap onder vrouwen, jongeren, minderheden, immigranten en ouderen hebben ontwikkeld en uitvoeren, zodat hiermee bij de toekomstige ontwikkeling van communautair beleid rekening gehouden kan worden. Het pleit er tevens voor dat wordt overwogen om de specifieke maatregelen en middelen die voor deze doelgroepen worden uitgetrokken, strikt te scheiden (*ring-fencing*).

De markttoegang van het MKB verbeteren

2.7 Het Comité adviseert de Commissie bij de herziening van de Euro Info Centres aandacht te schenken aan de toereikendheid van hun financiële middelen en aan hun vermogen

om het MKB in hun rayon van ondersteuning en advies over toetreding tot de wereldmarkt te voorzien.

2.8 Het Comité zou graag zien dat lokale en regionale overheden nader bekijken hoe zij het MKB beter kunnen ondersteunen en hen in staat kunnen stellen marktkansen te benutten, met name wat de levering van goederen en diensten in het kader van aanbestedingen betreft.

Minder administratieve rompslomp

2.9 Er moet meer worden gedaan om de gevolgen van regelgeving voor het MKB te verzachten en om te voorkomen dat het MKB door de normalisering met meer bureaucratie te maken krijgt, met alle negatieve gevolgen van dien. Er moet beslist overleg gevoerd worden met organisaties die het MKB vertegenwoordigen om er zeker van te zijn dat nieuwe wetgeving geen belemmering vormt voor het groei- en innovatiepotentieel van het MKB.

2.10 De MKB-gezant moet voldoende middelen, status en politieke invloed krijgen om zijn taak te kunnen vervullen en aan de verwachtingen van het MKB te kunnen voldoen.

2.11 Het Comité pleit voor een betere coördinatie van beleidsmaatregelen ten behoeve van het MKB en ondersteunende programma's, en wel door het „éénlokmodel" verder te ontwikkelen, bijv. in de vorm van portals voor e-government en éénlokmodellen voor aanbestedingen.

2.12 Het Comité doet een beroep op de Europese Commissie en de lidstaten om initiatieven in overweging te nemen waarmee het MKB-beleid op een coherenter en voorspelbaardere wijze kan worden ontwikkeld. Er is bijvoorbeeld voor gepleit om twee vaste data per jaar voor de inwerkingtreding van nieuwe wetgeving te hanteren, zodat het MKB hierop kan anticiperen en zich beter kan voorbereiden.

Brussel, 15 juni 2006

De voorzitter
van het Comité van de Regio's
Michel DELEBARRE

Advies van het Comité van de Regio's over de Resolutie van het Europees Parlement over de bescherming van minderheden en maatregelen ter bestrijding van discriminatie in een uitgebreid Europa

(2006/C 229/09)

HET COMITÉ VAN DE REGIO'S,

GEZIEN het besluit van het Europees Parlement van 8 juni 2005 om het Comité van de Regio's, overeenkomstig artikel 265, vierde alinea, van het EG-Verdrag over dit vraagstuk te raadplegen;

GEZIEN het besluit van zijn bureau van 11 oktober 2005 om de commissie Constitutionele aangelegenheden en Europese governance te belasten met de desbetreffende voorbereidende werkzaamheden;

GEZIEN de Resolutie van het Europees Parlement over de bescherming van minderheden en maatregelen ter bestrijding van discriminatie in een uitgebreid Europa, T6-0228/2005;

GEZIEN artikel 6 van het Verdrag betreffende de Europese Unie en artikel 13 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap;

GEZIEN het op 29 oktober 2004 ondertekende Verdrag tot vaststelling van een Grondwet voor Europa, en meer bepaald het Handvest van de grondrechten, dat Deel II van deze Grondwet vormt;

GEZIEN Richtlijn 2000/43/EG houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht ras of etnische afstamming en Richtlijn 2000/78/EG tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep;

GEZIEN zijn advies over de „Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's — *Non-discriminatie en gelijke kansen voor iedereen — Een raamstrategie*” (COM(2005) 224 final) en over het „*Voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad betreffende het Europees Jaar van gelijke kansen voor iedereen (2007) — Voor een rechtvaardige samenleving*” (COM(2005) 225 final-2005/0107 (COD)) (CdR 226/2005 fin);

GEZIEN de Resolutie van het Europees Parlement over homofobie in Europa (RSP/2005/2666);

GEZIEN zijn advies over het Groenboek „*Gelijkheid en non-discriminatie in een uitgebreide Europese Unie*” (COM(2004) 379 final) (CdR 241/2004 fin) ⁽¹⁾;

GEZIEN de aanbevelingen van het onafhankelijk netwerk van deskundigen op het gebied van grondrechten in de EU in „Thematic Comments N° 3”: „*The protection of Minorities in the European Union*”;

GEZIEN de rapporten van het Europees Waarnemingscentrum voor racisme en vreemdelingenhaat (EUMC), m.n. over de situatie van migranten, minderheden en Roma;

GEZIEN zijn ontwerpadvies (CDR 53 rév. 1/2006) over dit onderwerp dat op 7 april 2006 door de commissie Constitutionele aangelegenheden, Europese governance en ruimte van vrijheid, veiligheid en recht met algemene stemmen werd goedgekeurd (rapporteurs: Boris Sovič, burgemeester van Maribor, en Eberhard Sinner, minister en hoofd van de staatskanselarij van de deelstaat Beieren);

- 1) OVERWEGENDE dat de eerbiediging van de grondrechten en van de culturele en taalkundige diversiteit een sterke Europese troef is, die behouden moet blijven in alle Europese regio's en een belangrijk aandachtspunt van het CvDR vormt;
- 2) OVERWEGENDE dat alle vormen van discriminatie op grond van geslacht, ras of etnische afstamming, godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid met dezelfde kracht dienen te worden bestreden, waarbij moeten worden bedacht dat alle ingezetenen aan de rijkdom van Europa bijdragen;

⁽¹⁾ PB C 71 van 22.3.2005, blz. 62

- 3) OVERWEGENDE dat er onderscheid moet worden gemaakt tussen bescherming van minderheden en non-discriminatiebeleid en dat gelijke behandeling geen gunst, maar een grondrecht is van alle burgers;
- 4) OVERWEGENDE dat elk individu het recht heeft anders te zijn en dat een houding van verdraagzaamheid en respect de algemeen aanvaarde norm in de samenleving zou moeten zijn die jegens eenieder geldt en niet alleen ten opzichte van sommigen;
- 5) OVERWEGENDE dat voor lokale overheden een belangrijke rol is weggelegd bij het verdedigen van het grondrecht van vrijheid van vereniging en vergadering;
- 6) OVERWEGENDE dat gemeentefunctionarissen een bijzondere verantwoordelijkheid hebben, nl. een voorbeeldfunctie en de taak om goede praktijken te bevorderen;
- 7) OVERWEGENDE dat lokale en regionale overheden belangrijke bevoegdheden hebben op het gebied van de burgerlijke stand, onderwijs, politie, gezondheid, huisvesting en welzijnswerk, even zovele gebieden die cruciaal zijn voor de bescherming van grondrechten;
- 8) OVERWEGENDE dat het Comité van de Regio's op verzoek van het Europees Parlement informatie heeft verzameld over succesvolle praktijkvoorbeelden op lokaal en regionaal niveau en hiermee wil bijdragen tot een betere bescherming van minderheden en de tenuitvoerlegging van non-discriminatiebeleidsmaatregelen;

heeft tijdens zijn op 14 en 15 juni 2006 gehouden 65e zitting (vergadering van 15 juni) onderstaand advies met algemene stemmen goedgekeurd.

Standpunten van het Comité van de Regio's

1. Algemene opmerkingen

1.1 Het CvDR is verheugd over de resolutie van het Europees Parlement en is het met het Europees Parlement eens dat de uitvoering van het non-discriminatiebeleid in de EU-lidstaten veel te wensen overlaat. Hoewel de verschillende lidstaten dit beleid in verschillende mate hebben uitgevoerd en de ene lidstaat op dit vlak meer initiatief aan de dag heeft gelegd dan de andere, hebben de Europese Unie, de lidstaten, alsook de lokale en regionale overheden toch al een uitgebreide lijst opgesteld van succesvolle praktijkvoorbeelden.

1.2 Verder kan het Comité zich vinden in het standpunt van het EP dat de diverse lokale, regionale en nationale overheden in de lidstaten meer zouden kunnen doen aan de coördinatie van hun respectieve maatregelen ter bestrijding van alle vormen van discriminatie op grond van geslacht, ras of etnische afstamming, godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele voorkeur, waaronder antisemitisme en aanvallen op minderheden, met name Roma.

1.3 Lokale en regionale overheden staan voor een dubbele uitdaging: enerzijds moeten zij ervoor zorgen dat de lokale en regionale administratieve diensten bij hun werkzaamheden elke vorm van discriminatie tegengaan en het beginsel van gelijke toegang tot individuele, economische en sociale rechten respecteren, terwijl zij anderzijds ook verantwoordelijk zijn voor het actief bevorderen van de grondrechten, waaronder de rechten van minderheden.

1.4 Daarom is het belangrijk dat het beleid van de lokale overheden en de gehanteerde regels niet discriminerend zijn, noch de jure noch de facto, en dat hiermee wordt bijgedragen tot sociale, economische en politieke integratie.

1.5 Aangezien armoede, sociale uitsluiting en gettovorming extremisme in de hand kunnen werken, kan een doeltreffend integratiebeleid op lokaal en regionaal niveau, dat onder andere maatregelen op het gebied van onderwijs en huisvesting omvat, onrechtstreeks bijdragen tot het voorkomen van gewelddadig

extremisme. In dit verband verdienen ook jongeren in stadsgetto's speciale aandacht.

1.6 In verschillende steden, gemeenten en regio's bestaan er reeds positieve initiatieven om minderheden beter te beschermen, uitgaand van het beginsel van de multiculturele samenleving en van het besef van de grote verscheidenheid binnen de EU, die een bron van rijkdom is. Op basis van de informatie die de CvDR-leden hebben verzameld, stelt het Comité bijgevolg een voorlopig en ver van volledig overzicht van succesvolle praktijkvoorbeelden op lokaal en regionaal niveau voor, dat als bijlage bij dit advies is gevoegd.

2. Opmerkingen en aanbevelingen

2.1 Decentrale maatregelen ter bevordering van verscheidenheid en interculturele dialoog

2.1.1 De lokale en regionale overheden zouden moeten zorgen voor een toegevoegde waarde in de strijd tegen racisme, antisemitisme, islamofobie, vreemdelingenhaat, homofobie en aanvallen op minderheden, m.n. Roma en onderdanen van derde landen, door verscheidenheid op lokaal en regionaal niveau aan te moedigen en zich te laten leiden door het uitgangspunt dat verscheidenheid aan de oorsprong staat van de welvaart van samenlevingen.

2.1.2 De lokale en regionale overheden zouden gepaste, decentrale maatregelen moeten nemen om de rechten van minderheden beter te beschermen en racisme en vreemdelingenhaat in Europese steden en regio's aan te pakken. Voorbeelden van dergelijke maatregelen zijn:

- lokale en regionale diensten oprichten die discriminatie moeten tegengaan en verantwoordelijk zijn voor de monitoring en registratie van klachten van personen die tot een bepaalde groep behoren en als zodanig gediscrimineerd worden;
- basisinformatie over de situatie van minderheden en non-discriminatiebeleid onder de bevolking verspreiden;

- officiële vertegenwoordigers van steden, gemeenten en regio's openbare lezingen over goede werkmethoden laten houden;
- de contactpunten van EuropeDirect inschakelen voor de promotie van minderhedenrechten en maatregelen voor gelijke behandeling;
- evenementen en feestelijkheden opzetten teneinde verschillende culturen, tradities en taalgroepen uit hetzelfde gebied samen te brengen;
- opleidingen voor lokale en regionale ambtenaren, leerkrachten en journalisten organiseren met als doel non-discriminatie en een gelijke behandeling van alle burgers te bevorderen;
- waar discriminatie mogelijk is, ervoor zorgen dat het contact met de overheidsdiensten voor mensen die tot een minderheid behoren gemakkelijk en direct verloopt.

2.1.3 Het Europees Parlement merkt terecht op dat de situatie van de Roma speciale aandacht vereist. De Romagemeenschap zou speciale bescherming moeten krijgen, temeer gezien haar omvang en specifieke karakter.

2.1.4 De integratie van Roma is een grote uitdaging voor regionale en lokale overheden. Het Comité van de Regio's roept de Europese instellingen en de nationale, regionale en lokale overheden op om een gemeenschappelijke, geïntegreerde en decentrale aanpak te ontwikkelen, teneinde de politieke, sociale en economische integratie vooruit te helpen en tegelijkertijd het respect voor diversiteit en de tolerantie te bevorderen. Met het oog hierop wordt voorgesteld de volgende maatregelen te nemen op lokaal en regionaal niveau:

- de ontwikkeling van flexibele onderwijsstrategieën, teneinde de kans op integratie zo veel mogelijk te vergroten;
- de uitwisseling van informatie over succesvolle initiatieven tussen steden en regio's waar Roma wonen;
- de financiering van culturele evenementen die het culturele erfgoed en de tradities van de Roma beter bekend maken.

2.1.5 Het belang van dialoog tussen religieuze en etnische groepen op lokaal en regionaal niveau valt niet te onderschatten: het helpt extremisme en segregatie te voorkomen en kan bijdragen tot een algemeen besef van gelijkwaardigheid en diversiteit in de Europese maatschappijen.

2.1.6 Het Comité deelt de bezorgdheid van het Europees Parlement over uitingen van homofobie in Europa, met name wat het feit betreft dat „onlangs in een aantal lidstaten een reeks onrustbarende gebeurtenissen heeft plaatsgevonden (...)”.

2.2 Normen en programma's voor gelijke behandeling

2.2.1 Om tot normen te komen inzake gelijkwaardige dienstverlening moeten de lokale en regionale overheden overwegen beleidsdoelstellingen en indicatoren te ontwikkelen aan de hand waarvan kan worden afgemeten of vooruitgang wordt geboekt bij de uitvoering van het beleid. Het Comité van de Regio's wil graag helpen bij het opstellen van deze indicatoren.

2.2.2 Normen en programma's voor gelijke behandeling beogen een gelijke behandeling van alle leden van plaatselijke gemeenschappen, ongeacht hun ras, geslacht, handicap of seksuele geaardheid. Ze zullen ertoe bijdragen dat het belang van een eerlijke behandeling en van gelijke toegang tot decentrale openbare dienstverlening en de arbeidsmarkt wordt erkend, en ze zijn ontwikkeld als instrumenten voor lokale en regionale overheden voor het integreren van de aspecten gender, ras en mindervaliditeit in het gemeentelijke beleid en de dagelijkse praktijk op alle niveaus.

2.2.3 Het is de plicht van lokale en regionale overheden te zorgen voor goede decentrale dienstverlening die voor iedereen toegankelijk is en inspelt op de behoeften van de verschillende buurten en bevolkingsgroepen in de steden, en de juiste randvoorwaarden te scheppen voor de maatschappelijke samenhang en duurzaamheid. Hierbij kan worden geput uit de volgende geteste en goed bevonden praktijkvoorbeelden:

- het verstrekken van rechtshulp om advies te krijgen over zijn of haar rechtspositie;
- het financieren van gemeentelijke opvangcentra;
- het opzetten van discussiefora over integratie, teneinde het contact tussen burgers/ingezetenen en nieuwkomers te bevorderen;
- het oprichten van raadgegingsorganen inzake discriminatie, waar speciale raadgevers zich buigen over gevallen van discriminatie op grond van ras of geslacht.

2.3 Toegang tot taalonderricht, onderwijs en de arbeidsmarkt

2.3.1 Onderwijs is een belangrijk instrument om minderheden in het sociale en politieke leven van de landen waarin zij leven te integreren en om tolerantie en respect voor verscheidenheid aan te leren. Lokale en regionale overheden spelen op het gebied van onderwijs een doorslaggevende rol.

2.3.2 Het Comité van de Regio's schaart zich achter de oproep van het Europees Parlement tot de lidstaten om alles in het werk te stellen opdat kinderen van vluchtelingen, asielzoekers en immigranten goed worden geïntegreerd in het onderwijsstelsel. De overheid moet erop toezien dat leden van minderheden alle kans krijgen de taalvaardigheid te verwerven die nodig is voor een succesvolle integratie.

2.3.3 Als minderheden voldoende taalvaardigheid verwerven in de officiële taal van de maatschappij waarin ze leven, verhoogt dit de kans op een daadwerkelijke integratie. Daarom moeten lokale en regionale overheden binnen de grenzen van hun opdracht waar nodig integratieprojecten opzetten die onder meer facultatieve cursussen van de officiële taal kosteloos aanbieden. Zelfs in kleuterscholen kan dit gebeuren.

2.3.4 Het CvdR vindt het verontrustend te zien hoe ontmoedigend de hoge werkloosheid onder jongeren werkt. Daarom pleit het voor de toepassing van positieve maatregelen, vooral waar de toegang tot de arbeidsmarkt voor alle achtergestelde groepen op het spel staat.

2.3.5 Het Comité stelt voor de achterban van zijn leden in te schakelen voor de promotie van de volgende initiatieven:

- stages in de gemeenten voor personen die behoren tot een minderheid;
- een beurssysteem voor de beste studenten van etnische minderheden of andere achtergestelde groepen;
- speciale taalprogramma's voor migrantenkinderen.

2.3.6 Er zijn al voorbeelden van succesvolle initiatieven op lokaal en regionaal niveau op het gebied van onderwijs en toegang tot de arbeidsmarkt:

- toegang van kinderen, ongeacht hun nationaliteit, tot openbare scholen;
- taalonderwijs dat voor iedereen vrij toegankelijk is en door de gemeenten gewaarborgd wordt;
- gelijke toegang tot onderwijs, ook voor mensen met een handicap, niet-EU-burgers en ouderen, overeenkomstig het beginsel van levenslang leren;
- educatieve projecten met de bestrijding van discriminatie als uitgangspunt;
- cursussen in de taal van minderheidsgroepen;
- virtuele bureaus voor integratiebeleid;
- acties ter bestrijding van discriminatie op de arbeidsmarkt door lokale diensten voor arbeidsvoorziening, bv. informatie over sollicitanten anoniem, dus zonder vermelding van de achternaam van sollicitanten, aan werkgevers bezorgen.

2.4 Toegang tot sociale huisvesting en openbare diensten

2.4.1 De lidstaten zouden een nationale databank moeten opzetten of nationale richtlijnen moeten opstellen voor goede werkwijzen voor overheden die bevoegd zijn voor huisvesting, zodat systematisch en nauwgezet informatie over de huisvesting van migranten en minderheden kan worden vergaard.

2.4.2 De lokale en regionale overheden zouden zich er nog meer voor moeten inzetten dat maatregelen worden genomen die discriminatie uitsluiten. Meer bepaald gaat het hierbij om:

- het toewijzen van gemeentewoningen aan gezinnen ongeacht hun nationaliteit;
- het vermijden van segregatie in huisvesting, indien nodig door positieve discriminatie toe te passen;
- het opstellen van actieplannen op lokaal en regionaal niveau om gelijke toegang tot huisvesting te waarborgen.

2.4.3 Goede werkmethode van lokale en regionale overheden om alle burgers gelijke toegang tot huisvesting en openbare dienstverlening te garanderen, zijn:

- het bieden van technische en juridische waarborgen en het aanbieden van verzekeringen aan alle bevolkingsgroepen;
- woningen van de gemeente toewijzen aan migranten en onderdanen van derde landen;
- organisaties oprichten die d.m.v. adviesverlening de toegang van vluchtelingen en migranten tot huisvesting verbeteren;

- programma's voor sociale verhuur opstarten;
- de deelname van migranten aan openbare discussiefora over het huisvestingsbeleid garanderen;
- ervoor zorgen dat openbare diensten voor elk lid van de verschillende plaatselijke gemeenschappen toegankelijk zijn en dat de kwaliteit van de dienstverlening voor iedereen gelijk is.

2.5 Actieve deelname aan het politieke en maatschappelijke leven

2.5.1 Het Comité van de Regio's pleit ervoor dat vertegenwoordigers van minderheidsgroepen aan het politieke leven op alle bestuurlijke niveaus (lokaal, regionaal, nationaal en Europees) deelnemen, i.c. nauwer betrokken worden bij het lokale beleid. Hiertoe kunnen de structuren en besluitvormingsprocedures van de lokale en regionale overheden transparanter en toegankelijker worden gemaakt, zodat de deelname van minderheden en een onbelemmerde vrijheid van vereniging en meningsuiting worden bevorderd.

2.5.2 De lokale en regionale overheden moeten vertegenwoordigers van groepen immigranten van verschillende etnische afkomst aanmoedigen om zich sterker te engageren in het maatschappelijke leven in de lidstaten en in de lokale en regionale overheidsorganen.

2.5.3 In een aantal steden en regio's zijn er specifieke maatregelen genomen om de uitoefening van politieke rechten te bevorderen. Geslaagde voorbeelden hiervan zijn:

- de oprichting van adviesorganen;
- de deelname van één of meer vertegenwoordigers van minderheden aan de gemeenteraad;
- onbegrensde deelname van minderheden aan lokale en gemeentelijke verkiezingen;
- de inrichting van ruimten waar burgers/ingezetenen, migranten en allerlei achtergestelde groepen samenwerken.

2.5.4 Er zouden concrete maatregelen moeten worden genomen en voorwaarden worden geschapen om instellingen die nationale minderheden vertegenwoordigen daadwerkelijk te doen deelnemen aan de uitwerking en tenuitvoerlegging van beleidsmaatregelen en programma's voor de integratie van minderheden in het onderwijs en op de arbeidsmarkt.

2.5.5 De lokale en regionale media hebben een taak te vervullen bij het bevorderen van tolerantie en respect voor diversiteit. Zij kunnen efficiënte communicatie tot stand brengen en een meer actieve deelname van leden van minderheden aan het plaatselijke politieke en maatschappelijke leven bevorderen.

2.6 Het bevorderen van gegevensverzameling op lokaal en regionaal niveau

2.6.1 Om de tenuitvoerlegging van het non-discriminatiebeleid te kunnen evalueren, moeten de verzamelde gegevens uitgesplitst zijn per etnische groep.

2.6.2 Het Comité herhaalt zijn verzoek aan de Europese Commissie om een vademecum van goede praktijkvoorbeelden voor decentrale overheden als werkgevers, als producenten en afnemers van goederen en diensten en als instanties met een voortrekkersrol bij het streven naar maatschappelijke cohesie en non-discriminatie, te publiceren. In een dergelijk vademecum dient te worden gewezen op de plichten van lokale overheden met betrekking tot het respecteren van de grondrechten, inclusief het recht van vereniging, en op de bijzondere verantwoordelijkheid die lokale functionarissen hebben, nl. om het goede voorbeeld te geven in het bestrijden van haatdragende taal of van woorden die zouden kunnen worden geïnterpreteerd als legitimering, verspreiding of bevordering van racisme, xenofobie, antisemitisme, homofobie of andere vormen van discriminatie of uit intolerantie voortkomende haatgevoelens. Met het oog hierop wil het Comité de Commissie graag helpen bij het verzamelen van gegevens op regionaal en lokaal niveau.

2.6.3 Van belang is dat er verbetering komt in de wijze waarop gegevens worden vergaard, gecontroleerd en geëvalueerd, zodat met kennis van zaken doeltreffend beleid vóór gelijke behandeling en tegen discriminatie kan worden uitgestippeld. De lokale en regionale overheden moeten kunnen meepraten in de met de Commissie gevoerde discussies over de vraag met welke vergelijkbare kwantitatieve gegevens de omvang van de gevallen van ongelijke behandeling het beste kan worden vastgesteld en duidelijk gemaakt.

Brussel, 15 juni 2006

3. Algemene opmerkingen

3.1 Het Comité van de Regio's onderstreept het belang van een betere interinstitutionele samenwerking tussen de Europese instellingen, de Raad van Europa, de VN en het OVSE voor een doeltreffende bescherming van minderheden en wijst op de belangrijke rol van ngo's en nationale, transnationale en Europese verenigingen van regionale en lokale overheden bij dit proces.

3.2 In de rapporten van het Europees Waarnemingscentrum voor racisme en vreemdelingenhaat (EUMC) en het onafhankelijk netwerk van deskundigen op het gebied van grondrechten in de EU zou meer rekening moeten worden gehouden met de regionale dimensie.

3.3 Het CvDR is van mening dat de EU de acties van de lidstaten op lokaal, regionaal en nationaal niveau met adequate financiële middelen zou kunnen aanvullen, en dat de lidstaten, in de lijn van het door de Unie gevoerde decentralisatiebeleid, een deel van hun besluitvormingsbevoegdheden met betrekking tot de structuurfondsen zouden kunnen overdragen aan regionale en lokale overheden.

3.4 Het Comité pleit dan ook voor aangepaste financiering van activiteiten op lokaal en regionaal niveau die de bestrijding van discriminatie en de bescherming van de rechten van alle burgers beogen.

De voorzitter
van het Comité van de Regio's
Michel DELEBARRE

BIJLAGE

DE BESCHERMING VAN MINDERHEDEN OP REGIONAAL EN LOKAAL NIVEAU: VOORBEEDEN VAN GOEDE PRAKTIJKEN ⁽¹⁾

Verschillende regionale en lokale goede praktijkvoorbeelden van hoe de situatie van minderheden kan worden verbeterd en een non-discriminatiebeleid kan worden gepromoot zijn geput uit een enquête onder CvdR-leden en regionale en gemeentelijke overheden, organisaties en verenigingen. Het CvdR wil deze beperkte lijst uitbreiden, zodat hij kan worden gebruikt bij Europese acties ter bevordering van normen voor een gelijke behandeling van iedereen.

1. Bevordering van het integratiebeleid

- In Duitsland heeft het Beiers Forum een aantal activiteiten opgezet onder het motto „integratie in dialoog” (m.n. openbare discussies). Doel van deze activiteiten is het contact tussen de lokale bevolking en buitenlanders te bevorderen en het ontstaan van culturele en taalkundige getto's (zogenaamde „parallele samenlevingen”) tegen te gaan.
- In de stad Corps-Nuds (Frankrijk) worden nieuwkomers als leden van de plaatselijke gemeenschap erkend en aangeemoedigd om deel te nemen aan alle plaatselijke sociale activiteiten. Bovendien worden kinderen, ongeacht hun nationaliteit, tot openbare scholen toegelaten. Ook gehandicapten en werkzoekende volwassenen hebben toegang tot het openbaar onderwijs, overeenkomstig het beginsel van levenslang leren.
- Bremen (Duitsland) kent verschillende evenementen die in het integratiebeleid passen. De rode draad die door al deze evenementen loopt, is dat zij de interculturele en interreligieuze dialoog bevorderen, en enerzijds het probleem van vreemdelingenhaat aankaarten, terwijl ze anderzijds ook de tendens tot radicalisering en uitsluiting tegengaan:
 - De jongerenacht: elk jaar wordt er in het stadhuis van Bremen een jongerenacht ter nagedachtenis aan de slachtoffers van het nationaal-socialisme gehouden. Tijdens deze nacht is het in de eerste plaats de bedoeling om vanuit het bewustzijn van wat er zich in het verleden heeft afgespeeld, het engagement voor menslievendheid in de huidige maatschappij te versterken. Zo'n nacht telt gemiddeld 3000 deelnemers, waarvan drie vierde jongeren. Elk jaar wordt een ander motto gekozen. Vorig jaar was dat bijvoorbeeld het „Contact met Sinti en Roma”. Naast persoonlijke getuigenissen, tentoonstellingen en discussiefora zijn er ook theatervoorstellingen, sportpresentaties en allerlei concerten (van klassiek tot hiphop), zodat er voor elke smaak en leeftijd wat wils is.
 - Het godsdienstenstadsplan: dit project maakte aanvankelijk deel uit van de Jongerenacht, maar is metertijd een eigen leven gaan leiden. De volledige naam ervan is „het godsdienstenstadsplan van jongeren voor jongeren”. Dit project is opgezet door Bremer jongeren van verschillende geloofsovertuigingen, met de bedoeling om een gedachtewisseling tussen godsdiensten op gang te brengen en meer inzicht te krijgen in hun eigen geloof. Het biedt jongeren van alle religieuze gemeenschappen in Bremen een forum om ervaringen te delen, elkaar te leren kennen en hun geloof samen te beleven. De jongeren hebben een interactief internetportaal ontwikkeld met een stadsplan waarop alle kerken, moskeeën en ontmoetingsruimten in de verschillende stadswijken zijn aangegeven. Daarnaast is er ook een discussieforum, waar jongeren hun ideeën over God en de wereld schriftelijk kwijt kunnen. Het godsdienstenstadsplan bewijst dat onder jongeren de wens bestaat om in gesprek te treden met mensen van andere godsdiensten. Aan deze wens kan het huidige godsdienstonderricht niet tegemoet komen, aangezien er voor elke godsdienst aparte klassen worden gevormd. Met behulp van hun internetportaal willen jongeren het geloof en het leven van andere religieuze jongeren leren kennen en als gelijkwaardige gesprekspartners, los van hiërarchie of autoriteit, een dialoog aangaan.
 - De Bremer Week van de Islam: in Bremen wordt in het bijzonder gestreefd naar de integratie van de islamitische medeburger. De Week van de Islam biedt de moslims de mogelijkheid om met hun geloof en cultuur naar buiten te treden. Iedereen kan tijdens deze week kennis maken met de islam zoals die in Bremen wordt beleefd en beleeden. Tahrijke lezingen, discussies en tentoonstellingen scheppen de gelegenheid om kennis op te doen, gesprekken te voeren en op een informele manier met elkaar in contact te komen. Er moet immers niet over, maar mét moslims gesproken worden. Dat dit op een kritische manier gebeurt, is niet alleen toegestaan, maar zelfs wenselijk.
 - Ontvangst in het Bremer stadhuis bij „het verbreken van de vasten”: aan het einde van de vastenmaand Ramadan nodigt de gemeenteraad van de vrije Hanzestad Bremen de islamitische medeburgers van de stad uit in het stadhuis, om samen met burgers van andere geloofsovertuigingen het verbreken van de vasten te vieren. Deze uitnodiging nemen de moslims steeds graag aan. Zo wordt immers het signaal gegeven dat de moslims met hun culturele achtergrond en hun geloof erkenning krijgen van de stad.
- „Oporto zonder grenzen” (in Oporto, Portugal) is een strategie voor de analyse en de aanpak van de immigratie in de stad. Er wordt samengewerkt met 33 migrantenverenigingen die de verschillende migrantengemeenschappen in Oporto vertegenwoordigen. De activiteiten die deel uitmaken van deze strategie hebben uiteenlopende doelstellingen,

⁽¹⁾ Bron: door CvdR-leden verzamelde informatie „Thematic Comments N° 3: The protection of Minorities in the European Union” van het onafhankelijk netwerk van deskundigen op het gebied van grondrechten in de EU (2005); en het jaarrapport van het EUMC, deel II „Racisme and Xenophobia in the EU Member States trends, developments and good practice”(2005).

maar beogen allemaal een geïntegreerde en participatieve sociale ontwikkeling van alle actoren, teneinde de sociale samenhang te behouden en te bevorderen. Twee activiteiten verdienen bijzondere vermelding, omdat ze met vaste regelmaat plaatsvinden en omdat migrantenverenigingen zowel bij de planning, ontwikkeling als evaluatie betrokken zijn:

- „**Vertel me je verhaal**”: in het kader van dit project worden opmerkelijke verhalen die deel uitmaken van het cultureel erfgoed van de migrantengemeenschappen opgespoord en verzameld, om ze vervolgens meer bekendheid te geven door middel van vertoningen die regelmatig op prestigieuze locaties in de stad worden gehouden.
- „**Ontmoeting van gemeenschappen**”: deze activiteit heeft voornamelijk tot doel de betrekkingen tussen de verschillende gemeenschappen te versterken en de culturele diversiteit van de stad Oporto uit te dragen en te bevorderen. Dit gebeurt door middel van sociaal-culturele en informatieve evenementen. Zowel de plaatselijke bevolking als immigranten werken mee aan tentoonstellingen en de verkoop van ambachtelijke en gastronomische producten. Dit evenement, dat in een bekend gebouw in de stad onderdak vindt, kan elk jaar rekenen op honderden bezoekers.
- In het kader van het programma Inter-Nation worden in Wallonië (België) werkzoekenden waarvan het profiel onvoldoende aandacht heeft gekregen op de arbeidsmarkt, begeleid bij hun zoektocht naar werk. Uitgangspunten zijn interculturaliteit en uitstekend professionalisme. De betrokkenen zijn vaak allochtonen, waarvan de interculturele ervaring een meerwaarde vormt voor internationale beroepen. Tegelijkertijd krijgen bedrijven via dit programma bekwaam personeel aangeboden, alsook steun bij de formaliteiten.
- In de stad München (Duitsland) is het project „Samen actief in Neuperlach” ontwikkeld: tuinen van ingezetenen worden opengesteld voor activiteiten waaraan Duitsers en migranten die in dezelfde buurt wonen, samen kunnen deelnemen. Dit project bevordert de communicatie tussen mensen van verschillende culturen, etnische groepen en rassen, en draagt bij tot integratie.
- Het Amsterdamse project „De Tweede Wereldoorlog in Perspectief” had tot doel discriminatie en antisemitisme tegen te gaan en tolerantie en respect te bevorderen.

2. Gebruik en bevordering van normen en plannen voor gelijke behandeling

- Madrid (Spanje) heeft met de steun van alle sociale sectoren van de stad en met de deelname van meer dan 1000 vertegenwoordigers en deskundigen een regionaal integratieplan voor de periode 2006-2008 ontwikkeld, dat de integratie van migranten beoogt. Dit is de eerste keer dat een Spaanse gemeente meer dan 4 400 miljoen euro aan de integratie van migranten besteedt. Elke migrant van wie de papieren in orde zijn, heeft gratis toegang tot onderwijs en tot de Madrileense gezondheidszorg, net als de andere Madrilenen. Daarnaast is een centrum voor sociale steun aan migranten opgericht, dat de steun aan migranten die zich in een kwetsbare situatie bevinden, nog extra moet versterken. Het centrum voor deelname en integratie van immigranten heeft op zijn beurt als taak de culturele rijkdom van de migrantengemeenschappen te stimuleren en zichtbaar te maken.
- In Wenen bestaan „virtuele” bureaus voor integratiebeleid. Daarnaast bestaat er een speciale afdeling „Integratie en diversiteit” die diversiteitsbeheer moet ontwikkelen en die instaat voor de uitbouw van diensten voor advies aan nieuwe migranten die zich in de stad hebben gevestigd. Deze afdeling werkt samen met migrantenorganisaties en promoot integratiebevorderende maatregelen en projecten (bv. initiatieven ter bevordering van taalverwerving).
- In de regio Emilia Romagna (Italië) zijn adviesorganen op het gebied van antidiscriminatie opgericht, terwijl lokale overheidsorganen speciale adviseurs hebben aangesteld die gemachtigd zijn tussenbeide te komen bij rassen- en genderdiscriminatie.

3. Bevordering van toegang tot taalverwervingsinitiatieven, onderwijs en de arbeidsmarkt

- In het metropolitane gebied Rennes (Frankrijk) worden verschillende soorten activiteiten en opleidingen aangeboden om nieuwkomers te helpen zich te integreren in de plaatselijke gemeenschap. Daarnaast worden financiële middelen gereserveerd voor de oprichting van opvangcentra.
- De stad Wenen organiseert alfabetiseringscursussen en basiscursussen Duitse taal voor nieuwkomers. Vooral vrouwen vormen de doelgroep van deze cursussen. Er is ook kinderopvang geregeld.
- In Škocjan (Slovenië) is een begin gemaakt met een integratiebeleid doordat voor de plaatselijke bevolking een leerprogramma inzake vreemdelingenhaat is gelanceerd.
- In het Franse departement Rhône-Alpes worden de lokale diensten voor arbeidsvoorziening aangemoedigd om informatie over sollicitanten anoniem, dus zonder vermelding van de achternaam van sollicitanten, aan werkgevers door te geven, teneinde discriminatie op de arbeidsmarkt te bestrijden.

4. Toegang tot huisvesting en openbare dienstverlening

- In Wenen (Oostenrijk) zijn de openbare diensten in de stad voor iedereen toegankelijk en is de kwaliteit van de dienstverlening voor iedereen, ongeacht nationaliteit, geslacht, ras of geloofsovertuiging, gelijk. Gemeentebesturen hebben bovendien projecten ter bevordering en ontwikkeling van een pluralistisch beleid gesteund en gefinancierd. De stad promoot culturele, maatschappelijke en taaldiversiteit en iedereen kan een beroep doen op rechtshulp om advies te krijgen over zijn of haar rechtspositie.

- In Barcelona (Spanje) zijn de openbare diensten toegankelijk voor alle geregistreerde personen, zelfs als zij niet in het bezit zijn van verblijfsdocumenten. De Catalaanse lokale overheden proberen de bestaande lokale dienstverlening aan te passen aan de behoeften en wensen van migranten. Zo geven zij technische steun bij aankomst en vestiging, financiële steun voor initiatieven rond diversiteit en burgerschap, en bieden zij expertise bij de besluitvorming. Ook heeft het stadsbestuur van Barcelona een „plan voor diversiteit en burgerschap” en een bijbehorend lokaal netwerk gelanceerd.
- In het kader van het woonbeleid van de agglomeratiegroep waarvan de Franse stad Corps-Nuds deel uitmaakt, worden sociale woningen aan bepaalde doelgroepen, waaronder Roma, toegekend. Nationaliteit speelt hierbij geen rol.
- De Catalaanse overheid heeft „La Red de Bolsa de Vivienda Social” („netwerk voor sociale huisvesting”) in het leven geroepen, dat als doel heeft de toegang tot fatsoenlijke huisvesting voor alle sociale groepen te bevorderen en technische en juridische garanties, verzekeringen en waarborgen voor maximum zes maanden te regelen.
- In de Oostenrijkse steden Salzburg, Krems en Guntramsdorf worden gemeentelijke flats aan migranten en onderdanen van derde landen toegewezen. De adviesorganisatie „Wohndrehscheibe”, die vluchtelingen en migranten helpt om toegang tot huisvesting te krijgen, werd in 2004 genomineerd voor de *Dubai International Award*, als één van de 107 beste praktijkvoorbeelden.
- In Tsjechië moeten gemeenten in het kader van het „programma voor gesubsidieerde woningbouw” het bouwen van nieuwe huizen steunen en in deze nieuwbouwwijken sociale diensten verlenen, ter ondersteuning van groepen die met sociale uitsluiting worden bedreigd.
- In Madrid (Spanje) loopt sinds 1994 een programma voor bemiddeling bij huisvesting. Met dit programma wil de stad met name de huisvesting van migranten in de regio verbeteren. Het helpt migranten aan fatsoenlijke huisvesting te komen. Dit gebeurt onder meer door bemiddeling en door huizen te verwerven en aan de migrantenbevolking aan te bieden. Het programma biedt ook oplossingen waarbij samen met anderen woningen worden gedeeld of mensen ertoe worden aangespoord om in groepsverband woningen te huren of te kopen.
- In Slovenië nodigt het „programma om de beschikbaarheid van sociale huurwoningen in gemeenten tegen 2005 te stimuleren” gemeenten uit om sociale huurwoningen te bouwen en te renoveren.
- In Gent (België) hebben publieke en private partijen een non-discriminatieverklaring inzake huisvesting getekend, teneinde alle vormen van discriminatie op het gebied van huisvesting te bestrijden en te voorkomen.
- In de stad Verona verstrekt de coöperatie „La casa per gli Extracomunitari” (een huis voor niet-EU-immigranten) huisvesting aan migranten en garandeert ze hun deelname aan openbare discussiefora over het huisvestingsbeleid.

5. Actieve deelname aan de politiek en het maatschappelijk leven

- In Turijn (Italië) zijn alle geregistreerde buitenlanders die al minstens zes jaar in de stad wonen, in de gelegenheid gesteld deel te nemen aan de gemeenteraadsverkiezingen.
- In Denemarken geeft de Deense integratiewet gemeenten de mogelijkheid integratieraden op te richten. Deze raden kunnen advies uitbrengen over wat de gemeente in het algemeen onderneemt om de integratie te bevorderen en welke resultaten daarmee zijn bereikt. Daarnaast kunnen zij zich uitspreken over de introductieprogramma's van de gemeente. De integratieraden bestaan uit minstens zeven leden, die woonachtig zijn in de gemeente en door de gemeenteraad worden benoemd. De leden worden gekozen uit leden van plaatselijke immigranten- of vluchtelingenverenigingen. Ook leden van schoolbesturen en andere lokale verenigingen kunnen worden benoemd. De oprichting van integratieraden wordt beschouwd als de eerste stap in de richting van de deelname van immigranten en vluchtelingen aan de politiek. Uit ervaring blijkt dat veel immigranten en vluchtelingen die zetelen in de integratieraden later op een meer formele manier aan de politiek gaan deelnemen, bijvoorbeeld als lid van de gemeenteraad. Circa 60 Deense gemeenten hebben besloten integratieraden in te stellen.
- Het gemeentelijk comité voor de gemeenschappen in Oporto (Portugal) is een raadgevend orgaan dat verantwoording aflegt tegenover de gemeenteraad. Het doet dienst als interactief forum voor informatie, discussie tussen de migrantengemeenschappen van Oporto en overleg tussen deze gemeenschappen en de overheid. Door de bijeenkomsten van dit comité kan de lokale overheid achterhalen wat migrantenverenigingen vinden van de projecten die zij voor de integratie van de betrokken migrantengroepen wil lanceren. De deelnemers bespreken ook sommige van de voornaamste obstakels waarmee migrantenorganisaties bij het uitvoeren van hun eigen projecten worden geconfronteerd. De migrantenverenigingen van Oporto waren van meet af aan erg geïnteresseerd in dit gemeentelijk comité. Momenteel maken 13 verenigingen er deel van uit, zodat de migranten van Oporto dus echt goed vertegenwoordigd zijn. Ook van de kant van een instelling is veel interesse getoond: de Hoge Commissaris voor immigratie en etnische minderheden maakt als waarnemer deel uit van dit comité. Zo is er een stevige basis gelegd waarop in de toekomst hopelijk kan worden verdergebouwd. Dit raadgevend orgaan is een belangrijke schakel in het beleid van de gemeenteraad van Oporto: het brengt de overheid dicht bij de burgers én geeft aan hoe belangrijk actief burgerschap en participatieve democratie gevonden wordt. Bedoeling is dat het comité zo getrouw mogelijk de verschillende migrantengemeenschappen van de stad weerspiegelt. Daarom worden nog meer organisaties gevraagd om deel uit te maken van het comité. De gegadigden moeten een aanvraag indienen bij de voorzitter van de gemeenteraad.

- De regering van het prinsdom Asturië (Spanje) zorgt ervoor dat alle ingezetenen aanspraak kunnen maken op sociale voorzieningen, verleent technische en economische steun bij de ontwikkeling van menselijk kapitaal, en heeft preventieve maatregelen ingevoerd om de sociale participatie van verschillende groepen die kans lopen op discriminatie of daadwerkelijk gediscrimineerd worden, te bevorderen. Er is een plan voor sociale integratie opgesteld met specifieke maatregelen om de sociale integratie van minderheden op het gebied van huisvesting, onderwijs, gezondheidszorg en sociale dienstverlening te bevorderen.
- In de gemeenteraad van Florence (Italië) zetelen vertegenwoordigers van minderheden. Dit geldt voor het hoofd van de Senegalese gemeenschap in Toscane.
- In Berlijn (Duitsland) is met het oog op integratie een systeem ingevoerd om de situatie van minderheden regelmatig te monitoren. Daarnaast werd ook het „Buurtfonds” opgericht, dat een geslaagd voorbeeld vormt van hoe participatie en integratie kan worden gestimuleerd.

6. De bescherming van Roma

België

- In België krijgen scholen in het kader van het Vlaams Decreet betreffende gelijke onderwijskansen speciale toelagen op basis van het aantal leerlingen uit achtergestelde groepen, waaronder Roma.
- Ook in België heeft de Vlaamse overheid in 1997 de Vlaamse woonwagencommissie opgericht, die concrete voorstellen moet ontwikkelen om de problemen inzake huisvesting van woonwagebewoners en de aanleg van woonwagenterreinen op te lossen.
- In Vlaanderen zijn overeenkomstig het Decreet inzake etnisch-culturele minderheden binnen de regionale integratiecentra vijf „eenheden voor woonwagebewoners” opgericht. Deze eenheden moeten het minderhedenbeleid evalueren en uitvoeren. In Wallonië is in 2001 een Waals bemiddelingscentrum voor woonwagebewoners opgericht, dat toezicht moet houden op alle projecten voor woonwagebewoners en dat moet bemiddelen tussen woonwagebewoners en de overheid.

Tsjechië

- In Tsjechië zijn er zowel op regionaal niveau als in de hoofdstad Praag Roma-coördinatoren; op lokaal niveau zijn Roma een erkende nationale minderheid.
- In Tsjechië heeft de NGO „Samen leven” in samenwerking met de politie van de regio Ostrava in 2004 een zomerkamp voor Roma-kinderen georganiseerd. Doel was de communicatie en samenwerking tussen politie en Roma te verbeteren.

Frankrijk

- In Frankrijk beschikken sommige scholen over een speciale leerkracht die Roma-kinderen helpt zich te integreren. Sommige schoolbussen zijn speciaal bestemd voor het vervoer van Roma-leerlingen en hun daadwerkelijke deelname aan de lessen wordt in het oog gehouden.

Duitsland

- In Duitsland vormt de Centrale Raad van Duitse Sinti en Roma de overkoepelende organisatie van meerdere lokale en regionale verenigingen en negen verenigingen uit verschillende *Länder*. Deze raad vertolkt en behartigt de belangen van de comités van de gemeenschappen.

Griekenland

- De stad Patras heeft belangrijke maatregelen goedgekeurd om de Roma-minderheid te beschermen. Voorbeelden hiervan zijn: het invoeren van regelmatige medische bezoeken en vaccinatieschema's, programma's die de toegang van plaatselijke Roma tot de arbeidsmarkt moeten bevorderen, de ontwikkeling van een actief huisvestingsbeleid met inbegrip van huursubsidies.

Hongarije

- In Hongarije hebben de lokale overheid en het lokale minderhedenbestuur van Ozd een programma opgestart om een sterk verloederd gebied met veel sociale uitsluiting op te knappen.

Slovenië

- De grondwet van de republiek Slovenië bepaalt dat minderheden in de gebieden waar zij wonen hun eigen taal kunnen gebruiken. Meer bepaald betreft het hier de Hongaarse en Italiaanse minderheden, die elk ook een eigen vertegenwoordiger in het parlement hebben.

- Met de steun van het Bureau voor nationale minderheden werkt de overheid aan rechtsinstrumenten die de speciale status, rechten en bescherming van de Roma-gemeenschap in Slovenië moeten verduidelijken. Slovenië is mogelijk een pionier op dit vlak. Sinds het aantreden van deze regering kunnen de Sloveense Roma overeenkomstig de Wet inzake lokaal zelfbestuur en de Wet inzake lokale verkiezingen gemeenteraadsliden kiezen die de Roma-gemeenschap vertegenwoordigen in de gemeenteraden van gemeenten waar autochtone Roma wonen. In het kader van het overheidsprogramma „Maatregelen voor steun aan Roma” zal de gemeente Rogašovci een programma implementeren dat bestaat uit openbare initiatieven „van Roma voor Roma”. Zo wordt er onder meer overheidssteun geboden voor het verbeteren van de openbare infrastructuur, voor sociale en culturele en onderwijsprojecten, alsook voor rechtsbijstand aan Roma.
- Het in Ljubljana gevestigde Instituut voor pedagogisch onderzoek heeft een project uitgewerkt betreffende „De integratie van Roma kinderen in het gewone onderwijs in Slovenië”. Doel van dit project is Roma-kinderen al in de kleuter- en lagere scholen van de regio Dolenjska klaar te stomen voor hun verdere onderwijs.

Spanje

- De Catalaanse overheid wil met haar programma „Prologuer” de Roma en andere gediscrimineerde groepen steunen. De opzet van dit programma is eenvoudig: lege flats worden aangekocht, gerenoveerd en vervolgens aan immigranten en achtergestelde sociale groepen verhuurd.
- Sinds 1999 bestaat in Madrid het programma APOI, dat zich met sociale initiatieven richt op de etnische minderheden uit Oost-Europa. In het integratieproces worden drie fasen onderscheiden: de onthaalfase, de vestigingsfase (actieve zoektocht naar werk en onderdak), en de voortzettingfase. Het APOI-programma richt zich op vier niveau's, zijnde het individu, het gezin, de groep en de gemeenschap. Er wordt een actieve en participatieve methodologie toegepast: de deelnemers worden bij hun eigen integratieproces betrokken en de aanpak van geïdentificeerde problemen gebeurt individueel, waarbij de integrale context in acht wordt genomen.
- De stad Barcelona heeft een Raad van de zigeunergemeenschap van Barcelona opgericht, die dienst doet als een adviesorgaan en moet bijdragen tot meer welzijn en een betere levenskwaliteit van de in de stad levende Roma.

Verenigd Koninkrijk

- In het Verenigd Koninkrijk zijn in het kader van het „Gypsy/Traveller Achievement Project” ouders aangesproken, kinderen geïnterviewd en academische programma's gewijzigd of aangepast, teneinde meer Roma tot studeren aan te zetten. De meeste lokale overheden hebben een onderwijsdienst voor reizende bevolkingsgroepen, die onderwijs voor Roma stimuleert. Eén school is bijvoorbeeld gestart met een flexibel programma van buitenschoolse sessies alfabetisering en wiskunde, evenals openluchtactiviteiten; één overheidsdienst heeft informatiepakketten gemaakt ter ondersteuning van de overgang van lagere naar middelbare scholen.
-

Advies van het Comité van de Regio's over de „Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's — De bijdrage van de Commissie voor de periode van bezinning en daarna: Plan D voor Democratie, Dialoog en Debat” en het „Witboek inzake een Europees communicatiebeleid”

(2006/C 229/10)

HET COMITÉ VAN DE REGIO'S,

gezien de Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's — De bijdrage van de Commissie voor de periode van bezinning en daarna: Plan D voor Democratie, Dialoog en Debat (COM(2005) 49 final) en het Witboek inzake een Europees communicatiebeleid (COM(2006) 35 final);

gezien het besluit van de Europese Commissie van 13 oktober 2005 om het Comité overeenkomstig artikel 265, eerste alinea, van het EG-Verdrag over dit onderwerp te raadplegen;

gezien het besluit van zijn bureau van 15 november 2005 om zijn commissie Constitutionele aangelegenheden, Europese *governance* en ruimte van vrijheid, veiligheid en recht te belasten met het opstellen van een advies over dit onderwerp;

gezien het Verdrag van Nice (2001/C 80/01);

gezien het op 29 oktober 2004 door de staatshoofden en regeringsleiders ondertekende Verdrag tot vaststelling van een grondwet voor Europa (CIG 87/04 rev. 1, CIG 87/04 Add. 1 rev. 1, CIG 87/04 Add. 2 rev. 1);

gezien de verklaring van de staatshoofden en regeringsleiders van de lidstaten van de Europese Unie over de ratificatie van het verdrag tot vaststelling van een grondwet voor Europa (Europese Raad van 16 en 17 juni 2005);

gezien het op 17 november 2005 ondertekende samenwerkingsprotocol van het Comité van de Regio's en de Europese Commissie (CdR 197/2005, punt 11);

gezien de resolutie van het Europees Parlement over de Denkpauze: structuur, onderwerpen en kader voor een evaluatie van het debat over de Europese Unie (A6-0414/2005);

gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité over de Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's — De bijdrage van de Commissie voor de periode van bezinning en daarna: Plan D voor Democratie, Dialoog en Debat (CESE 1390/2005 fin) ⁽¹⁾;

gezien zijn advies van 13 oktober 2005 over De denkpauze: structuur, onderwerpen en kader voor een evaluatie van het debat over de Europese Unie (CdR 250/2005 fin) ⁽²⁾;

gezien zijn advies van 17 december 2002 over de Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's over een voorlichtings- en communicatiestrategie voor de Europese Unie (CdR 124/2002 fin) ⁽³⁾;

gezien zijn op 7 april 2006 door de commissie Europese *governance* en ruimte van vrijheid, veiligheid en recht goedgekeurde ontwerpadvies (CdR 52/2006, rev. 1) (rapporteur: **mevrouw BRESSO**, voorzitter van de regioraad van Piemonte (IT/PSE);

overwegende hetgeen volgt:

- 1) De gebrekkige communicatie van de EU en de burgers van de Unie duidt op een democratisch tekort van de EU. De belangrijke besluiten die het leven van Europeanen beïnvloeden, komen tot stand tijdens complexe onderhandelingen tussen regeringen en instellingen waarbij de burgers grotendeels buitenspel staan of slechts af en toe hun stem kunnen laten horen;

⁽¹⁾ PB C 65 van 17.03.2006, blz. 92-93

⁽²⁾ PB C 81 van 04.04.2006, blz. 32-36

⁽³⁾ PB C 73 van 26.3.2003, blz. 46-52.

- 2) Zolang enerzijds het democratisch tekort niet wordt opgeheven aan de hand van institutionele hervormingen, die de ontwerp-grondwet overigens lanceert, en zolang anderzijds de rol en de werkzaamheden van de bestaande democratische organen van de Unie niet worden aanvaard, dienen de instellingen van de Unie in de eerste plaats met andere middelen te werken aan het opheffen van het democratisch tekort, en de burgers de mogelijkheid te geven om zich over de politieke toekomst van Europa uit te spreken;
- 3) Het is hoog tijd om niet alleen tot doeltreffende communicatiemiddelen te komen, maar ook en vooral de doelstellingen ervan te omschrijven en deze bekend te maken. Daarnaast is het zaak de mogelijkheden tot burgerparticipatie te verruimen en de grondslagen van het Europees project op te nemen in de leerstof. Het is de bedoeling het democratisch tekort op te heffen en burgers de mogelijkheid te geven om zich over de politieke toekomst van Europa uit te laten, met name over het institutionele en politieke karakter van Europa: of men bijv. het gemeenschappelijk beleid wil uitbreiden dan wel beperken, en of men de economische en politieke integratie wil opvoeren, op hetzelfde niveau wil handhaven of verminderen;
- 4) Het communicatiebeleid van de Unie dient gericht te zijn op het ontwikkelen van een breder Europees bewustzijn. Dit bewustzijn kan alleen ontstaan als er onder de burgers draagvlak is gecreëerd voor de Europese samenwerking. Hiervoor dient te worden uitgegaan van de thema's en dossiers die invloed hebben op het dagelijks leven van de burgers en waarbij de Europese samenwerking een duidelijke meerwaarde heeft. Iedereen moet hierbij beseffen dat het een kwestie is van lange adem;
- 5) De lokale en regionale overheden spelen een fundamentele rol in de discussie over de toekomst van de Unie. Zij kunnen immers de burgers informeren over onderwerpen die hen het meeste raken en structurele debatten organiseren tussen burgers, lokale en regionale gekozen vertegenwoordigers en Europarlementariërs. Het Comité van de Regio's, als spreekbuis van de lokale en regionale overheden, en het Europees Parlement, dat het supranationale burgerschap een stem verleent, kunnen gezamenlijk een integraal deel zijn van dit proces, als uitdrukking van een heuse *multi level communication*;

heeft tijdens zijn 65e zitting op 14 en 15 juni 2006 (vergadering van 15 juni) het volgende advies met algemene stemmen goedgekeurd.

STANDPUNTEN EN AANBEVELINGEN VAN HET COMITÉ VAN DE REGIO'S

1. Het Comité van de Regio's over de periode van bezinning en het plan D

1.1 Het Comité beseft dat de periode van bezinning een gelegenheid is om de communautaire dynamiek nieuw leven in te blazen, en dat de huidige crisis in de Europese *governance* de waarde van de Europese integratie niet op losse schroeven mag zetten. Elk beleid voor communicatie is pas zinvol als het gebaseerd is op de nieuwe, democratische fundamenteën van Europa.

1.2 Het Comité merkt op dat de Unie uitsluitend een gemeenschappelijke lotsbestemming krijgt als ze erin slaagt onder de burgers het gevoel te verspreiden en te laten wortelen dat zij een gemeenschappelijke identiteit delen, die zich kenmerkt door haar verscheidenheid; als ze erin slaagt haar fundamentele waarden door te geven aan de volgende generaties; als ze erin slaagt deze waarden tot uitdrukking te brengen en te stimuleren in de betrekkingen met de rest van de wereld; als ze erin slaagt haar burgers de belangrijkste mechanismen van dialoog en interactie met de instellingen te doen inzien en om hun een basiskennis door te geven van de belangrijkste onderdelen van de Europese integratie op economisch, politiek, historisch en sociaal vlak; en, niet te vergeten, als ze erin slaagt de burgers actief te betrekken bij de opbouw van Europa en de besluitvorming.

1.3 Het Comité herhaalt dat de voltooiing van het grondwettelijk proces tot zijn doelstellingen blijft behoren; het verzet zich dus tegen het opgeven van het grondwettelijk verdrag ten gunste van het Verdrag van Nice en mogelijke vormen van selectie bij de invoering („*cherry picking*”); het wil dat er een grondwettelijk verdrag wordt goedgekeurd dat de constructie van een politiek, welvarend en sterk Europa van de burgers consolideert. Het verzoekt om te streven naar ratificatie tegen 2009, waarbij rekening gehouden wordt met de in sommige lidstaten opgetreden problemen, alsook met de positie van de landen die het Verdrag al hebben geratificeerd. Het dringt er daarom op aan dat de denkpaauze wordt verlengd en dat daarbij geen van de mogelijkheden om de Unie verder te versterken en het imago van Europa te verbeteren, al bij voorbaat van de hand wordt gewezen. Het kan dan bv. gaan om algemene of deelovereenkomsten.

1.4 In dit kader wijst het Comité naar de tendens van nationalisme en protectionisme die zich in de Unie voordoet. Deze tendens is een gevaar voor de verdere ontwikkeling van de Unie.

1.5 Het Comité wijst erop dat de denkpaauze de gelegenheid biedt om de verdiensten van de *multilevel governance* centraal te stellen in het Europees debat, om uiting te geven aan het ideaal van het Europese project dat wordt samengevat in het motto van het grondwettelijk verdrag: „verenigd in verscheidenheid”.

1.6 Het Comité is van mening dat de communautaire methode het subsidiariteits- en nabijheidsbeginsel onverkort dient op te nemen in een logica van doeltreffendheid en legitimiteit, in het besef dat het in deze fase om een instrument gaat dat nodig is om de burgers dichterbij de Europese Unie te brengen.

1.7 Het Comité beseft dat een openbare Europese ruimte slechts tot stand kan komen als Europa weer werk maakt van de politieke integratie, waarbij de burgers hun zegje kunnen doen over duidelijke beleidslijnen voor de toekomst van het continent.

1.8 Het Comité is van oordeel dat er alles aan moet worden gedaan om de ontwikkeling van een Europese burgerzin te steunen, ten gunste van een volledige en bewuste deelname van de burgers aan de opbouw van Europa.

1.9 Het Comité meent dat alle gekozenen verantwoordelijk zijn voor de aanpak van deze prangende kwesties; het roept de lokale, regionale, nationale en Europese afgevaardigden op samen op te treden om een democratische band met de burgers op te bouwen; in dit verband hoopt het de interinstitutionele samenwerking met het Europees Parlement en met de andere instellingen uit te breiden, om de raadpleging van de regio's en gemeenten in de EU wezenlijk te verdiepen.

1.10 Het Comité is ervan overtuigd dat de dialoog met de burgers, politieke organisaties, vakbonden en verenigingen een permanent karakter moet krijgen en op een vertrouwenspact moet worden gebaseerd. Daarom moet de periode van bezinning aangegegrepen worden om de verzoeken van de burgers in kaart te brengen. Voorwaarde hiervoor is dat de Europese instellingen zich transparant en toegankelijk opstellen, zodat de drempel voor de burgers om deel te nemen aan de debatten en discussies lager wordt. Hiertoe dienen de instellingen permanent en structureel samen te werken om als luisterend oor te fungeren.

1.11 De EU en al haar instellingen en organen moeten systematisch de aandacht vestigen op de kracht van het plaatselijke en regionale niveau in de lidstaten, dat een belangrijke rol heeft gespeeld in het Europese integratieproces. De territoriale dimensie is een uniek kenmerk van de Europese integratie, dat de democratische legitimiteit van de EU-besluitvorming kan versterken. Daarom dient veel meer rekening te worden gehouden met de CvdR-adviezen.

1.12 Het Comité zou moeten kunnen beschikken over de nodige instrumenten om toezicht uit te oefenen op de manier waarop de Commissie de goedgekeurde maatregelen uitvoert — ten minste op de gebieden waarover het moet worden geraadpleegd; dit ligt overigens in de lijn van het Witboek over governance en de Europese ontwerpgrondwet.

1.13 Het Comité meent dat de decentrale communicatiestrategieën gebruik moeten maken van het democratisch potentieel van de CvdR-leden en hun Europees mandaat. Dit houdt in dat zij worden betrokken bij de in plan D voorgenen nationale

maatregelen, waarvan sommige reeds in uitvoering zijn. Verder zouden zij door de vertegenwoordigers van de Commissie in de lidstaten erkend moeten worden en kunnen deelnemen aan in de in plan D voorgestelde communautaire initiatieven en aan door het Europees Parlement gevoerde acties. Hiervoor dienen door de Europese Unie wel voldoende financiële middelen beschikbaar te worden gesteld, anders dreigt het plan te blijven steken in goede bedoelingen.

1.14 Het Comité acht het nodig deze periode van bezinning te boven te komen en meent dat de Europese instellingen en gekozen vertegenwoordigers een structureel debat moeten aangaan met de burgers en hun verenigingen, daarbij gebruik makend van de in de Conventie voor het grondwettelijk verdrag voorgestane methode. Uitgangspunt van het debat moeten de concrete problemen van Europese burgers zijn, zoals welvaart, werkgelegenheid, milieubescherming en energie. Zoals het Europees Parlement heeft voorgesteld, dient er een beperkt aantal prioriteiten over de toekomst van Europa centraal te staan, bijv.:

- (i) Wat is het doel van de Europese integratie?
- (ii) Welke rol zou Europa op het wereldtoneel moeten spelen?
- (iii) Wat is de toekomst van het Europese economische en sociale model, gelet op de globalisering?
- (iv) Waar liggen de grenzen van de Europese Unie?
- (v) Hoe moeten vrijheid, veiligheid en recht worden bevorderd?
- (vi) Hoe moet de Unie worden gefinancierd?

1.15 Het Comité meent dat er meer dient te worden gedaan om het vertrouwen van de burger te winnen dan alleen het voeren van een dialoog en het inventariseren van de wensen van de burgers. De burgers in de EU moeten weten dat zij uiteindelijk zelf, via hun gekozen vertegenwoordigers, beslissen over de toekomst van de Unie. De in de vorige paragraaf opgeworpen vragen dienen daarom te worden beantwoord in — zo mogelijk gemeenschappelijke — politieke standpunten van alle lokale, regionale en nationale overheden.

1.16 Het Comité wijst erop dat de lokale, regionale, nationale en Europese gekozen vertegenwoordigers niet alleen voorlichtings- en communicatiecampagnes zouden kunnen opzetten, maar er ook voor moeten zorgen dat hun instellingen en organen het als hun vaste taak gaan beschouwen om informatie te verstrekken over de Europese dimensie van hun optreden. Het Comité deelt in dit verband mee dat er als vervolg op dit advies, gewerkt wordt aan een praktijkhandboek waarin concrete voorbeelden worden gegeven van lokale en regionale maatregelen voor de uitvoering van Plan D (Democratie, Dialoog en Debat).

1.17 Het Comité vindt dat in plan D voor Democratie, Dialoog en Debat een vierde aspect moet worden opgenomen, te weten Decentralisatie, dankzij de inzet van externe communicatielijnen, zoals de lokale en regionale overheden. Zij spelen

in deze materie immers een fundamentele rol, gezien hun bekwaamheid, opgedaan tijdens forums, initiatieven en debatten. Deze lokale en regionale forums moeten de aanzet geven tot het debat, dat dient te worden gevoerd in aanwezigheid van gekozen vertegenwoordigers (zowel op lokaal en regionaal, als op nationaal en Europees niveau), van exponenten van het maatschappelijk middenveld en burgerverenigingen. Naar aanleiding van deze forums zullen ten slotte de resultaten van het debat voor het voetlicht gebracht worden van de nationale parlementen en van het Europees Parlement.

2. Het Comité van de Regio's en het Europese communicatiebeleid

Standpunten van het Comité van de Regio's

2.1 Het Comité hoopt op een coördinatie met de lokale en regionale overheden, aangezien een door de EU en de regio's uitgevoerde *multilevel governance* ook leidt tot een *multilevel communication*, met gerichte acties voor wederzijdse erkenning, vanuit de gemeenschappelijke benadering die is gebaseerd op het subsidiariteitsbeginsel. Het Comité gaat ervan uit dat de lokale en regionale overheden actief bij het Europese communicatiebeleid worden betrokken. Gezien de diversiteit die er binnen de EU bestaat en met het oog op het subsidiariteitsprincipe zijn zij, de overheidsorganen die het dichtst bij de burgers staan, de aangewezen actoren voor de Unie om over het Europese project richting de burger te communiceren.

2.2 In dit verband is het Comité ingenomen met de publicatie van het Witboek over een Europees communicatiebeleid, dat uitgaat van meer dialoog, betrokkenheid van de burger en decentralisatie, maar het betreurt dat uit dit document geen politieke visie spreekt en dat het dus slechts instrumentele waarde heeft. Het wijst met name op het ontbreken van een strategische visie op de aard en de rol van de Europese Unie voor de bescherming en bevordering van de belangen en behoeften van de Europese burger in de komende jaren.

2.3 Het Comité is verheugd dat het Witboek de rol erkent van de lokale en regionale overheden, met name van de lokale en regionale media, voor de dialoog met de burger en voor de actieve deelname van territoriale gemeenschappen aan het debat over Europese vraagstukken. Het Comité pleit ervoor om het uitgebreide correspondentennetwerk van de media in Brussel door middel van passende maatregelen (seminars, uitnodigingen aan journalisten om naar Brussel te komen) beter aan te sluiten op de plaatselijke redacties. In dit verband herinnert het Comité eraan dat de lokale en regionale overheden om doeltreffend te zijn over gepaste middelen moeten kunnen beschikken.

2.4 Het Comité onderstreept dat, mede dankzij zijn eigen bijdrage en die van de lokale en regionale afgevaardigden, de Europese Unie beschikt over een adequaat democratisch kader om het gesprek met de burger opnieuw aan te knopen, om de Europese burgerzin aan te wakkeren en om de acties van de Gemeenschap op de leest van nabijheid te schoeien; het wijst erop dat de lokale en regionale pers een fundamentele schakel zijn voor de communicatie met de burger.

2.5 Het Comité betreurt de hem in de voorstellen van het Witboek toegekende marginale rol, maar is bereid om zijn

verantwoordelijkheid op zich te nemen op het gebied van stimulering en coördinatie ten aanzien van de lokale en regionale overheden en jegens de lokale en regionale pers en, bijgevolg, in het kader van de samenwerking met de andere instellingen, om actief bij te dragen aan deze fase van bezinning; het wijst er in deze context op dat de begrotingsmiddelen waarover het beschikt moeten worden opgevoerd en dat het over een passend budget dient te beschikken om bij te kunnen dragen aan een vernieuwd voorlichtings- en communicatiebeleid.

2.6 Het Comité is tegen deze achtergrond ingenomen met het feit dat er onderhandelingen met de relevante diensten van de Europese Commissie zijn aangevat, met als doel een addendum over het informatie- en communicatiebeleid toe te voegen aan de in november 2005 hernieuwde samenwerkingsovereenkomst tussen het CvdR en de Europese Commissie.

2.7 Het Comité wil voorts bijdragen aan het Europees Handvest voor een Europese gedragscode inzake communicatie; het verzoekt de Commissie aan te geven wat de opzet, de doelstellingen en de meerwaarde van dit document moeten zijn.

2.8 Het Comité acht het onontbeerlijk om het communicatiebeleid te verbinden met actief burgerschap via acties voor in het oog springende evenementen, studies en voorlichtingsinstrumenten, en platformen voor dialoog en bezinning, door zich grensoverschrijdend te richten op een zo breed mogelijk publiek en op onderwerpen die dicht bij de burger staan, zoals bijvoorbeeld: werkgelegenheid, ontwikkeling van stad en platteland, veiligheid en immigratie, energie en milieu, en waarbij Europees handelen een absolute meerwaarde heeft. Deze onderwerpen hebben ook een grote invloed op het beleid van lokale en regionale overheden: zo zal Europa voor de burger concreter worden.

2.9 Het Comité beseft dat een beter begrip van de publieke opinie aan de hand van de peilingen van de Eurobarometer één van de doelstellingen van het Witboek is; het stelt voor om de opinieonderzoeken beter af te stemmen op het lokale en regionale niveau, en het CvdR en zijn leden hier meer bij te betrekken. Lokale en regionale actoren bij overheidsinstellingen zijn zelf bij uitstek in de positie om signalen van de burgers op te vangen.

2.10 Het Comité pleit ervoor dat er in de schoolcurricula lessen in Europese maatschappijleer worden opgenomen, waarin aan bod komt wat het Europees project is, de fundamentele waarden ervan, de oorsprong, de aanvankelijke doelstellingen en de uitdagingen voor de toekomst, terwijl er in de curricula van scholen en universiteiten ook voldoende lessen en gespecialiseerde docenten voor deze materie worden uitgetrokken.

2.11 Het Comité bepleit een Europees voorlichtingsbeleid dat de EU in staat stelt te kiezen uit onafhankelijke mediainstanties; met name verwacht het veel van de interne ontwikkeling bij regionale persbureaus van instrumenten om over Europa te berichten, de invoering van opleidingsprogramma's op het gebied van communicatie voor overheidsambtenaren en van de omvorming van de EBS van audiovisueel instrument tot een heus Europees persbureau.

2.12 Het Comité stelt voor om te voorzien in meer eenvoudige en gedecentraliseerde financieringsmogelijkheden ten behoeve van kleinere niet-gouvernementele organisaties, welke tot doel hebben de directe voorlichting over de EU die deze organisaties aan de burger verschaffen, te ondersteunen (in de vorm van dialogen, cursussen, op de regionale behoeften afgestemde brochures, bezoeken aan Brussel enz.

2.13 Het Comité beveelt aan dat deze informatie verder wordt uitgedacht en vervolgens wordt verspreid via de regio-

nale en lokale overheden; het hoopt dat de overige Europese instellingen nauw met hem willen samenwerken voor het uitstippelen van de geplande communicatie- en voorlichtingsplannen.

2.14 Het Comité hoopt dat uiteindelijk een logisch kader voor de informatie en communicatie over de Unie zal ontstaan, dat de lokale, regionale en nationale instellingen en organen alsook de media kan helpen correcte en volledige informatie te verstrekken

Brussel, 15 juni 2006

De voorzitter
van het Comité van de Regio's
Michel DELEBARRE
